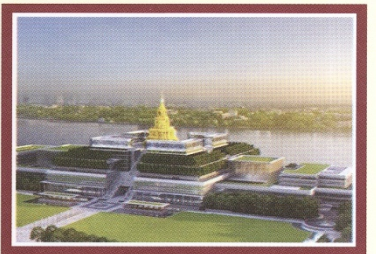

วุฒิสภา

เอกสารประกอบการพิจารณา

ร่าง
พระราชบัญญัติ
แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..)

พ.ศ.

(สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)

เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับประกอบการพิจารณาของวุฒิสภา

อ.พ. ๑๑/๒๕๖๗

จัดทำโดย

สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

www.senate.go.th

คำนำ

เอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ได้ศึกษา วิเคราะห์ เปรียบเทียบ และนำเสนอข้อมูลสำคัญที่จำเป็นต่อการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่ง และพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรได้ลงมติเห็นชอบแล้ว ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๖ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๓๖ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เมื่อวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๖๗

ทั้งนี้ เพื่อใช้ในราชการวงงานด้านนิติบัญญัติของวุฒิสภา โดยมุ่งเน้นสารประโยชน์ในเชิงอ้างอิง เบื้องต้น สำหรับเพื่อประกอบการพิจารณาของสมาชิกวุฒิสภา

สำนักกฎหมาย
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
พฤศจิกายน ๒๕๖๗

เอกสารประกอบการพิจารณา

จัดทำโดย

นางปณิตา สหกันไทรภาพ	เลขาธิการวุฒิสภา
นายทศพร แยมวงษ์	รองเลขาธิการวุฒิสภา
นายโสภณ ชาตบุษย์จรัส	ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย
นางสาวสุธีรา จินายน	นิติกรชำนาญการพิเศษ
นางสาวบุษกร วิทยานุกรณ์	นิติกรชำนาญการ
นางพัชรา พุกเศรษฐี	วิทยากรชำนาญการพิเศษ
นางพวงผกา วรศิลป์	เจ้าพนักงานธุรการอาวุโส
นางสาวบุษบา เสือแป้น	เจ้าพนักงานธุรการอาวุโส
นางสาวลงกรณ์ ต้นเบ็ด	เจ้าพนักงานธุรการอาวุโส
นางภสพร อัครนาวิน	เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน

กลุ่มงานกฎหมาย ๑ สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา โทร. ๐ ๒๘๓๑ ๙๒๘๘

ผลิตโดย

กลุ่มงานการพิมพ์ สำนักการพิมพ์ โทร. ๐ ๒๘๓๑ ๙๔๑๕

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ท่านสมาชิกวุฒิสภา และผู้สนใจที่มีความประสงค์หรือต้องการที่จะศึกษาเอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติเป็นการล่วงหน้าก่อนวันประชุมวุฒิสภา สามารถสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับเอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติได้จากเว็บไซต์วุฒิสภา www.senate.go.th

ส่วนที่ ๑ สารระสำคัญ บทวิเคราะห์ และตารางเปรียบเทียบ

ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)

- ๑. สารระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ๑
- ๒. บทวิเคราะห์ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ๕
- ๓. ตารางเปรียบเทียบ
ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับที่มีการแก้ไข)
กับร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(นายณัฐวุฒิ บัวประทุม สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล
(ในขณะที่มีการเสนอร่างพระราชบัญญัติ) กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
และร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว) ๑๙

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลทางวิชาการประกอบการพิจารณา

ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)

- ๑. การดำเนินการตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย - ๑ -
- ๒. บทวิเคราะห์ข้อดีและข้อสังเกต
ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. - ๕ -
- ๓. ข้อมูลทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติม
ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. - ๙ -
- ๔. มาตรการเกี่ยวกับการลงโทษทางร่างกายตามสมควรในกฎหมายต่างประเทศ - ๑๖ -
- ๕. บทความเรื่อง “ยุติการใช้ความรุนแรงต่อเด็ก” - ๒๑ -

ภาคผนวก

- สำเนาหนังสือสภาผู้แทนราษฎร
ด่วนที่สุด ที่ สผ ๐๐๑๔/๑๑๐๕๐ ลงวันที่ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๗
เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
กราบเรียน ประธานวุฒิสภา..... (๑)
- ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว) (๓)
- บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (๗)
- รายงานผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากร่างกฎหมาย
ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (๙)

ส่วนที่ ๑

สาระสำคัญ บทวิเคราะห์ และตารางเปรียบเทียบ

ร่างพระราชบัญญัติ

แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

(ฉบับที่ ..) พ.ศ.

(สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)

สาระสำคัญของ
ร่างพระราชบัญญัติ
แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
(ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)

สาระสำคัญ

ของร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)

ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. เสนอโดย นายณัฐวุฒิ บัวประทุม สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล (ในขณะที่มีการเสนอร่างพระราชบัญญัติ) กับคณะ ต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๖๖ และได้เข้าสู่การพิจารณาของที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๖ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๓ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เมื่อวันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๖๗ และครั้งที่ ๗ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เมื่อวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๖๗ ซึ่งเป็นร่างพระราชบัญญัติที่มีสาระสำคัญเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน โดยที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ได้พิจารณาและลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว และตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่งเพื่อพิจารณา เมื่อคณะกรรมการพิจารณาเสร็จแล้ว จึงได้เสนอต่อสภาผู้แทนราษฎร

ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๖ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๒๖ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เมื่อวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๖๗ ที่ประชุมได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ในวาระที่สอง โดยเริ่มต้นด้วยชื่อร่าง คำปรารภ แล้วเรียงตามลำดับมาตราจนถึงมาตรา ๓ ทั้งนี้ ภายหลังจากที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้อภิปรายต่อที่ประชุม ประธานคณะกรรมการวิสามัญได้ขอถอนร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. เพื่อนำมาพิจารณาทบทวนใหม่ ซึ่งที่ประชุมได้มีมติยินยอมให้ถอนร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวได้ตามที่ร้องขอ

ต่อมาในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๖ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๓๖ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เมื่อวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๖๗ ที่ประชุมได้พิจารณาในวาระที่สอง แล้วลงมติในวาระที่สามเห็นชอบด้วยกับร่างพระราชบัญญัตินี้ และให้เสนอต่อวุฒิสภาเพื่อพิจารณาต่อไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ที่สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว มีหลักการและเหตุผล ดังนี้

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เพื่อกำหนดสิทธิของผู้ใช้อำนาจปกครองในการทำโทษบุตร ต้องไม่เป็นการกระทำทารุณกรรมหรือทำร้ายร่างกายหรือจิตใจ (แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๑๕๖๗ (๒))

เหตุผล

โดยที่ปัจจุบันประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่กำหนดสิทธิของผู้ใช้อำนาจปกครองว่ามีสิทธิทำโทษบุตรตามสมควรเพื่อว่ากล่าวสั่งสอนนั้น มีการบังคับใช้มาเป็นระยะเวลานาน อีกทั้งพบว่าการลงโทษนั้นหลายกรณีกลับกลายเป็นการกระทำในลักษณะทารุณกรรมหรือทำร้ายอันส่งผลกระทบต่อร่างกายหรือจิตใจ

ของบุตร เป็นการเขียนตีบุตร หรือทำโทษด้วยวิธีการอื่นอันเป็นการด้อยค่า ส่งผลกระทบต่อพัฒนาการของบุตร และไม่นำไปสู่การแก้ไขปัญหาคriminalกระทำผิดหรือพฤติกรรมของบุตรที่จำเป็นต้องว่ากล่าวสั่งสอน ประกอบกับการปรับแก้ไขสิทธิของผู้ใช้อำนาจปกครองในการทำโทษบุตรนี้ เป็นการดำเนินการที่สอดคล้องกับอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กที่ประเทศไทยเป็นรัฐภาคี ข้อเสนอแนะทั่วไป ฉบับที่ ๘ (ค.ศ. ๒๐๐๖) (General Comment No. ๘ (๒๐๐๖) The Right of the Child of Protection from Corporal Punishment and other Cruel or Degrading Forms of Punishment) ที่ออกตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก และประเทศไทยได้ตอบรับและให้คำมั่นโดยสมัครใจที่จะปฏิบัติตามภายใต้กลไก Universal Periodic Review (UPR) รอบที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๕๙)^๑ ถึง พ.ศ. ๒๕๖๓) อีกด้วย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ที่สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว มีเนื้อหารวมจำนวน ๓ มาตรา สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

๑. กำหนดให้พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป (ร่างมาตรา ๒)

๒. กำหนดให้ผู้ใช้อำนาจปกครองมีสิทธิทำโทษบุตรเพื่อว่ากล่าวสั่งสอนหรือปรับพฤติกรรม โดยต้องไม่เป็นการกระทำทารุณกรรมหรือทำร้ายด้วยความรุนแรงต่อร่างกายหรือจิตใจ หรือกระทำโดยมิชอบ (ร่างมาตรา ๓ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๕๖๗ (๒))

^๑ เครื่องหมาย) ตามที่ปรากฏในบันทึกหลักการและเหตุผลประกอบร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)

ร่างพระราชบัญญัติ

แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..)

พ.ศ.

(สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)

“กำหนดให้ผู้ใช้อำนาจปกครองมีสิทธิ
ทำโทษบุตรเพื่อว่ากล่าวสั่งสอน
หรือปรับพฤติกรรม
โดยต้องไม่เป็นการกระทำการรุนแรง
หรือทำร้ายด้วยความรุนแรง
ต่อร่างกายหรือจิตใจ หรือกระทำโดยมิชอบ”

จัดทำโดย สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ติดตามสาระดี ๆ ได้ที่ สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

บทวิเคราะห์
ร่างพระราชบัญญัติ
แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
(ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)

บทวิเคราะห์

ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)

๑. ประเด็นสำคัญจากการอภิปรายของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในวาระที่หนึ่งและวาระที่สอง

๑.๑ วาระที่หนึ่ง ชั้นรับหลักการ^๑

๑.๑.๑ การเสนอร่างพระราชบัญญัติ

ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. เสนอโดย นายณัฐวุฒิ บัวประทุม สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล (ในขณะที่มีการเสนอร่างพระราชบัญญัติ) กับคณะ ต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๖๖ และได้เข้าสู่การพิจารณาของที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๖ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๓ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เมื่อวันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๖๗ และครั้งที่ ๗ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เมื่อวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๖๗ โดยเป็นร่างพระราชบัญญัติที่มีสาระสำคัญเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน

๑.๑.๒ สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

นางสาวภัสสริน รามวงศ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล (ในขณะที่มีการเสนอร่างพระราชบัญญัติ) ได้แถลงถึงหลักการและเหตุผลของร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. เสนอโดย นายณัฐวุฒิ บัวประทุม สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล (ในขณะที่มีการเสนอร่างพระราชบัญญัติ) กับคณะ สรุปได้ ดังนี้

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เพื่อกำหนดสิทธิของผู้ใช้อำนาจปกครองในการทำโทษบุตร ต้องไม่เป็นการกระทำทารุณกรรมหรือทำร้ายร่างกายหรือจิตใจ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๕๖๗ (๒))

เหตุผล

โดยที่ปัจจุบันประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่กำหนดสิทธิของผู้ใช้อำนาจปกครองว่ามีสิทธิทำโทษบุตรตามสมควรเพื่อว่ากล่าวสั่งสอนนั้น มีการบังคับใช้มาเป็นระยะเวลานาน อีกทั้งพบว่าการลงโทษนั้นหลายกรณีกลับกลายเป็นการกระทำในลักษณะทารุณกรรมหรือทำร้าย

^๑ สามารถสืบค้นเอกสารแนบระเบียบวาระ เอกสารประกอบการพิจารณา บันทึกการประชุมในวาระที่หนึ่ง ชั้นรับหลักการ และบันทึกการออกเสียงลงคะแนนของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ได้จากเว็บไซต์ LIRT คลังสารสนเทศของสถาบันนิติบัญญัติ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร <https://dl.parliament.go.th> หรือสแกนข้อมูลผ่าน QR CODE หมายเลข ๑ ถึง ๕ ในหน้าที่ ๙ และหน้าที่ ๑๐ และสามารถสืบค้นประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ โดยสแกนข้อมูลผ่าน QR CODE หมายเลข ๖ ในหน้าที่ ๑๐

อันส่งผลกระทบต่อร่างกายหรือจิตใจของบุตร เป็นการเขียนตีบุตร หรือทำโทษด้วยวิธีการอื่นอันเป็นการด้อยค่า ส่งผลกระทบต่อพัฒนาการของบุตรและไม่นำไปสู่การแก้ไขปัญหาการกระทำผิดหรือพฤติกรรมของบุตรที่จำเป็นต้องว่ากล่าวสั่งสอน ประกอบกับการปรับแก้ไขสิทธิของผู้ใช้อำนาจปกครองในการทำโทษบุตรนี้ เป็นการดำเนินการที่สอดคล้องกับอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กที่ประเทศไทยเป็นรัฐภาคีข้อเสนอแนะทั่วไป ฉบับที่ ๘ (ค.ศ. ๒๐๐๖) (General Comment No. ๘ (๒๐๐๖) The Right of the Child of Protection from Corporal Punishment and other Cruel or Degrading Forms of Punishment) ที่ออกตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก และประเทศไทยได้ตอบรับและให้คำมั่นโดยสมัครใจที่จะปฏิบัติตามภายใต้กลไก Universal Periodic Review (UPR) รอบที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๕๙ ถึง พ.ศ. ๒๕๖๓) อีกด้วย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ที่เสนอโดย นายณัฐวุฒิ บัวประทุม สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล (ในขณะที่มีการเสนอร่างพระราชบัญญัติ) กับคณะ ในวาระที่หนึ่ง ชั้นรับหลักการ จำนวน ๓ มาตรา มีสาระสำคัญสรุปได้ ดังนี้

๑. กำหนดให้พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป (ร่างมาตรา ๒)

๒. กำหนดให้ผู้ใช้อำนาจปกครองมีสิทธิทำโทษบุตรเพื่อว่ากล่าวสั่งสอนตามสมควร แต่ต้องไม่เป็นการกระทำทารุณกรรมหรือทำร้ายร่างกายหรือจิตใจ ไม่เป็นการเขียนตี หรือทำโทษอื่นใด อันเป็นการด้อยค่า (ร่างมาตรา ๓ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๕๖๗ (๒))

๑.๑.๓ การอภิปรายของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ภายหลังจากที่ผู้เสนอร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ได้นำเสนอร่างพระราชบัญญัติต่อที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรแล้ว ได้มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ร่วมอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

(๑) สาเหตุที่มีการแก้ไขประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์เกี่ยวกับการทำโทษบุตรของผู้ใช้อำนาจปกครอง นั้น เพื่อให้สอดคล้องกับบริบททางสังคมที่ไม่ต้องการลงโทษเด็กในลักษณะที่เป็นการละเมิดสิทธิเด็กและเยาวชน และไม่กระทบต่อพัฒนาการด้านระบบสมอง ประสาท และจิตใจของเด็กและเยาวชน เพราะการใช้ความรุนแรงโดยการตี ไม่ก่อให้เกิดผลดีกับเด็กและเยาวชน

(๒) การลงโทษเด็กต้องเป็นไปด้วยความเหมาะสม จำเป็น และตามสมควร โดยต้องไม่เป็นการทำร้ายเด็ก การล้อเลียน หรือการดูถูกดูแคลนเด็กให้เกิดความหวาดกลัว ควรเปลี่ยนวิธีการลงโทษให้เป็นการสร้างวินัยเชิงบวก (Positive Discipline) เช่น การใช้ความรัก เหตุผล เพื่อให้เด็กเกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมด้วย

(๓) การลงโทษที่มีความรุนแรงย่อมส่งผลให้เด็กเติบโตขึ้นโดยมีบาดแผลทางจิตใจ จนทำให้เด็กมีพฤติกรรมชอบใช้ความรุนแรง และทำให้เด็กมีประสบการณ์ที่เลวร้ายจนอาจเกิดโรคทางจิตเวชได้

(๔) การเลี้ยงดูเด็กโดยใช้ความรุนแรงจะส่งผลต่อปัญหาด้านสุขภาพทั้งต่ออารมณ์และจิตใจของเด็กในอนาคต เด็กจึงควรเติบโตโดยไม่ได้รับบาดเจ็บทางจิตใจและควรเติบโตในสภาพแวดล้อมที่ดีมั่นคง ได้รับการเลี้ยงดูที่ดี ไม่ถูกทำร้ายจิตใจ ไม่เผชิญประสบการณ์ที่รุนแรง ผู้ปกครองจึงควรเลี้ยงดูเด็กด้วยความรัก ความเข้าใจ เลี้ยงเด็กเชิงบวก เพื่อให้เด็กเติบโตด้วยความรัก และความมั่นคง

(๕) ควรหยุดพฤติกรรมที่ไม่น่ารักของเด็กโดยใช้เหตุผลและความเข้าใจ เพราะการลงโทษด้วยการเขี่ยนตี เด็กไม่หายดี

(๖) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมให้ความรู้ความเข้าใจในเรื่องการลงโทษเด็กให้เป็นไปในทิศทางสร้างสรรค์ เพื่อส่งต่อสังคมที่ดีให้แก่เด็กต่อไป

(๗) การแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๖๗ (๒) อาจก่อให้เกิดความรำคาญในครอบครัว และเกิดการฟ้องร้องดำเนินคดีมากขึ้น เนื่องจากปัญหาการใช้ความรุนแรงโดยการทำโทษเด็กนั้นเกิดเฉพาะบางกลุ่ม จึงไม่สมควรนำมาเป็นบรรทัดฐานในสังคม

(๘) การตีความ คำว่า “ทำโทษบุตรเพื่อว่ากล่าวสั่งสอนตามสมควร” และคำว่า “ทำโทษอื่นใดอันเป็นการด้อยค่า” มีมาตรฐานใดมาเป็นเกณฑ์ในการพิจารณาว่า การกระทำลักษณะใดเป็นการกระทำที่เข้าลักษณะดังกล่าว

๑.๑.๔ การตอบชี้แจง

เมื่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอภิปรายเสร็จแล้ว นายณัฐวุฒิ บัวประทุม สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล (ในขณะที่มีการเสนอร่างพระราชบัญญัติ) ได้ตอบชี้แจง ดังนี้

(๑) ปัจจุบันมีกฎหมายที่บัญญัติเรื่องการลงโทษเด็กอยู่หลายฉบับ เช่น ประมวลกฎหมายอาญา พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖ พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๐ แต่มีพ่อแม่และผู้ปกครองจำนวนมากที่เข้าใจเรื่องสิทธิทำโทษบุตรตามสมควรไม่ตรงตามเจตนารมณ์ของประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่ได้ใช้บังคับมาเป็นระยะเวลานานและไม่สอดคล้องกับบริบทสังคมที่เปลี่ยนไป ประกอบกับการที่ประเทศไทยจะต้องดำเนินการให้สอดคล้องกับอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กที่ประเทศไทยเป็นรัฐภาคี ข้อเสนอแนะทั่วไป ฉบับที่ ๘ (ค.ศ. ๒๐๐๖) (General Comment No. ๘ (๒๐๐๖) The Right of the Child of Protection from Corporal Punishment and other Cruel or Degrading Forms of Punishment) ที่ออกตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก และประเทศไทยได้ตอบรับและให้คำมั่นโดยสมัครใจที่จะปฏิบัติตามภายใต้กลไก Universal Periodic Review (UPR) รอบที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๕๙ ถึง พ.ศ. ๒๕๖๓) จึงเป็นเหตุผลในการเสนอแก้ไขร่างพระราชบัญญัตินี้

(๒) เด็กและเยาวชนที่ถูกทำร้ายจะเกิดภาวะการถดถอยที่ต่ำ (Low Self-Esteem) มองไม่เห็นคุณค่าของตัวเองในสายตาคนอื่น มีสภาวะอารมณ์แปรปรวน ก้าวร้าว นำไปสู่การต่อต้านสังคมและอาจนำไปสู่การทำร้ายตัวเองหรือการฆ่าตัวตาย

(๓) การยุติการใช้ความรุนแรงไม่ใช่เพียงในบ้านเท่านั้น แต่ควรรวมไปถึงในสถานศึกษา สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน สถานที่ดูแลเด็กและเยาวชน ตลอดจนทุกภาคส่วนสังคม จะต้องตระหนักในการหยุดวงจรหรือพฤติกรรมของการใช้ความรุนแรง นอกจากนี้ ควรให้คำปรึกษา

พ่อแม่และผู้ปกครองในการดูแลและปรับพฤติกรรมของเด็กและเยาวชนโดยใช้การปรับวินัยเชิงบวก (Positive Discipline) เพื่อยุติการใช้ความรุนแรงในการลงโทษเด็กและเยาวชนต่อไป

๑.๑.๕ ผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรในวาระที่หนึ่ง ชั้นรับหลักการ

มติ ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๖ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๗ (สมัยสามัญประจำปี ครั้งที่หนึ่ง) เมื่อวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๖๗ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้ลงมติในวาระที่หนึ่ง รับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติ ด้วยคะแนนเสียง ๔๐๑ เสียง ไม่รับหลักการ ไม่มีงดออกเสียง ไม่มีและไม่ลงคะแนนเสียง ๑ เสียง และมีมติให้ตั้งคณะกรรมการวิสามัญ จำนวน ๔๒ คน เพื่อพิจารณาในวาระที่สอง ชั้นคณะกรรมการ และเนื่องจากเป็นร่างพระราชบัญญัติที่มีสาระสำคัญเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน ตามรัฐธรรมนูญมาตรา ๑๒๘ วรรคสอง^๒ ประกอบกับข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๑๒๑ (๑)^๓ จำนวนคณะกรรมการวิสามัญ ต้องประกอบด้วยผู้แทนองค์กรเอกชนที่ทำงานเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนกรรมการวิสามัญทั้งหมด กำหนดการแปรญัตติ ภายใน ๑๕ วัน

^๒ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๒๘ วรรคสอง บัญญัติไว้ ดังนี้

“มาตรา ๑๒๘ ๓.๑๓

ในข้อบังคับตามวรรคหนึ่งในส่วนที่เกี่ยวกับการตั้งกรรมการวิสามัญเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่ประธานสภาผู้แทนราษฎรวินิจฉัยว่ามีสาระสำคัญเกี่ยวกับเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ หรือคนพิการ หรือทุพพลภาพ ต้องกำหนดให้บุคคลประเภทดังกล่าวหรือผู้แทนองค์กรเอกชนที่ทำงานเกี่ยวกับบุคคลประเภทนั้นโดยตรง ร่วมเป็นกรรมการวิสามัญด้วยไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนกรรมการวิสามัญทั้งหมด และในส่วนที่เกี่ยวกับการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่มีสิทธิเลือกตั้งเข้าชื่อเสนอต้องกำหนดให้ผู้แทนของผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งเข้าชื่อเสนอร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวร่วมเป็นกรรมการวิสามัญด้วยไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนกรรมการวิสามัญทั้งหมด...”

^๓ ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๑๒๑ (๑) กำหนดไว้ ดังนี้

“ข้อ ๑๒๑ การเลือกตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่มีสาระสำคัญเกี่ยวกับเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ หรือคนพิการหรือทุพพลภาพ ให้ดำเนินการ ดังนี้

(๑) ให้ตั้งจากบุคคลประเภทดังกล่าวหรือผู้แทนองค์กรเอกชนที่ทำงานเกี่ยวกับบุคคลประเภทนั้นโดยตรง จำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนกรรมการวิสามัญทั้งหมด ทั้งนี้ วิธีการคัดเลือกและการเสนอชื่อให้เป็นไปตามระเบียบที่ประธานสภากำหนด

๓.๑๓

๓.๑๓”

๑. ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายณัฐวุฒิ บัวประทุม สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล (ในขณะที่มีการเสนอร่างพระราชบัญญัติ) กับคณะ เป็นผู้เสนอ) ซึ่งเป็นเอกสารแนบระเบียบวาระ ในคราวการประชุม สภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๖ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๓ (สมัยสามัญประจำปี ครั้งที่หนึ่ง) วันพุธที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๖๗

<https://qr.senate.go.th/sh/f/?k=KFMIO>

๒. เอกสารประกอบการพิจารณา

ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายณัฐวุฒิ บัวประทุม สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล (ในขณะที่มีการเสนอร่างพระราชบัญญัติ) กับคณะ เป็นผู้เสนอ) ของสำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ในคราวการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๖ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๓ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันพุธที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๖๗

<https://dl.parliament.go.th/handle/20.500.13072/621287>

๓. บันทึกการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๖ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๓ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันพุธที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๖๗

https://msbis.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament_report/main_warehouse_dll_x.php?aid=11400&mid=4588

๔. บันทึกการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๖ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๗ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันพุธที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๖๗

https://msbis.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament_report/main_warehouse_dll_x.php?aid=11400&mid=4588

๕. บันทึกการออกเสียงลงคะแนนของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
ในการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๖ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๗
(สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันพุธที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๖๗
https://msbis.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament_report/main_warehouse_dll_x.php?aid=11401&mid=4588

๖. ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
<https://jla.coj.go.th/th/content/category/detail/id/8/cid/112/iid/121227>

๑.๒ วาระที่สอง ชั้นพิจารณาเรียงตามลำดับมาตรา^๔

ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๖ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๒๖ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เมื่อวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๖๗ ที่ประชุมได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ในวาระที่ ๒ โดยเริ่มต้นด้วยชื่อร่าง คำปรารภ แล้วเรียงตามลำดับมาตราจนถึงมาตรา ๓ ทั้งนี้ ภายหลังจากที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้อภิปรายต่อที่ประชุม ประธานคณะกรรมการธิการวิสามัญได้ขอถอนร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. เพื่อนำมาพิจารณาทบทวนใหม่ ซึ่งที่ประชุมได้มีมติยินยอมให้ถอนร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวได้ตามที่ร้องขอ

ต่อมาในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๖ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๓๖ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เมื่อวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๖๗ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ในวาระที่สอง ชั้นพิจารณาเรียงตามลำดับมาตรา เริ่มต้นด้วยชื่อร่าง คำปรารภ แล้วพิจารณาเรียงตามลำดับมาตราจนจบร่าง โดยมีการพิจารณาและอภิปรายสรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

๑.๒.๑ ชื่อร่างพระราชบัญญัติ	ไม่มีการแก้ไข
๑.๒.๒ คำปรารภ	ไม่มีการแก้ไข
๑.๒.๓ มาตรา ๑	ไม่มีการแก้ไข
๑.๒.๔ มาตรา ๒	ไม่มีการแก้ไข
๑.๒.๕ มาตรา ๓ แก้ไขมาตรา ๑๕๖๗ (๒)	มีการแก้ไข

คณะกรรมการธิการวิสามัญแก้ไข ดังนี้

“มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความใน (๒) ของมาตรา ๑๕๖๗ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์และให้ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน

“(๒) ทำโทษบุตรเพื่อช่วยเหลือสั่งสอนตนหรือปรับพฤติกรรมโดยต้องไม่ยื่นตรากระทำพารุณกรรมหรือกระทำด้วยความรุนแรงหรือทำร้ายร่างกายหรือจิตใจ ไม่เป็นการเขี้ยวตีหรือกระทำโทษอื่นใดอันเป็นตราตัดยศศักดิ์โดยมิชอบ” ”

^๔ สามารถสืบค้นเอกสารรายงานของคณะกรรมการธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. บันทึกการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ในวาระที่สอง ชั้นพิจารณาเรียงตามลำดับมาตรา และบันทึกออกเสียงลงคะแนนของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ได้จากเว็บไซต์ LIRT คลังสารสนเทศของสถาบันนิติบัญญัติ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร <https://dl.parliament.go.th> หรือสแกนข้อมูลผ่าน QR CODE หมายเลข ๗ ถึง ๑๑ ในหน้าที่ ๑๓ และหน้าที่ ๑๔

มีกรรมวิธีการขอสงวนความเห็น

นายณรงค์ศักดิ์ ทองสุข (กรรมวิธีการ) ขอสงวนความเห็น โดยขอให้แก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๑๕๖๗ (๒) เป็นดังนี้

“(๒) ทำโทษบุตรเพื่อว่ากล่าวสั่งสอน ตามสมควรแก่เหตุหรือปรับพฤติกรรม โดยต้องไม่เป็นการกระทำทารุณกรรมหรือทำร้ายด้วยความรุนแรงต่อร่างกายหรือ จิตใจ ไม่เช่นที่เห็นชัดหรือกระทำโทษอื่นใดอันเห็นควรด้วยตัวโดยมิชอบ”^๕

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้อภิปรายต่อที่ประชุม สรุปลงสาระสำคัญได้ ดังนี้

๑. การไม่ตีเด็กหรือไม่กระทำการทารุณกรรมเด็กเป็นหลักการที่สากลให้การยอมรับ ทั้งนี้ การอบรมสั่งสอนเด็ก มีอีกหลายวิธีที่ไม่ต้องใช้การลงโทษด้วยการตี หรือกระทำการรุนแรงต่อเนื้อตัวร่างกายของเด็ก

๒. การที่จะทำให้สังคมเห็นความสำคัญของการไม่ใช้ความรุนแรงกับเด็กนั้น ควรเริ่มจากสถาบันครอบครัวที่จะอบรมสั่งสอนเด็กให้เติบโตเป็นบุคลากรที่สำคัญของประเทศ เพราะฉะนั้น การตราพระราชบัญญัติเพื่อปกป้องคุ้มครองเด็กและเยาวชนไม่ให้ถูกทำร้ายทางร่างกายและจิตใจ จึงเป็นเรื่องที่ดีของประเทศไทย เนื่องจากการให้ความสำคัญกับบุคลากรของประเทศโดยเฉพาะเด็กที่ต้องเติบโตและอยู่ในสังคมต่อไป

คณะกรรมการวิสามัญตอบชี้แจง ดังนี้

๑. การที่ร่างมาตรา ๓ ใช้คำว่า “การกระทำทารุณกรรมหรือการทำร้ายด้วยความรุนแรงต่อร่างกายหรือจิตใจ” เนื่องจากเป็นถ้อยคำที่ปรากฏในข้อเสนอแนะขององค์การสหประชาชาติ

๒. คำว่า “เห็นชัด” ความหมายว่า “การใช้อุปกรณ์ใด ๆ กระทำต่อเนื้อตัวและร่างกาย” ทั้งนี้ กรรมวิธีการเสียงข้างมากยังยืนยันให้คงคำว่า “ไม่เป็นการเห็นชัด” ในกรณีที่พ่อแม่ผู้ปกครองลงโทษ หรือการปรับพฤติกรรมของบุตร

๓. แม้กรรมวิธีการผู้ขอสงวนความเห็นจะตัดคำว่า “ไม่เป็นการเห็นชัด” ออก ก็ไม่ได้หมายความว่าผู้ใช้อำนาจปกครองจะสามารถเห็นตีบุตรได้ เพราะการเห็นตีไม่ใช่การสนับสนุนและส่งเสริมการเลี้ยงดูบุตรเชิงบวก และหากการเห็นตีนั้นกระทำด้วยความรุนแรงย่อมส่งผลกระทบต่อร่างกายหรือจิตใจของบุตร รวมทั้งเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาและพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๕๖ ด้วย

^๕ เนื่องจากกรรมวิธีการผู้ขอสงวนความเห็นขอแก้ไขเพิ่มเติมข้อความต่อที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร เป็น “(๒) ทำโทษบุตรเพื่อว่ากล่าวสั่งสอนหรือปรับพฤติกรรม โดยต้องไม่เป็นการกระทำทารุณกรรมหรือทำร้ายด้วยความรุนแรงต่อร่างกายหรือจิตใจ หรือกระทำโดยมิชอบ” ดังนั้น ข้อความที่ปรากฏในรายงานของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. สภาผู้แทนราษฎร (ฉบับปรับปรุง) จึงไม่เหมือนกับข้อความที่ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรพิจารณา

๔. การตัดคำว่า “ทำโทษอื่นใดอันเป็นการด้อยค่า” ในร่างมาตรา ๓ ออก และเปลี่ยนเป็นคำว่า “กระทำโดยมิชอบ” แทน เพราะเป็นถ้อยคำที่มีความหมายเป็นที่เข้าใจได้โดยทั่วไป

มติ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบด้วยกับกรรมาธิการที่ขอสงวนความเห็น

๗. รายงานของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. สภาผู้แทนราษฎร ซึ่งบรรจุระเบียบวาระการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๖ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๒๖ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เมื่อวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๖๗
<https://qr.senate.go.th/sh/f/?k=0POOL>

๘. บันทึกการประชุม ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๖ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๒๖ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เมื่อวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๖๗
https://msbis.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament_report/main_warehouse_dll_x.php?aid=11466&mid=4610

๙. รายงานของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. สภาผู้แทนราษฎร (ฉบับปรับปรุง) ซึ่งบรรจุระเบียบวาระการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๖ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๓๖ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เมื่อวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๖๗
<https://qr.senate.go.th/sh/f/?k=0ID3M>

๑๐. บันทึกการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๖ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๓๖ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เมื่อวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๖๗
https://msbis.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament_report/main_warehouse_dll_x.php?aid=11496&mid=4619

๑๑. บันทึกการออกเสียงลงคะแนนของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
ในการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๖ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๓๖
(สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เมื่อวันพุธที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๖๗
https://msbis.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament_report/main_warehouse_dll_x.php?aid=11495&mid=4619

๒. ผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรในวาระที่สาม

มติ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้ลงมติในวาระที่สามเห็นชอบด้วยกับร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ โดยมีมติเห็นชอบด้วยคะแนนเสียง ๓๙๑ เสียง ไม่เห็นชอบ ๑ เสียง งดออกเสียง ๑ เสียง และไม่ลงคะแนนเสียง ๕ เสียง

๓. ข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญ

คณะกรรมการวิสามัญได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้แล้ว เห็นควรมีข้อสังเกตไว้ในรายงานของคณะกรรมการวิสามัญ เพื่อให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณา ดังนี้

๑) คณะรัฐมนตรีควรมีนโยบายจัดระบบการสนับสนุนในการเสริมพลังครอบครัวด้วยวิธีการที่หลากหลายอย่างจริงจัง โดยเฉพาะอย่างยิ่งครอบครัวที่มีความเสี่ยงในการเลี้ยงดูบุตรโดยมิชอบ (Maltreatment) หรือครอบครัวที่ขาดสุขภาวะ (Unhealthy Family) หรือครอบครัวที่สับสนวุ่นวาย หรือมีปัญหาทางสังคม (Dysfunction Family) ให้ได้รับการดูแลอย่างใกล้ชิดทางด้านสุขภาพสังคมและเศรษฐกิจจากบุคลากรและหน่วยงานรัฐ ทั้งกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงสาธารณสุข และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น องค์กรบริหารส่วนตำบล เทศบาล และองค์กรบริหารส่วนจังหวัด เป็นต้น รวมทั้งอาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.) อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) โดยมีมติคณะรัฐมนตรีมอบหมายบทบาทหน้าที่และให้ความสำคัญเป็นส่วนหนึ่งในหน้าที่หลักของหน่วยงาน ให้มีการเพิ่มจำนวนผู้ปฏิบัติงานอย่างเพียงพอ และพัฒนาผู้ปฏิบัติงานให้มีองค์ความรู้และทักษะในการให้บริการแก่ครอบครัว และสนับสนุนงบประมาณให้แก่ครอบครัวที่มีภาวะเสี่ยงดูบุตรอย่างเต็มที่ เนื่องจากครอบครัวเป็นหน่วยที่เล็กที่สุดแต่สำคัญที่สุด

๒) คณะรัฐมนตรีควรมอบหมายให้กระทรวงสาธารณสุขดำเนินการร่วมกับ กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงมหาดไทย และกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ สร้างหลักสูตรและระบบปฏิบัติงานเพื่อการพัฒนาการเลี้ยงดูเด็กเชิงบวกแก่บิดา มารดา และผู้ปกครอง รวมถึงช่วยเหลือดูแลเด็กที่อยู่ในสถานการณ์เปราะบาง เช่น เด็กพิการ เด็กติดสารเสพติด เด็กที่กระทำความรุนแรง หรือเด็กที่อาการเจ็บป่วยทางจิตเวช เป็นต้น โดยการกำหนดหลักสูตรที่มีความหลากหลายกับบุคลากรในตำแหน่งงานและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้สามารถบริการได้จริงและขยายไปทั่วประเทศ

ก) คณะรัฐมนตรีควรมอบหมายให้กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และกระทรวงยุติธรรม พิจารณาปรับปรุงแก้ไขประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (บรรพ ๕ ครอบครัว) โดยเพิ่มบทบัญญัติเกี่ยวกับการให้ความคุ้มครองคู่สมรสโดยพฤตินัย (De Facto Relationships) โดยกำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบระหว่างกัน รวมทั้งการอุปการะเลี้ยงดูและการให้ความยินยอมในการรักษาพยาบาล สมาชิกในครอบครัว

ข) คณะรัฐมนตรีควรมอบหมายให้กระทรวงการคลังแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร โดยเพิ่ม อัตราลดหย่อนภาษีเงินได้แก่ครอบครัวที่มีบุตรไม่ว่าจะโดยชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ รวมทั้งบุตรบุญธรรม สำหรับบุตรบุญธรรมอาจจำกัดจำนวนไม่เกินสองคน

ค) คณะรัฐมนตรี กระทรวงการคลัง กระทรวงสาธารณสุข และสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ ควรให้ความคุ้มครองค่ารักษาพยาบาลให้ครอบคลุมถึงประเด็นการให้การปรึกษาครอบครัว (Family Counselling) และครอบครัวบำบัด (Family Therapy)

ง) กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม กระทรวงมหาดไทย (โรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น) และสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (โรงเรียนสังกัดกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน) ควรดำเนินการตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖ มาตรา ๖๓ ที่กำหนดให้โรงเรียนและสถานศึกษาต้องจัดให้มีระบบงานและกิจกรรมในการแนะแนวให้คำปรึกษาและฝึกอบรมแก่นักเรียน นักศึกษา และผู้ปกครอง เพื่อส่งเสริมความประพฤติที่เหมาะสมความรับผิดชอบต่อสังคม และความปลอดภัยแก่นักเรียนและนักศึกษา ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง นอกจากนี้ควรมีระบบสนับสนุนค่าใช้จ่ายที่เหมาะสมทั้งผู้อบรม และผู้รับการอบรม และกระบวนการประเมินครูผู้สอนให้เน้นที่ผลสัมฤทธิ์ของการพัฒนาเด็กอย่างรอบด้าน แทนการประเมินด้วยเอกสาร ทั้งนี้ ควรให้โรงเรียนและสถานศึกษาพัฒนาศักยภาพของบุคลากรในโรงเรียน และสถานศึกษาให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ตามที่มาตรา ๖๓ กำหนด

จ) คณะรัฐมนตรี กระทรวงยุติธรรม และกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ควรมีการจัดบริการในสภาวะวิกฤต สร้างกระบวนการในการเข้าไปแทรกแซง ช่วยเหลือบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง เพื่อคุ้มครอง ปกป้อง ช่วยเหลือเด็กที่ได้รับผลกระทบจากความรุนแรง และระบบนิเวศในชีวิตเด็ก รวมถึงการลดภาระทางด้านเศรษฐกิจ จัดบริการด้านอาชีพเพื่อเสริมรายได้ของผู้ที่มีหน้าที่ในการดูแลเด็กให้มีความเหมาะสมตามความเป็นจริงด้วย

ฉ) กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงมหาดไทย และสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ควรมีการสนับสนุนการพัฒนาสิ่งแวดล้อมที่มีความมั่นคง ปลอดภัยและส่งเสริมพัฒนาการให้เหมาะสมแก่เด็กในแต่ละช่วงวัย

ช) กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ควรเร่งแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖ และพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๐ รวมถึงการมอบหมายภารกิจหน้าที่ให้หน่วยงานรับผิดชอบดำเนินการโดยตรงและต่อเนื่อง ให้เกิดความสอดคล้องกับข้อสังเกตข้ออื่น ๆ

๑๐) กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม กระทรวงมหาดไทย (โรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น) และสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (โรงเรียนสังกัดกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน) ควรดำเนินการจัดให้มีการพัฒนา และส่งเสริมให้มีนักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ประจำโรงเรียน

๑๑) คณะรัฐมนตรีควรกำหนดบทบาทและหน้าที่โดยบูรณาการระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้มีการสร้างความตระหนักรู้สาธารณะ และการรณรงค์ระดับชาติเกี่ยวกับการเลี้ยงดูเชิงบวก เพื่อยุติการลงโทษทางกาย ใจ และลดทอนศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของเด็ก

ทั้งนี้ ข้อเสนอข้างต้น ควรมีการนำไปพัฒนาเป็นกรอบนโยบายและแผนปฏิบัติการที่ชัดเจน พร้อมทั้งมีการกำหนดเงื่อนไขเวลาเพื่อนำไปกำหนดตัวชี้วัดอย่างเหมาะสม

มติ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้ลงมติเห็นชอบด้วยกับข้อสังเกตของคณะกรรมการการวิสามัญ โดยมีมติเห็นชอบด้วยคะแนนเสียง ๓๘๖ เสียง ไม่เห็นชอบ ไม่มีงดออกเสียง ๑ เสียง และไม่ลงคะแนนเสียง ๒ เสียง

หมายเหตุ สภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบด้วยกับข้อสังเกตของคณะกรรมการการ โดยให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรแจ้งไปยังคณะรัฐมนตรี และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๑๒๗^๖

^๖ ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒

“ข้อ ๑๒๗ เมื่อคณะกรรมการได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติเสร็จแล้ว ให้เสนอร่างพระราชบัญญัตินั้น โดยแสดงร่างเดิมและการแก้ไขเพิ่มเติมพร้อมทั้งรายงานต่อประธานสภา รายงานนั้นอย่างน้อยต้องระบุว่าได้มีหรือไม่มี การแก้ไขเพิ่มเติมในมาตราใดบ้าง และถ้ามีการแปรญัตติ มติของคณะกรรมการเกี่ยวกับคำแปรญัตตินั้นเป็นประการใด หรือมีการสงวนคำแปรญัตติของผู้แปรญัตติ หรือมีการสงวนความเห็นของกรรมการ และในกรณีที่คณะกรรมการ มีการรับฟังความคิดเห็นและวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากร่างพระราชบัญญัติ ก็ให้ระบุไว้ในรายงานด้วย

ในกรณีที่คณะกรรมการเห็นว่าข้อสังเกตที่คณะรัฐมนตรีควรทราบหรือควรปฏิบัติ ให้บันทึกข้อสังเกต ดังกล่าวนั้นไว้ในรายงานของคณะกรรมการเพื่อให้ที่ประชุมสภาพิจารณา และให้นำความในข้อ ๑๐๕ มาใช้บังคับโดยนุโลม

ข้อ ๑๐๕

ฯลฯ

ฯลฯ

ในกรณีที่สภาเห็นด้วยกับข้อสังเกตของคณะกรรมการ ให้ประธานสภาส่งรายงานและข้อสังเกตไปยัง คณะรัฐมนตรี ศาล องค์กรอิสระ องค์กรอัยการ หรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

ฯลฯ

ฯลฯ”

๔. การวิเคราะห์ร่างพระราชบัญญัติซึ่งสภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว

จากการพิจารณาศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. มีประเด็นข้อดีและข้อสังเกต ดังนี้

ข้อดี^๗

จากการวิเคราะห์ผลกระทบของร่างพระราชบัญญัตินี้ พบว่า มีความสอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (Convention on the Rights of the Child) และข้อเสนอแนะทั่วไป ฉบับที่ ๘ (ค.ศ. ๒๐๐๖) (General Comment No. 8 (2006) : The Right of the Child of Protection from Corporal Punishment and other Cruel or Degrading Forms of Punishment) ตลอดจนพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งจะทำให้ประชาชนได้รับประโยชน์ กล่าวคือ จะก่อให้เกิดการยกระดับคุณภาพชีวิตของเด็กที่เติบโตเป็นผู้ใหญ่ในอนาคตและเป็นกำลังของประเทศชาติ เกิดความมั่นคงทางเศรษฐกิจ การคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ เพิ่มการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับการพัฒนาสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์ โดยหน้าที่ของผู้ปกครอง คือ การอบรมสั่งสอนบุตรหลาน รวมถึงการให้วินัย การสั่งสอนแทนการเฆี่ยนตีลูกจะช่วยให้เกิดการตระหนักรู้ใหม่ในสังคมว่าการที่เราอบรมเด็กให้มีวินัย หรือสั่งสอนในทางที่สมควรนั้นมีอีกหลายวิธีไม่ว่าจะเป็นตัวอย่างที่ดีจากพ่อแม่ และเข้าใจถึงพัฒนาการ และปัญหาของเด็กให้มากขึ้น นอกจากนี้ ยังลดปัญหาการใช้ความรุนแรงในสังคม เนื่องจากเด็กที่ถูกทำร้ายร่างกาย เมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่จะมีแนวโน้มชอบใช้ความรุนแรงและส่งผลกระทบต่อสังคมในอนาคต

อย่างไรก็ตาม ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์นั้นเป็นกฎหมายทั่วไป หากมีการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ในประเด็นนี้แล้ว ควรพิจารณาถึงกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นกฎหมายเฉพาะทางด้วย เช่น พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๐ และพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖ เพื่อให้ครอบคลุมและสอดคล้องกับการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ในครั้งนี้

^๗ รายงานผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากร่างกฎหมาย ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายณัฐวุฒิ บัวประทุม สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กับคณะ) สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๖๗, <https://qr.senate.go.th/sh/f/?k=OUJAV>

ข้อสังเกต

๑) คณะรัฐมนตรีควรมอบหมายให้กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์และกระทรวงยุติธรรม พิจารณาปรับปรุงแก้ไขประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (บรรพ ๕ ครอบครัว) โดยเพิ่มบทบัญญัติเกี่ยวกับการให้ความคุ้มครองคู่สมรสโดยพฤตินัย (De Facto Relationships) โดยกำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบระหว่างกัน รวมทั้งการอุปการะเลี้ยงดูและการให้ความยินยอมในการรักษาพยาบาลสมาชิกในครอบครัว^{๔๘}

๒) กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ควรเร่งแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖ และพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๐ รวมถึงการมอบหมายภารกิจหน้าที่ให้หน่วยงานรับผิดชอบดำเนินการโดยตรงและต่อเนื่องให้เกิดความสอดคล้องกัน^{๔๙}

๓) การแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๖๗ (๒) อาจไม่สามารถครอบคลุมไปถึงการห้ามลงโทษทางกายต่อเด็กในสถานดูแลเด็กทางเลือกและสถานรับเลี้ยงเด็กกลางวัน

^{๔๘} รายงานของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. สภาผู้แทนราษฎร (ฉบับปรับปรุง), สำนักกรรมการ ๓ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, สืบค้นเมื่อวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๖๗, <https://qr.senate.go.th/sh/f/?k=0ID3M>

^{๔๙} เฟิ่งอ้าง.

ตารางเปรียบเทียบ

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับที่มีการแก้ไข)
กับ

ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
(ฉบับที่ ..) พ.ศ.

(นายณัฐวุฒิ บัวประทุม สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล
(ในขณะที่มีการเสนอร่างพระราชบัญญัติ) กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
และร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
(ฉบับที่ ..) พ.ศ.

(สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)

ตารางเปรียบเทียบ

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับที่มีการแก้ไข)

กับร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

(นายณัฐวุฒิ บัวประทุม สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล (ในขณะที่มีการเสนอร่างพระราชบัญญัติ) กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

และร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับที่มีการแก้ไข)	ร่าง พระราชบัญญัติ แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายณัฐวุฒิ บัวประทุม สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล (ในขณะที่มีการเสนอร่างพระราชบัญญัติ) กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่าง พระราชบัญญัติ แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)
ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ _____	ร่าง พระราชบัญญัติ แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. _____ โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและ พาณิชย์	ร่าง พระราชบัญญัติ แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. _____ โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและ พาณิชย์

<p>ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับที่มีการแก้ไข)</p>	<p>ร่าง พระราชบัญญัติ แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายณัฐวุฒิ บัวประทุม สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล (ในขณะที่มีการเสนอร่างพระราชบัญญัติ) กับคณะ เป็นผู้เสนอ)</p>	<p>ร่าง พระราชบัญญัติ แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)</p>
	<p>พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลซึ่งมาตรา ๒๖ ประกอบกับมาตรา ๒๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย</p> <p>เหตุผลและความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อกำหนดสิทธิของผู้ใช้อำนาจปกครองในการทำโทษบุตรให้สอดคล้องกับอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กที่ประเทศไทยเป็นรัฐภาคี ซึ่งการตราพระราชบัญญัตินี้สอดคล้องกับเจื่อนใจที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแล้ว</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่..) พ.ศ.”</p> <p>มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป</p>	<p>พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลซึ่งมาตรา ๒๖ ประกอบกับมาตรา ๒๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย</p> <p>เหตุผลและความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อกำหนดสิทธิของผู้ใช้อำนาจปกครองในการทำโทษบุตรให้สอดคล้องกับอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กที่ประเทศไทยเป็นรัฐภาคี ซึ่งการตราพระราชบัญญัตินี้สอดคล้องกับเจื่อนใจที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแล้ว</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.”</p> <p>มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป</p>

<p>ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับที่มีการแก้ไข)</p>	<p>ร่าง พระราชบัญญัติ แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายณัฐวุฒิ บัวประทุม สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล (ในขณะที่มีการเสนอร่างพระราชบัญญัติ) กับคณะ เป็นผู้เสนอ)</p>	<p>ร่าง พระราชบัญญัติ แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)</p>
<p>มาตรา ๑๕๖๗ ผู้ใช้อำนาจปกครองมีสิทธิ</p> <p>(๑) กำหนดที่อยู่ของบุตร</p> <p>(๒) ทำโทษบุตรตามสมควรเพื่อว่ากล่าวสั่งสอน</p> <p>(๓) ให้บุตรทำการงานตามสมควรแก่ความสามารถและ ฐานะานุรูป</p> <p>(๔) เรียกบุตรคืนจากบุคคลอื่นซึ่งกักบุตรไว้โดยมิชอบด้วย กฎหมาย</p>	<p>มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความใน (๒) ของมาตรา ๑๕๖๗ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์และให้ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน</p> <p>“(๒) ทำโทษบุตรเพื่อว่ากล่าวสั่งสอนตามสมควร แต่ต้องไม่เป็นการกระทำทารุณกรรมหรือทำร้ายร่างกายหรือจิตใจ ไม่เป็นการเขียนตีหรือทำโทษอื่นใดอันเป็นการด้อยค่า”</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความใน (๒) ของมาตรา ๑๕๖๗ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์และให้ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน</p> <p>“(๒) ทำโทษบุตรเพื่อว่ากล่าวสั่งสอนหรือปรับพฤติกรรม โดยต้องไม่เป็นการกระทำทารุณกรรมหรือทำร้ายด้วยความรุนแรง ต่อร่างกายหรือจิตใจ หรือกระทำโดยมิชอบ”</p> <p>.....</p> <p>.....</p>

ส่วนที่ ๒

ข้อมูลทางวิชาการประกอบการพิจารณา

ร่างพระราชบัญญัติ

แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..)

พ.ศ.

(สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)

การดำเนินการตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.*

คณะกรรมการขับเคลื่อนการรับฟังความคิดเห็นและวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากร่างกฎหมายที่เสนอโดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปสู่ภาคประชาชน สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ได้ดำเนินการตามมาตรา ๗๗ วรรคสอง^๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย โดยได้จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายอย่างรอบด้านและเป็นระบบ รวมทั้งเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์นั้นต่อประชาชน และนำมาประกอบการพิจารณาในกระบวนการตรากฎหมายทุกขั้นตอน โดยสามารถสรุปได้ ดังนี้

๑. กระบวนการและขั้นตอนในการรับฟังความคิดเห็น

เพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ คณะกรรมการขับเคลื่อนการรับฟังความคิดเห็นและวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากร่างกฎหมายที่เสนอโดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปสู่ภาคประชาชน สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ได้ดำเนินการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องต่อร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. โดยสามารถสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นได้ ดังนี้

(๑) ระยะเวลาและวิธีการในการรับฟังความคิดเห็น^๒

๑) กรอระยะเวลาดำเนินการสำหรับการจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นและวิเคราะห์ผลกระทบ จำนวน ๔๕ วัน นับตั้งแต่วันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๖ ถึงวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๖๗ นอกจากนี้ได้ขออนุมัติขยายระยะเวลาดำเนินการรับฟังความคิดเห็นออกไปอีก ๑๕ วัน ตั้งแต่วันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๖๗ ถึงวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗

๒) วิธีการรับฟังความคิดเห็น

(๑) ผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของรัฐสภาและส่งประเด็นไปรับฟังความคิดเห็นจากผู้ได้รับผลกระทบโดยตรง

*นางพัชรา พุกเศรษฐี วิทยากรชำนาญการพิเศษ กลุ่มงานกฎหมาย ๑ สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา.

^๑ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๗๗ วรรคสอง บัญญัติไว้ ดังนี้

“มาตรา ๗๗ ๗๗๓ ๗๗๓

ก่อนการตรากฎหมายทุกฉบับ รัฐพึงจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายอย่างรอบด้านและเป็นระบบ รวมทั้งเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์นั้นต่อประชาชน และนำมาประกอบการพิจารณาในกระบวนการตรากฎหมายทุกขั้นตอน เมื่อกฎหมายมีผลใช้บังคับแล้ว รัฐพึงจัดให้มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายทุกกรอบระยะเวลาที่กำหนดโดยรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบด้วย เพื่อพัฒนากฎหมายทุกฉบับให้สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป

๗๗๓

๗๗๓”

^๒ รายงานผลการรับฟังความคิดเห็นและวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายณัฐวุฒิ บัวประทุม สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กับคณะ), สืบค้นเมื่อวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๖๗, <https://qr.senate.go.th/sh/f/?k=4G2AD>, น. ๒-๒ ถึง น. ๒-๔.

(๑.๑) ระยะเวลาในการรับฟังความคิดเห็น ตั้งแต่วันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๖ ถึงวันที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๖๗ (นอกจากนี้ได้ขออนุมัติขยายระยะเวลาดำเนินการรับฟังความคิดเห็นออกไปอีก ๑๕ วัน ตั้งแต่วันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๖๗ ถึงวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗)

(๑.๒) ผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของรัฐสภา www.parliament.go.th

(๒) ส่งประเด็นไปรับฟังผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรง ประกอบด้วย

- ๑) กระทรวงยุติธรรม
- ๒) กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
- ๓) สำนักงานศาลยุติธรรม
- ๔) สำนักงานอัยการสูงสุด
- ๕) สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
- ๖) สภานายความ ในพระบรมราชูปถัมภ์
- ๗) มูลนิธิคุ้มครองเด็ก
- ๘) มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก
- ๙) มูลนิธิปวีณาหงสกุลเพื่อเด็กและสตรี

๒. สรุปผลการรับฟังความคิดเห็น

๒.๑) ข้อมูลทั่วไปผู้ร่วมแสดงความคิดเห็น

๑) จากระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของรัฐสภา www.parliament.go.th โดยมีผู้เข้าชม จำนวน ๑,๓๑๖ ราย และมีผู้แสดงความคิดเห็น จำนวน ๒๖ ราย

๒) จากการส่งประเด็นไปรับฟังผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรง โดยพบว่า มีหน่วยงานที่แสดงความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ จำนวน ๑ หน่วยงาน ได้แก่ กระทรวงยุติธรรม

๒.๒) ผลการรับฟังความคิดเห็น

ผลการรับฟังผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของรัฐสภา www.parliament.go.th และจากการส่งประเด็นไปรับฟังผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรง สรุปได้ดังนี้^๓

● ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับการกำหนดสิทธิของผู้ใช้อำนาจปกครองในการทำโทษบุตรเพื่อว่ากล่าวสั่งสอนตามสมควร โดยการทำโทษนั้นต้องไม่เป็นการกระทำทารุณกรรมหรือทำร้ายร่างกายหรือจิตใจ ไม่เป็นการเยียนตี หรือทำโทษอื่นใดอันเป็นการด้อยค่า มีผู้เห็นด้วย จำนวน ๒๓ คน ผู้ไม่เห็นด้วย จำนวน ๓ คน และมีผู้ให้ข้อเสนอแนะ จำนวน ๑ คน

เห็นด้วย

- การทำร้ายจะส่งผลให้เด็กรับรู้แค่ความเจ็บและความกลัว แต่จะไม่ได้สอนให้เด็กเรียนรู้ความผิด

- การลงโทษที่เหมาะสมต้องปราศจากการใช้ความรุนแรง ไม่ว่าจะทางกาย วาจา หรือความรู้สึก

- การเยียนตีหรือการทารุณกรรม ไม่ใช่การสั่งสอนที่เหมาะสมกับยุคสมัยใหม่ ตรงกันข้ามกลับส่งผลกระทบต่อบาดแผลในจิตใจเด็ก

- ควรมีการกำหนดสิทธิของผู้ปกครองเพื่อไม่ให้ใช้อำนาจเกินขอบเขตจนเป็นการละเมิดต่อตัวเด็ก

^๓ เพิ่งอ้าง, ๒-๔ ถึง ๒-๕.

- ความรุนแรงไม่ส่งผลดีใด ๆ ต่อเด็ก ต้องใช้เหตุและผล
- เด็กเองก็ไม่รู้จะหันไปพึ่งใครบางครั้งถึงขั้นอยากหนีออกจากบ้านหรือฆ่าตัวตาย
- ยุคสมัยเปลี่ยน กฎหมายก็ต้องเปลี่ยนคนเท่ากัน
- มีวิธีการอื่นที่เป็นประโยชน์มากกว่าที่จะให้รู้ว่าเด็กกระทำผิด (เว็บไซต์)
- สอดคล้องกับอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กและเป็นไปตามข้อเสนอแนะทั่วไปฉบับที่ ๘ (ค.ศ. ๒๐๐๖) ที่ออกตามอนุสัญญาฯ ที่ประเทศไทยเป็นรัฐภาคี อันจะก่อให้เกิดประโยชน์ในการคุ้มครองสิทธิเด็กและเป็นไปตามเจตนารมณ์ของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กที่จะนำไปสู่การมีมาตรการที่เป็นประโยชน์สูงสุดต่อเด็ก (The best interest of child) ต่อไป (กระทรวงยุติธรรม)

ไม่เห็นด้วย

- การลงโทษเด็กโดยการเขียนตีควรกระทำได้เพียงแต่ให้อยู่ในขอบเขตอันควรไม่ให้ถึงกับเลือดออก ควรห้ามเพียงมิให้ทำอันตรายร้ายแรงต่อเด็กเพียงเท่านั้น (เว็บไซต์)

ข้อสังเกต ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

- ผู้แสดงความคิดเห็นผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของรัฐสภา ได้มีข้อสังเกตว่าการแก้ไขกฎหมายไม่สามารถแก้ปัญหาได้ จะต้องแก้ที่จิตสำนึกของคน นอกจากนี้ บทบัญญัติของกฎหมายต่อการการตีความ โดยเฉพาะคำว่า “ด้อยค่า” ควรกำหนดถ้อยคำให้ชัดเจนกว่านี้ เช่น ห้ามตี ห้ามใช้ทำงานบ้าน ห้ามประจาน

๓. สรุปการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

ผลกระทบในด้านต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นจากการตราร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.^๔ มีดังนี้

ผลกระทบต่อเศรษฐกิจ

- ไม่มี -

ผลกระทบต่อสังคม

หน้าที่ของผู้ปกครอง คือ การอบรมสั่งสอนบุตรหลาน รวมถึงการให้วินัย การสั่งสอนแทนการเขียนตีลูกจะช่วยให้เกิดการตระหนักรู้ใหม่ในสังคมว่าการที่เราอบรมเด็กให้มีวินัยหรือสั่งสอนในทางที่สมควรนั้นมีอีกหลายวิธี ไม่ว่าจะเป็นตัวอย่างที่ดีจากพ่อแม่ และเข้าใจถึงพัฒนาการและปัญหาของเด็กให้มากขึ้น นอกจากนี้ ยังลดปัญหาการใช้ความรุนแรงในสังคม เนื่องจากเด็กที่ถูกทำร้ายร่างกายเมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่จะมีแนวโน้มที่จะชอบใช้ความรุนแรงและส่งผลกระทบต่อสังคมในอนาคต

ผลกระทบอื่นที่สำคัญ

จะก่อให้เกิดการยกระดับคุณภาพชีวิตของเด็กที่เติบโตเป็นผู้ใหญ่ในอนาคต และเป็นกำลังของประเทศชาติ เกิดความมั่นคงทางเศรษฐกิจ การคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ เพิ่มการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับการพัฒนาสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์

^๔ เพิ่งอ้าง, ๓-๓

๔. การเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อประชาชน

คณะกรรมการขับเคลื่อนการรับฟังความคิดเห็นและวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากร่างกฎหมายที่เสนอโดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปสู่ภาคประชาชน สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ได้เปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อประชาชน สำหรับร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. โดยดำเนินการเปิดเผยผ่านทางเว็บไซต์รัฐสภา www.parliament.go.th

๕. การนำผลการรับฟังความคิดเห็นมาประกอบการพิจารณาจัดทำร่างกฎหมาย

คณะกรรมการขับเคลื่อนการรับฟังความคิดเห็นและวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากร่างกฎหมายที่เสนอโดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปสู่ภาคประชาชน สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ได้นำผลการรับฟังความคิดเห็นมาประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. แล้ว

๖. ความเห็นต่อการดำเนินการตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

จากการตรวจสอบเอกสารและหลักฐานที่เสนอมาพร้อมกับร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. แล้ว เห็นว่าได้มีการดำเนินการให้เป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๗๗ วรรคสอง แล้ว

บทวิเคราะห์ข้อดีและข้อสังเกต
ของร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.*

๑. ความเป็นมา สภาพปัญหาความจำเป็นที่จะต้องตราพระราชบัญญัติ

สืบเนื่องจากปัจจุบันประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่กำหนดสิทธิของผู้ใช้อำนาจปกครองว่ามีสิทธิทำโทษบุตรตามสมควรเพื่อว่ากล่าวสั่งสอนนั้น มีการบังคับใช้มาเป็นระยะเวลาอันยาวนาน อีกทั้งพบว่าการลงโทษนั้น หลายกรณีกลับกลายเป็นการกระทำในลักษณะทารุณกรรมหรือทำร้ายอันส่งผลกระทบต่อร่างกายหรือจิตใจของบุตร เป็นการเยียนตีบุตร หรือทำโทษด้วยวิธีการอื่นอันเป็นการด้อยค่า ส่งผลกระทบต่อพัฒนาการของบุตร และไม่นำไปสู่การแก้ไขปัญหาคriminalกระทำผิดหรือพฤติกรรมของบุตรที่จำเป็นต้องว่ากล่าวสั่งสอน ประกอบกับการปรับแก้ไขสิทธิของผู้ใช้อำนาจปกครองในการทำโทษบุตรนี้ เป็นการดำเนินการที่สอดคล้องกับอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กที่ประเทศไทยเป็นรัฐภาคี ข้อเสนอแนะทั่วไปฉบับที่ ๘ (ค.ศ. ๒๐๐๖) (General Comment No.8 (2006) The Right of the Child of Protection from Corporal Punishment and other Cruel or Degrading Forms of Punishment) ที่ออกตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก และประเทศไทยได้ตอบรับและให้คำมั่นโดยสมัครใจที่จะปฏิบัติตามภายใต้กลไก Universal Periodic Review (UPR) รอบที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๕๙ ถึง พ.ศ. ๒๕๖๓)^๑ อีกด้วย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

๒. บทวิเคราะห์

๒.๑ ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๖ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๗ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เมื่อวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๖๗ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้ลงมติในวาระที่หนึ่งรับหลักการของร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. โดยร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวมีสาระสำคัญ คือ เพื่อกำหนดสิทธิของผู้ใช้อำนาจปกครองในการทำโทษบุตรเพื่อว่ากล่าวสั่งสอนตามสมควรโดยการทำโทษนั้นต้องไม่เป็นการกระทำทารุณกรรม หรือทำร้ายร่างกายหรือจิตใจ ไม่เป็นการเยียนตีหรือทำโทษใดอันเป็นการด้อยค่า (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๕๖๗ (๒))

ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๖ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๒๖ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เมื่อวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๖๗ ที่ประชุมได้พิจารณาว่าร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ในวาระที่สอง แต่ภายหลังจากที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้อภิปรายต่อที่ประชุม ประธานคณะกรรมการวิสามัญได้ขอถอนร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. เพื่อนำมาพิจารณาทบทวนใหม่ ซึ่งที่ประชุมได้มีมติยินยอมให้ถอนร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว ได้ตามที่ร้องขอ

ต่อมา ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๖ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๓๖ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เมื่อวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๖๗ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาว่าร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวในวาระที่สอง ขึ้นพิจารณาเรียงตามลำดับมาตราและได้ลงมติในวาระที่สาม เห็นชอบด้วยกับร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ตามที่กรรมาธิการผู้สงวนความเห็นขอแก้ไขเพิ่มเติมความในร่างมาตรา ๓ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๕๖๗ (๒) ใหม่เป็น “ทำโทษบุตรเพื่อว่ากล่าวสั่งสอนหรือปรับพฤติกรรม โดยต้องไม่เป็นการกระทำทารุณกรรมหรือทำร้ายด้วยความรุนแรงต่อร่างกายหรือจิตใจ หรือกระทำโดยมิชอบ”

* เรียบเรียงโดยนางพัชรา พุกเศรษฐี วิทยากรชำนาญการพิเศษ สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา.

^๑ บันทึกร่างวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่..) พ.ศ. , สืบค้นเมื่อวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๖๗, <https://qr.senate.go.th/sh/f/?k=701UU>

๒.๒ “การกำหนดสิทธิของผู้ใช้อำนาจปกครองในการทำโทษบุตรเพื่อสั่งสอนหรือปรับพฤติกรรมโดยต้องไม่กระทำด้วยความรุนแรงต่อร่างกาย จิตใจ ไม่เป็นการเข็ญตี หรือการกระทำโดยมิชอบ อันเป็นการลดทอนคุณค่าศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุตร” นี้ เป็นไปตามหลักการสอนวินัยเชิงบวก Positive Discipline^๒ คือ หลักการสอนให้รู้ ผิดให้เด็กคิดเป็น ทำเป็น เรียนรู้เป็น แก้ปัญหาเป็น มีการแสดงความรักความเอาใจใส่ โดยหลีกเลี่ยงการใช้ความรุนแรง ไม่ใช่คำสั่งห้ามหรือดุด่า แต่ควรแสดงหรือทำให้เห็นเป็นแบบอย่าง เพื่อให้เด็กรู้ว่าสิ่งใดที่ทำได้ และเป็นที่ยอมรับในสังคมในทางที่สร้างสรรค์ การสอนเป็นพื้นฐานของการเรียนรู้ การวางแผนในการจัดการพฤติกรรมเด็กที่เกิดขึ้น เพื่อให้เกิดผลลัพธ์ที่ดีที่สุด ซึ่งการสอนวินัยเชิงบวกนั้น จะเน้นการสอน ไม่บังคับ แต่เป็นการสอนวินัยหรือการฝึกระเบียบวินัยอย่างเข้มงวด

นอกจากนี้ ควรแยกให้ออก ระหว่าง “สั่ง” กับ “สอน” สำหรับคำว่า “สั่ง” คือ การออกคำสั่งหรือควบคุม ถึงแม้ว่าสิ่งนั้นจะไม่ใช่สิ่งที่เด็กต้องการ ส่วนคำว่า “สอน” คือ การให้หรือแบ่งปันความรู้ให้เกิดการคิด การเลียนแบบ จนเกิดการเรียนรู้ในสิ่งแวดล้อมที่เด็กรู้สึกปลอดภัย โดยไม่มีการบังคับหรือการฝืนใจเด็ก การสอนที่ดี ในสถานการณ์ที่เด็กกำลังรู้สึกผิดหวังหรือล้มเหลว จะช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้และเติบโตไปอีกขั้น โดยพ่อแม่ต้องสร้างความไว้วางใจให้เด็กรู้สึกปลอดภัยที่จะเล่าเหตุการณ์ที่ล้มเหลวให้ฟัง จากนั้นแบ่งปันข้อมูล ความรู้ หรือประสบการณ์ และให้การสนับสนุนเด็กในการแก้ไขหรือเติบโตจากสถานการณ์นั้น ๆ

อย่างไรก็ตาม การเลี้ยงลูกเชิงบวก ไม่ได้หมายความว่าเป็นการอบรมเลี้ยงดูลูกโดยปล่อยให้ลูกทำสิ่งต่าง ๆ ตามการตัดสินใจของเขาโดยไม่มีการกำหนดขอบเขตและไม่มีการลงโทษ แต่ต้องพุ่งเป้าไปที่ “วินัย” และ “เป้าหมาย” ที่จะเลี้ยงดูลูกให้เป็นคนที่มีกฎกติกา เคารพผู้อื่น ซึ่งเป็นสิ่งที่สำคัญในการฝึกทักษะให้ลูกเป็นเด็กที่เรียนรู้วินัยด้วยตนเอง มีพัฒนาการทางด้านความคิดที่ก้าวกระโดด มีเป้าหมาย และสามารถเผชิญหน้ากับปัญหาหลากหลายรูปแบบได้ในชีวิตประจำวัน โดยจะเป็นพื้นฐานของการพัฒนาให้ลูกเป็นผู้ใหญ่ที่ดีในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัว เด็กจะอยู่อย่างปลอดภัยและมีความสุขมากขึ้น และมีพัฒนาการทุกด้านที่เหมาะสมตามช่วงอายุ ดังนั้น การสอนวินัยเชิงบวก Positive Discipline จึงเป็นการสั่งสอนหรือปรับพฤติกรรมโดยไม่กระทำด้วยความรุนแรงต่อร่างกาย จิตใจ และไม่เป็นการเข็ญตี หรือการกระทำโดยมิชอบ เป็นการลดทอนคุณค่าศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุตร เนื่องจากการกระทำดังกล่าวอาจส่งผลกระทบต่อพัฒนาการสมองของบุตร การบาดเจ็บในวัยเด็กถือเป็นอันตรายอย่างยิ่ง เด็กที่อยู่ในสภาวะหวาดกลัวตลอดเวลาจะไม่พัฒนาวิถีประสาทเหมือนเด็กคนอื่น ๆ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อความสามารถในการเผชิญปัญหาของเด็ก และอาจแสดงออกมาเป็นความกลัวสุดขีดหรือทำอะไรไม่ถูก ตลอดจนมีแนวโน้มที่จะใช้ความรุนแรงเมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ นอกจากนี้ การทำร้ายจะส่งผลให้เด็กรับรู้แค่ความเจ็บและความกลัว แต่ไม่ได้สอนให้เด็กเรียนรู้ความผิด ดังนั้น การลงโทษที่เหมาะสมต้องปราศจากการใช้ความรุนแรง ไม่ว่าจะทางกาย วาจา หรือความรู้สึก การเข็ญตีหรือการทารุณกรรม การลงโทษที่ใช้ความรุนแรงไม่ใช่การสอนที่เหมาะสมกับยุคสมัยใหม่ ตรงกันข้ามกลับส่งผลกระทบและสร้างบาดแผลในจิตใจเด็ก

^๒ สรลยา งามจิตวงศ์สกุล, คณะกายภาพบำบัด มหาวิทยาลัยมหิดล “บทบาทของพ่อแม่ในการสร้างพัฒนาการลูกน้อยด้วยการสอนวินัยเชิงบวก (Positive Discipline)”, สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๖๓, <https://qr.senate.go.th/sh/f/?k=5S62R>

๒.๓ ควรมีการกำหนดสิทธิของผู้ปกครองเพื่อไม่ให้ใช้อำนาจเกินขอบเขตจนเป็นการละเมิดต่อตัวเด็ก ผู้ปกครองควรต้องใช้เหตุและผลในการทำโทษบุตรเพื่อว่ากล่าวสั่งสอนตามสมควร ซึ่งจะสอดคล้องกับอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กและเป็นไปตามข้อเสนอแนะทั่วไป ฉบับที่ ๘ (ค.ศ. ๒๐๐๖) ที่ออกตามอนุสัญญาฉบับดังกล่าวที่ประเทศไทยเป็นรัฐภาคี อันจะก่อให้เกิดประโยชน์ในการคุ้มครองสิทธิเด็กและเป็นไปตามเจตนารมณ์ของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กที่จะนำไปสู่การมีมาตรการที่เป็นประโยชน์สูงสุดต่อเด็ก (The best interest of child) ต่อไป^๓

๓. บทวิเคราะห์ข้อดีและข้อสังเกตของร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

ข้อดีของร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.^๔

จากการวิเคราะห์ผลกระทบของร่างพระราชบัญญัตินี้ พบว่า มีความสอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (Convention on the Rights of the Child) และข้อเสนอแนะทั่วไป ฉบับที่ ๘ (ค.ศ. ๒๐๐๖) (General Comment No. 8 (2006) : The Right of the Child of Protection from Corporal Punishment and other Cruel or Degrading Forms of Punishment) ตลอดจนพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งจะทำให้ประชาชนได้รับประโยชน์ กล่าวคือ จะก่อให้เกิดการยกระดับคุณภาพชีวิตของเด็กที่เติบโตเป็นผู้ใหญ่ในอนาคตและเป็นกำลังของประเทศชาติ เกิดความมั่นคงทางเศรษฐกิจ การคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ เพิ่มการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับการพัฒนาสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์ โดยหน้าที่ของผู้ปกครอง คือ การอบรมสั่งสอนบุตรหลาน รวมถึงการให้มิวนัย การสั่งสอนแทนการตีลูกจะช่วยให้เกิดการตระหนักรับรู้ใหม่ในสังคมว่าการที่เราอบรมเด็กให้มิวนัยหรือสั่งสอนในทางที่สมควรนั้นมีอีกหลายวิธีไม่จำเป็นที่จะต้องตีจากพ่อแม่ และเข้าใจถึงพัฒนาการและปัญหาของเด็กให้มากขึ้น นอกจากนี้ ยังลดปัญหาการใช้ความรุนแรงในสังคม เนื่องจากเด็กที่ถูกทำร้ายร่างกาย เมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่จะมีแนวโน้มชอบใช้ความรุนแรงและส่งผลกระทบต่อสังคมในอนาคต

อย่างไรก็ตาม ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์นั้นเป็นกฎหมายทั่วไป หากมีการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ในประเด็นนี้แล้ว ควรพิจารณาถึงกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องซึ่งเป็นกฎหมายเฉพาะทางด้วย เช่น พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๐ และพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖ เพื่อให้ครอบคลุมและสอดคล้องกับการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ในครั้งนี้

^๓ รายงานผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากร่างกฎหมาย ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายณัฐวุฒิ บัวประทุม สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กับคณะ) สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๖๗, <https://qr.senate.go.th/sh/f/?k=OUJAV>

^๔ เพิ่งอ้าง.

ข้อสังเกตของร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..)

พ.ศ.

๑) คณะรัฐมนตรีควรมอบหมายให้กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์และกระทรวงยุติธรรม พิจารณาปรับปรุงแก้ไขประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (บรรพ ๕ ครอบครัว) โดยเพิ่มบทบัญญัติเกี่ยวกับการให้ความคุ้มครองคู่สมรสโดยพฤตินัย (De Facto Relationships) โดยกำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบระหว่างกัน รวมทั้งการอุปการะเลี้ยงดูและการให้ความยินยอมในการรักษาพยาบาลสมาชิกในครอบครัว^๕

๒) กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ควรเร่งแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖ และพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๐ รวมถึงการมอบหมายภารกิจหน้าที่ให้หน่วยงานรับผิดชอบดำเนินการโดยตรงและต่อเนื่องให้เกิดความสอดคล้องกัน^๖

๓) การแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๖๗ (๒) อาจไม่สามารถครอบคลุมไปถึงการห้ามลงโทษทางกายต่อเด็กในสถานดูแลเด็กทางเลือกและสถานรับเลี้ยงเด็กกลางวัน

^๕ รายงานของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. สภาผู้แทนราษฎร (ฉบับปรับปรุง), สำนักกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์, สืบค้นเมื่อวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๖๗, <https://qr.senate.go.th/sh/f?k=0ID3M>

^๖ เพิ่งอ้าง.

ข้อมูลทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับ
ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

๑. ความเชื่อมโยงของร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่..) พ.ศ. กับกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง รวมถึงพิจารณาเปรียบเทียบวิธีปฏิบัติ และ ข้อกฎหมายของต่างประเทศกับกฎหมายของประเทศไทย สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้^๑

๑.๑ ความเชื่อมโยงกับพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖ มาตรา ๒๓ ซึ่งเป็นการกำหนดวิธีการปฏิบัติต่อเด็ก โดยผู้ปกครองต้องให้การอุปการะเลี้ยงดู อบรมสั่งสอน และพัฒนาเด็กที่อยู่ในความปกครองดูแลของตนตามสมควรแก่ชนบทรอบรู้ประเพณีและวัฒนธรรมแห่งท้องถิ่น แต่ทั้งนี้ ต้องไม่ต่ำกว่าตามที่กำหนดในกฎกระทรวงและต้องคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กที่อยู่ในความปกครองดูแลของตนมิให้ตกอยู่ในภาวะอันน่าจะเกิดอันตรายแก่ร่างกายหรือจิตใจ ซึ่งกฎกระทรวงกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำในการอุปการะเลี้ยงดู อบรมสั่งสอน และพัฒนาเด็กที่อยู่ในความปกครองดูแล พ.ศ. ๒๕๔๙ ข้อ ๔ จะเห็นได้ว่าเป็นการกำหนดวิธีการปฏิบัติต่อเด็กทั้งหมด โดยไม่ได้ลงประเด็นว่าต้องเป็นวิธีการลงโทษ แต่ให้มีการสร้างเงื่อนไขควบคุม ซึ่งตรงกับประเด็นทำโทษบุตรตามสมควร โดยพิจารณาในข้อ ๔ (๓) ที่กำหนดว่า “กระตุ้นให้เด็กเกิดการเรียนรู้และการฝึกวินัย ในเรื่องต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ ... (ข) เรื่องจริยธรรมของเด็กโดยสร้างเงื่อนไขควบคุมจากภายนอก เช่น การจูงใจให้มีพฤติกรรมที่ดี การยับยั้งพฤติกรรมที่ไม่ดี และสร้างความสามารถควบคุมจากภายใน เช่น ฝึกให้เด็กสามารถแยกแยะผิดชอบชั่วดี มีทักษะในการควบคุมอารมณ์ เกิดแรงจูงใจอยากทำสิ่งที่ดีด้วยตัวเอง” รวมถึงมีบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ห้ามมิให้ทำร้ายร่างกาย เช่น พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖ มาตรา ๒๖ บัญญัติว่า “ภายใต้บังคับบทบัญญัติแห่งกฎหมายอื่น ไม่ว่าเด็กจะยินยอมหรือไม่ ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการ ดังต่อไปนี้ (๑) กระทำหรือละเว้นการกระทำอันเป็นการทารุณกรรมต่อร่างกายหรือจิตใจของเด็ก” ซึ่งเป็นการห้ามทุกคนไม่ใช่เฉพาะผู้ปกครองของเด็กเท่านั้น พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๔ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ผู้ใดกระทำการอันเป็นความรุนแรงในครอบครัว ผู้นั้นกระทำความผิดฐานกระทำความรุนแรงในครอบครัว ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหกพันบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ” โดยไม่ได้มีการยกเว้นการลงโทษบุตร และยังมีพันธกรณีระหว่างประเทศ รวมถึงระเบียบอื่น ๆ ที่ห้ามการเฆี่ยนตีเด็ก ซึ่งสามารถนำไปปรับใช้ในการพิจารณาถ้อยคำในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่แก้ไขให้มีความสอดคล้องกันได้

๑.๒ การลงโทษทางกายต่อเด็กเป็นความรุนแรงที่ทั่วโลกแสดงความกังวลและให้ความสำคัญในการพยายามห้ามการลงโทษทางกาย ซึ่งยังเป็นที่ยอมรับทางธรรมเนียมปฏิบัติการลงโทษในการเลี้ยงดู โดยการลงโทษทางร่างกาย ความรุนแรงที่กระทำต่อเด็กโดยพ่อแม่ ครู ผู้ดูแล และบุคคลอื่น ๆ ในนามของการอบรมสั่งสอนหรือการสร้างวินัย เป็นสิ่งที่เด็กและในหลายประเทศทั่วโลก รวมทั้งประเทศไทย

^๑ บันทึกการประชุมคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. สภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ ๓ วันพุธที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๖๗ ณ ห้องประชุมกรรมาธิการ N ๔๐๕ ชั้น ๔ อาคารรัฐสภา, สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๖๗, <https://qr.senate.go.th/sh/f/?k=1QBKH>, น. -๕- ถึง -๗-

ต้องเผชิญ ในระดับโลกมีการพยายามผลักดันให้ทุกประเทศทั่วโลกและถือเป็นความจำเป็นด้านสิทธิมนุษยชน ในการห้ามการลงโทษเด็กด้วยความรุนแรงทุกรูปแบบ เพื่อให้เด็กได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายจากการลงโทษทางร่างกายทุกรูปแบบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศที่กำลังปฏิรูปกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเด็ก และในส่วนของที่เกี่ยวข้องกับวาระการพัฒนาที่ยั่งยืน ค.ศ. ๒๐๓๐ ระดับโลก และเป้าหมายที่ ๑๖.๒ ในการยุติความรุนแรงต่อเด็กทุกรูปแบบ

ประเทศที่ห้ามการลงโทษทางร่างกายทุกรูปแบบมีจำนวน ๖๖ ประเทศ และอีก ๒๗ ประเทศ ได้ให้คำมั่นที่จะห้ามอย่างสมบูรณ์ ในระดับภูมิภาค สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวเป็นประเทศสมาชิกอาเซียนเพียงประเทศเดียวที่บรรลุการห้ามลงโทษทางร่างกายในทุกบริบท (เป็นประเทศลำดับที่ ๖๖) ในปี ๒๐๒๓ นอกจากนี้ การปฏิรูปกฎหมายดังกล่าวกำลังดำเนินการอยู่ในหลายประเทศสมาชิกอาเซียน จากการศึกษาของหลายประเทศที่ห้ามการลงโทษและพยายามอย่างต่อเนื่องในการจำกัดการลงโทษทางร่างกาย เช่น สวีเดน ฟินแลนด์ และเยอรมนี และอีกหลายประเทศ พบว่า ไม่เพียงการลงโทษทางร่างกายในเด็กลดลง ความรุนแรงต่อเด็กในรูปแบบอื่นก็ลดลงด้วย

แผนปฏิบัติการระดับภูมิภาคอาเซียนว่าด้วยการขจัดความรุนแรงต่อเด็ก (พ.ศ. ๒๕๕๙ – พ.ศ. ๒๕๖๘) ตระหนักถึงความสำคัญของการลงโทษทางร่างกายในฐานะที่เป็นรูปแบบหนึ่งของความรุนแรงที่เด็กต้องเผชิญ คำนิยามของความรุนแรงทางร่างกายในแผนนี้ รวมถึงการลงโทษทางร่างกายในทุกรูปแบบอ้างอิง จากคำนิยามของการลงโทษทางร่างกายที่รับรองโดยคณะกรรมการสิทธิเด็ก แห่งสหประชาชาติในความเห็นทั่วไป ฉบับที่ ๘ ว่าด้วย “สิทธิของเด็กในการได้รับความคุ้มครองจากการลงโทษที่โหดร้ายหรือร้ายที่สุดหรืออื่นใด”

การดำเนินการ ๓ (ก) การปฏิรูปกฎหมายตามแผนปฏิบัติการระดับภูมิภาคอาเซียนว่าด้วยการขจัดความรุนแรงต่อเด็ก

ข้อ ๒๑. ห้ามทุกรูปแบบของความรุนแรงต่อเด็กในทุกสภาพแวดล้อมตามกฎหมายและข้อบังคับ

ข้อ ๒๒. ดำเนินการทบทวนกฎหมายเพื่อให้มั่นใจว่ากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองเด็ก จากความรุนแรงนั้นสอดคล้องกับมาตรฐานสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องอย่างครบถ้วน รวมถึงไม่จำกัดเพียงอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กและพิธีสารเลือกรับต่าง ๆ

ข้อ ๒๓. ส่งเสริมให้มีการออกกฎหมายเพื่อสนับสนุนการใช้วินัยเชิงบวกสำหรับเด็กและห้ามความรุนแรงต่อเด็ก รวมถึงการลงโทษทางร่างกายภายในครอบครัว บ้าน โรงเรียน และสภาพแวดล้อมอื่น ๆ รวมทั้งในระบบกระบวนการยุติธรรมสำหรับเด็กและเยาวชน

ในประเทศไทยการผลักดันการห้ามการลงโทษทางร่างกาย โดยจะต้องให้มีการห้ามการลงโทษทางร่างกายต่อเด็กในบ้าน สถานดูแลเด็กทางเลือก และสถานรับเลี้ยงเด็ก ซึ่งการลงโทษทางร่างกายในบ้านยังคงถูกกฎหมายในประเทศไทย ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๖๗ ระบุว่า ผู้ใช้อำนาจปกครองมีสิทธิที่จะทำโทษบุตรตามสมควรเพื่อว่ากล่าวสั่งสอน การยอมรับทางสังคมอย่างแพร่หลายต่อการลงโทษทางร่างกายในการเลี้ยงดูเด็กจำเป็นต้องมีความชัดเจนในกฎหมายว่าการลงโทษทางร่างกายไม่ว่าในระดับใด รูปแบบใดก็ไม่เป็นที่ยอมรับ ควรยกเลิกบทบัญญัตินี้ และบัญญัติข้อห้ามการลงโทษทางร่างกายทุกรูปแบบและการลงโทษที่โหดร้ายหรือร้ายที่สุดหรืออื่นใดของเด็กในรูปแบบอื่น ทั้งในบ้านและในทุกสถานที่ที่ผู้ใหญ่มีอำนาจเหนือเด็ก

สถานดูแลเด็กทางเลือก ควรยกเลิกหรือแก้ไขบทบัญญัติเกี่ยวกับการลงโทษทางร่างกายต่อเด็ก ปรับปรุงบัญญัติข้อห้ามในกฎหมายที่ใช้บังคับกับสถานดูแลเด็กทุกรูปแบบ

สถานรับเลี้ยงเด็กกลางวัน ควรห้ามการลงโทษทางร่างกายในสถานดูแลเด็กปฐมวัยทุกแห่ง และสถานรับเลี้ยงเด็กกลางวันสำหรับเด็กโตทุกแห่ง

สำหรับประเด็นการแก้ไขประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๖๗ (๒) อาจจะไม่สามารถใช้ข้อความครอบคลุมไปถึงการห้ามการลงโทษทางร่างกายต่อเด็กในสถานดูแลเด็กทางเลือก และสถานรับเลี้ยงเด็กกลางวัน อย่างไรก็ตาม อาจนำไปพิจารณาปรับแก้ไขในส่วนของกฎหมายหรือระเบียบวิธีการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และรวมถึงกระทรวงอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องด้วย

๒. ความสอดคล้องของร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. กับกฎหมายต่าง ๆ^๒

๑) ความสอดคล้องเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ

มาตรา ๔ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคของบุคคลย่อมได้รับความคุ้มครอง

มาตรา ๒๗ บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมาย มีสิทธิและเสรีภาพ และได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน

ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน

การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล ไม่ว่าด้วยเหตุความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ความพิการ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ หรือเหตุอื่นใด จะกระทำมิได้

ฯลฯ

๒) อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (Convention on the Rights of the Child)

ข้อ ๒

๑. รัฐภาคีจะเคารพและประกันสิทธิตามที่กำหนดไว้ในอนุสัญญานี้แก่เด็กแต่ละคนที่อยู่ในเขตอำนาจของตน โดยปราศจากการเลือกปฏิบัติไม่ว่าชนิดใด ๆ โดยไม่คำนึงถึง เชื้อชาติ สีผิว เพศ ภาษา ศาสนา ความคิดเห็นทางการเมืองหรือทางอื่น ต้นกำเนิดทางชาติ ชาติพันธุ์ หรือสังคม ทรพัสติน ความทุพพลภาพ การเกิดหรือสถานะอื่น ๆ ของเด็ก หรือบิดา มารดา หรือผู้ปกครองตามกฎหมาย

๒. รัฐภาคีจะดำเนินมาตรการที่เหมาะสมทั้งปวง เพื่อที่จะประกันว่าเด็กได้รับการคุ้มครองจากการเลือกปฏิบัติ หรือการลงโทษในทุกรูปแบบ บนพื้นฐานของสถานภาพ กิจกรรมความคิดเห็นที่แสดงออกหรือความเชื่อของบิดา มารดา ผู้ปกครองตามกฎหมาย หรือสมาชิกในครอบครัวของเด็ก

ฯลฯ

^๒ คณะกรรมการขับเคลื่อนการรับฟังความคิดเห็นและวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากร่างกฎหมายที่เสนอโดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปสู่ภาคประชาชน สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, “รายงานผลการวิเคราะห์ผลกระทบอันเกิดขึ้นจากร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.”, สืบค้นเมื่อวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๖๗, <https://qr.senate.go.th/sh/f/?k=4G2AD>, น. ๓ - ๑ ถึง ๓ - ๒

ข้อ ๑๙

- รัฐภาคีจะดำเนินมาตรการที่เหมาะสมทั้งปวง ด้านนิติบัญญัติ บริหาร สังคมและการศึกษา ในอันที่จะคุ้มครองเด็กจากรูปแบบทั้งปวงของความรุนแรง ทั้งทางร่างกายและจิต การทำร้ายหรือการกระทำอันมิชอบ การทอดทิ้งหรือการปฏิบัติโดยประมาท การปฏิบัติที่ผิดหรือการแสวงประโยชน์รวมถึงการกระทำอันมิชอบทางเพศ ขณะอยู่ในความดูแลของบิดามารดา ผู้ปกครองตามกฎหมายหรือบุคคลอื่นใดซึ่งเด็กนั้นอยู่ในความดูแล

ฯลฯ

๓) ข้อเสนอแนะทั่วไป ฉบับที่ ๘ (ค.ศ. ๒๐๐๖) (General Comment No. 8 (2006) : The Right of the Child of Protection from Corporal Punishment and other Cruel or Degrading Forms of Punishment)

คณะกรรมการได้มีการออกความเห็นทั่วไป ฉบับที่ ๘ เพื่อเน้นย้ำถึงพันธกรณีของรัฐภาคีทุกฝ่ายที่จะต้องดำเนินการอย่างรวดเร็วเพื่อห้ามและขจัดการลงโทษทางร่างกายทั้งหมด และรูปแบบการลงโทษที่โหดร้ายหรือร้ายกาจอื่น ๆ ต่อเด็ก และเพื่อร่างกฎหมายและการสร้างความตระหนักรู้อื่น ๆ และมาตรการทางการศึกษาที่รัฐต้องดำเนินการ

๔) พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๐

มาตรา ๔ ผู้ใดกระทำการอันเป็นความรุนแรงในครอบครัว ผู้นั้นกระทำความผิดฐานกระทำความรุนแรงในครอบครัว ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ให้ความผิดตามวรรคหนึ่ง เป็นความผิดอันยอมความได้ แต่ไม่ลบเลือนความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาหรือกฎหมายอื่น หากการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นความผิดฐานทำร้ายร่างกายตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๙๕ ด้วย ให้ความผิดดังกล่าวเป็นความผิดอันยอมความได้

๓. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (การทำโทษบุตร)

๑) การยุติการลงโทษทางกายทุกรูปแบบต่อเด็ก^๓

เมื่อวันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๖๗ ที่โรงแรมรอยัลริเวอร์ เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร นายโชคชัย วิเชียรชัยยะ รองปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พม.) เป็นประธานพิธีเปิดการประชุมเพื่ออภิปรายเชิงวิชาการ หัวข้อ “การยุติการลงโทษทางกายทุกรูปแบบต่อเด็ก” เพื่อเสนอความเห็นสนับสนุนสภาผู้แทนราษฎรแก้ไขประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๖๗ (๒) โดยมี นางเอียรทอง ประสานพานิช ผู้อำนวยการกองคุ้มครองเด็กและเยาวชน ร่วมการเสวนาหัวข้อ “ความก้าวหน้าของประเทศไทยในการดำเนินงานตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก เพื่อยุติการลงโทษทางกายทุกรูปแบบต่อเด็ก โดยการแก้ไขประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๖๗ (๒)” ร่วมกับนายสรรพลสิทธิ์ คุ้มประพันธ์ อดีตกรรมการสิทธิเด็กแห่งสหประชาชาติ รศ.พญ.วนิดา เปาอินทร์ กุมารแพทย์ผู้เชี่ยวชาญด้านการคุ้มครองเด็ก นายอัมรินทร์ เปล่งรศมี ผู้อำนวยการกลุ่มละคนชุมชน “ก๊ับไฟ” และนายอิลยา สมิรันดร์ ผู้อำนวยการมูลนิธิสายเด็ก ๑๓๘๗

^๓ เติลนิวัส ออนไลน์, “พม.ระดมกัน ยุติการลงโทษทางกายทุกรูปแบบต่อเด็ก แก้กฎหมายเลี้ยงลูกเชิงบวก...”, สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๖๗, <https://qr.senate.go.th/sh/?k=SB7T0>

นางอภิญญา ชมภูมาศ อธิบดีกรมกิจการเด็กและเยาวชน กล่าวว่า จากการสำรวจ สถานการณ์เด็กและสตรีในประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๖๕ (Multiple Indicator Cluster Surveys programme – MICS) โดยองค์การยูนิเซฟประเทศไทยร่วมกับสำนักงานสถิติแห่งชาติ (สสช.) พบว่า เด็กอายุ ๑ ปี ถึง ๑๔ ปี มากกว่าครึ่งที่ร้อยละ ๕๓.๘ หรือคิดเป็นเด็กจำนวนประมาณ ๕,๔๓๙,๘๓๕ คน ในประเทศไทย ได้รับการอบรมโดยวิธีการรุนแรง โดยมีเด็กจำนวนประมาณ ๓,๙๐๒,๙๓๐ คน หรือคิดเป็นร้อยละ ๓๘.๖ ได้รับการอบรมโดยการลงโทษทางร่างกายอย่างใดอย่างหนึ่ง ขณะที่เด็ก จำนวนประมาณ ๑๐๑,๑๑๒ คน หรือร้อยละ ๑ ได้รับการลงโทษทางร่างกายอย่างรุนแรง

“ที่น่าเป็นห่วงคือ แม่และผู้ดูแลเกือบ ๒ ใน ๕ เชื่อว่าการลงโทษทางร่างกายเด็กเป็น สิ่งจำเป็น ซึ่งการลงโทษทางร่างกายนอกจากจะส่งผลให้เด็กได้รับความบาดเจ็บทางร่างกายและ จิตใจแล้ว ยังส่งผลต่อการส่งต่อความรุนแรงข้ามรุ่นและความรุนแรงต่อสังคม”นางอภิญญา กล่าว

ทั้งนี้ เพื่อเป็นการป้องกันและลดความเสี่ยงที่จะเกิดการทารุณกรรมต่อเด็กในครอบครัว จึงต้องแก้ไขกฎหมายให้การคุ้มครองเด็กชัดเจนมากขึ้น โดยต้องคำนึงถึงมิติเชิงวัฒนธรรม ควบคู่ไปกับการส่งเสริมความเข้มแข็งแก่ครอบครัวให้มีศักยภาพในการว่ากล่าวสั่งสอนเด็กแบบปราศจากความรุนแรง เน้นการเลี้ยงดูที่ส่งเสริมการสร้างวินัยเชิงบวก เคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของเด็ก เปิดโอกาส ให้เด็กได้มีส่วนร่วมในการสร้างวินัยของตนเองตามศักยภาพของพัฒนาการในแต่ละช่วงวัย การเลี้ยงดู เช่นนี้ จะส่งผลดีต่อเด็กในระยะยาวแล้ว และส่งผลดีต่อสัมพันธภาพภายในครอบครัว ทำให้ครอบครัว อบอุ่นไปด้วยความรัก ความสามัคคี และเกิดความไว้วางใจระหว่างสมาชิกภายในครอบครัว

โดยที่ผ่านมามาประเทศไทยได้ปฏิบัติตามข้อเสนอแนะการเพิกถอนการลงโทษทางร่างกาย ต่อเด็กในทุกสถานที่ ภายในกระบวนการรายงานทบทวนสถานการณ์สิทธิมนุษยชนของประเทศไทย ภายใต้กลไก Universal Periodic Review (UPR) รอบที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๕๙ ถึง พ.ศ. ๒๕๖๓) โดยในปี พ.ศ. ๒๕๕๙ ถึงปัจจุบัน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ โดยกรมกิจการเด็ก และเยาวชน ได้ส่งร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๑๕๖๗ (๒)) ซึ่งการระบุถึงการทำโทษบุตรตามสมควรเพื่อว่ากล่าว สั่งสอน ที่ปรากฏอยู่เดิมตามที่กำหนดในมาตรา ๑๕๖๗ (๒) นั้น เป็นที่ยากต่อการตีความและการบังคับ ใช้ให้สอดคล้องกับหลักการยึดถือประโยชน์สูงสุดของเด็กเป็นสำคัญ จึงมีการเสนอแก้ไขข้อความ (๒) “ปรับปรุงพฤติกรรมบุตรด้วยการสอนที่เหมาะสมแก่วัย สติปัญญา สภาพร่างกายและจิตใจ โดยต้อง ไม่กระทำด้วยความรุนแรง หรือการเข่นตี หรือด้วยวิธีการอื่นใดที่อาจก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพกาย สุขภาพจิต หรือพัฒนาการของบุตร” ซึ่งจะเป็นการส่งเสริมการเลี้ยงดูบุตรในเชิงบวก และสนับสนุน การเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่ครอบครัวให้สามารถดูแลเด็กได้อย่างเหมาะสม

อีกทั้งกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ยังได้เสนอนโยบาย ๕ x ๕ ที่มุ่งเน้นประเด็นสำคัญ ๕ เรื่อง ได้แก่ การเสริมสร้างวัยทำงาน เพิ่มคุณภาพเด็ก สร้างพลังผู้สูงอายุ สร้างคุณค่าผู้พิการ และสร้างสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีครอบครัว เพื่อเพิ่มคุณภาพเด็กผ่านการส่งเสริม สถาบันครอบครัวให้มีความเข้มแข็ง เด็กได้เติบโตในครอบครัวที่อบอุ่น ปลอดภัย เป็นครอบครัว ที่สามารถให้ความรักและขัดเกลาทางสังคมแก่เด็กผ่านการสร้างวินัยเชิงบวก โดยปราศจากความรุนแรง ตามที่กำหนดไว้ในอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก และพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖

๒) การ “ลงโทษเด็ก” แบบรุนแรง จะกระทบจิตใจ สมอง ร่างกายไปจนโต^๔

ความรุนแรงที่เกิดขึ้นต่อเด็กและการ “ลงโทษเด็ก” จำนวนหนึ่งมาจากการถูกกระทำโดย พ่อและแม่ ผู้ปกครอง ไม่ว่าจะเป็ความรุนแรงทางร่างกาย คำพูดที่ส่งผลกระทบต่อร่างกายและจิตใจ ซึ่งหากเด็กถูกกระทำ ความรุนแรงซ้ำ ๆ จะก่อให้เกิดความเครียดที่ส่งผลกระทบต่อสมอง ปิดกั้น พัฒนาการ อย่างไรก็ตาม ที่ผ่านมาพบว่าเด็กที่ถูกกระทำ ความรุนแรงมักจะแจ้งเหตุ น้อยมาก และได้รับความช่วยเหลือจำนวนน้อยกว่าสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริง โดยส่วนใหญ่จะมีการรายงานเฉพาะกรณีที่ถูกทำร้ายร่างกายอย่างหนักจนต้องเข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาล บางรายบาดเจ็บสาหัส หรือบางรายถึงขั้นเสียชีวิต

ดังนั้น เพื่อเป็นการส่งเสริม สร้างความเข้าใจ ให้เกิดการเลี้ยงดูเด็ก หรือการ “ลงโทษเด็ก” ที่ถูกต้องผ่านกระบวนการเลี้ยงดูแบบเข้าใจจากครอบครัว และการแก้ไขกฎหมายเพื่อเป็นตัวนำในการลดปัญหาความรุนแรงในเด็ก มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก ร่วมกับ เครือข่ายสิทธิเด็กประเทศไทย จึงจัดประชุมวิชาการ หัวข้อ การยุติการลงโทษทางกายทุกรูปแบบต่อเด็ก เพื่อผลักดันให้แก้ไขประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๖๗ (๒)

โดย นางสาววาสนา เก้านพรัตน์ ผู้อำนวยการมูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็กและประธาน เครือข่ายสิทธิเด็กประเทศไทย กล่าวว่า ปัญหาเด็กถูกลงโทษทางกายเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมไทย มาอย่างยาวนาน โดยเฉพาะการใช้ความรุนแรงต่อเด็กในครอบครัว เป็นเรื่อง ที่สังคมไม่ได้ให้ความสำคัญ และปล่อยให้ เกิดพฤติกรรมซ้ำ ไม่มีการแจ้งเหตุต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จากงานวิจัยพบว่า การลงโทษทางกายทำให้เกิดผลลัพธ์เชิงลบที่หลากหลายต่อเด็ก ทั้งในระยะสั้น ระยะยาว ไม่ว่าจะเป็นการทำร้ายร่างกายโดยตรง บางครั้งทำให้เกิดความเสียหายรุนแรง ทูพผลกระทบระยะยาวหรือเสียชีวิต ทำลายความสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับพ่อแม่หรือผู้ดูแล ความไว้วางใจ ความมั่นคง และความปลอดภัย กระตุ้นให้เกิดความเจ็บป่วยทางจิต รวมถึงความผิดปกติของพฤติกรรมและความวิตกกังวล ภาวะซึมเศร้า ความสิ้นหวัง ความนับถือตนเองต่ำ การทำร้ายตนเอง การพยายามฆ่าตัวตาย ติดแอลกอฮอล์ ยาเสพติด และความมั่นคงทางอารมณ์ ส่งผลกระทบไปถึงพฤติกรรมของเด็กในวัยผู้ใหญ่ โดยเฉพาะการควบคุมอารมณ์และทักษะการแก้ไขความขัดแย้ง นอกจากนี้ ยังมีผลกระทบทางอ้อมต่อการศึกษา รวมถึง การเลิกเรียนกลางคัน และความสำเร็จทางวิชาการและอาชีพลดลง เพิ่มความก้าวร้าวในเด็ก การก่อพฤติกรรมที่รุนแรง ต่อต้านสังคม เพิ่มการยอมรับและการใช้ความรุนแรงในรูปแบบอื่น ๆ และความสัมพันธ์ในครอบครัวเสียหาย

อย่างไรก็ตาม การลงโทษทางร่างกายและการป้องกันอันตรายที่จะเกิดขึ้นกับเด็กสามารถทำได้หลายแนวทาง หนึ่งในหนทางที่จะทำให้สังคมตระหนักได้นั้น คือการปฏิรูปกฎหมาย และการบังคับใช้กฎหมายเพื่อห้ามการลงโทษทางร่างกาย

ผู้อำนวยการมูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก อธิบายเพิ่มเติมว่า คณะอนุกรรมการปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับเด็กให้เป็นไปตามมาตรฐานของรัฐธรรมนุญและอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ซึ่งมีการร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. เป็นการแก้ไข

^๔ คมชัดลึก, “แก้กฎหมาย “ลงโทษเด็ก” แบบรุนแรง งานวิจัยพบกระทบจิตใจ สมอง ร่างกายไปจนโต”, สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๖๗, <https://qr.senate.go.th/sh/f/?k=NN70P>

เพิ่มเติมส่วนหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับสิทธิและหน้าที่ของบิดามารดาและบุตร ในการทำโทษทางร่างกายภายในครอบครัว ในมาตรา ๑๕๖๗ ที่บัญญัติเกี่ยวกับสิทธิของผู้ใช้อำนาจปกครองไว้ว่า ๑. การกำหนดที่อยู่ของบุตร ๒. **ทำโทษบุตรตามสมควรเพื่อว่ากล่าวสั่งสอน** ๓. ให้บุตรทำการทำงานตามสมควรแก่ความสามารถและฐานะานุรูป ๔. เรียกบุตรคืนจากบุคคลอื่นซึ่งกักบุตรไว้โดยมิชอบด้วยกฎหมาย โดยข้อ ๒ ที่บัญญัติไว้นั้น เป็นแนวทางที่ไม่สอดคล้องกับอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กที่ประเทศไทยเข้าเป็นรัฐภาคี และแผนปฏิบัติการภูมิภาคอาเซียนว่าด้วยการขจัดความรุนแรงต่อเด็ก จึงต้องกำหนดลักษณะการทำโทษบุตรของผู้ใช้อำนาจปกครองโดยไม่ใช้ความรุนแรง

นอกจากนี้ ยังมีแนวทางอื่น ๆ ที่จะเป็นการเปลี่ยนแปลงบรรทัดฐานที่เป็นอันตรายเกี่ยวกับการเลี้ยงดูและการลงโทษเด็ก สนับสนุนผู้ปกครองและผู้ดูแล ให้ข้อมูลความรู้และการสร้างทักษะ เพื่อพัฒนาอบรมเลี้ยงดูเด็กแบบไม่ใช้ความรุนแรง การทำโปรแกรมลดความรุนแรงในโรงเรียนเพื่อสร้างบรรยากาศเชิงบวกในโรงเรียน และสภาพแวดล้อมที่ปราศจากความรุนแรง และเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียน และผู้บริหาร ให้บริการตอบสนองและสนับสนุนการดูแลผู้ถูกระทำรุนแรงที่เป็นเด็กและครอบครัว เพื่อช่วยลดการทำผิดวินัยหรือการใช้ความรุนแรงซ้ำอีกและลดผลที่ตามมา

มาตรการเกี่ยวกับการลงโทษทางร่างกายตามสมควรในกฎหมายต่างประเทศ*

สิทธิในการลงโทษทางร่างกายตามสมควรได้รับการรับรองในกฎหมายของหลายประเทศทั่วโลกซึ่งถูกเรียกแตกต่างกันไป ในสหราชอาณาจักร (ประเทศอังกฤษ) และสหรัฐอเมริกา สิทธิดังกล่าวปรากฏในชื่อของสิทธิในการลงโทษสั่งสอน สิทธิในการอบรมสั่งสอนทางวินัย หรือในบางครั้งเรียกว่า การลงโทษตามสมควร ในสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีเรียกว่า สิทธิในการลงโทษทางร่างกาย หรือในสาธารณรัฐฝรั่งเศสและสมาพันธ์รัฐสวิตเซอร์แลนด์ เรียกว่า สิทธิในการแก้ไข สิทธิดังกล่าวเป็นข้อยกเว้นทางกฎหมายสำหรับข้อหาทางอาญาจากการทำร้ายเด็กโดยผู้ปกครอง ซึ่งปรากฏอยู่ในลักษณะของกฎหมายที่อนุญาตให้ใช้สิทธิลงโทษตามสมควรและข้อต่อสู้ทางกฎหมายว่าด้วยการลงโทษตามสมควร ในกระบวนการพิจารณาคดีเพื่อปฏิเสธความรับผิดชอบบุคคลนั้นถูกตั้งข้อหาว่าทำร้ายหรือทารุณกรรมเด็ก โดยทั่วไปกฎหมายอนุญาตให้มีการลงโทษ “ตามสมควร” และ “ในระดับปานกลาง” และกำหนดวัตถุประสงค์สำหรับการใช้สิทธิดังกล่าวไว้ให้ต้องเป็นการลงโทษเพื่ออบรมสั่งสอนหรือแก้ไขพฤติกรรมของเด็ก

อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบันการลงโทษทางร่างกายตามสมควรได้ถูกห้ามโดยเด็ดขาดในกฎหมายของหลายประเทศ เช่น ราชอาณาจักรสวีเดน (๑๙๗๙) สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี (๒๐๐๐) สาธารณรัฐฝรั่งเศส (๒๐๑๙) ประเทศญี่ปุ่น (๒๐๒๐) สาธารณรัฐเกาหลี (๒๐๒๑) รวมถึงสหราชอาณาจักรบริเตนใหญ่และไอร์แลนด์เหนือในบางดินแดน เช่น สกอตแลนด์ (๒๐๑๙) และเวลส์ (๒๐๒๐) ทั้งนี้ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสิทธิการลงโทษทางร่างกายตามสมควร มาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองเด็กที่ถูกทำร้ายร่างกายหรือถูกทารุณกรรม ความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องและการปรับใช้หลักประโยชน์สูงสุดในแนวทางของต่างประเทศมี ดังนี้

๑. กลุ่มประเทศที่กฎหมายไม่ห้ามการลงโทษทางร่างกายเด็ก

๑) ประเทศอังกฤษ

กฎหมายของหลายประเทศให้การป้องกันทางกฎหมายสำหรับการลงโทษตามสมควร จากข้อหาทำร้ายร่างกายและอาชญากรรมอื่น ๆ สำหรับผู้ปกครองที่ใช้การลงโทษทางร่างกาย กฎหมายนี้มีต้นกำเนิดในสมัยวิกตอเรีย (ประมาณปี ค.ศ. ๑๘๓๗ - ๑๙๐๑) ที่ได้รับการพัฒนามาจากคำพิพากษาของศาลในประเทศอังกฤษ จากการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นที่จัดทำโดยองค์กร The Global Initiative ชี้ให้เห็นว่ากว่า ๗๐ ประเทศและดินแดนทั่วโลกรับเอาแนวคิดการป้องกันทางกฎหมายในเรื่องข้อต่อสู้ว่าด้วยการลงโทษตามสมควรมาจากประเทศอังกฤษ เช่น สหรัฐอเมริกา เครือรัฐออสเตรเลีย สมาพันธ์รัฐสวิตเซอร์แลนด์ เขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐอินเดีย ประเทศมาเลเซีย สาธารณรัฐสิงคโปร์ สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ ซึ่งในอดีตประเทศส่วนใหญ่เหล่านี้เคยเป็นอาณานิคมของประเทศอังกฤษ

* นายปณณวัชร อภิโชติเฉลิมรัฐ, “หลักประโยชน์สูงสุดของเด็กกับการลงโทษทางร่างกายตามสมควร”, (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๖๓), น .๑๘๙-๒๕๔.

กฎหมายเกี่ยวกับการลงโทษทางร่างกายเด็กในประเทศอังกฤษ

ในประเทศอังกฤษ การลงโทษทางร่างกายเป็นสิ่งที่ชอบด้วยกฎหมาย สิทธิในการลงโทษอบรมสั่งสอนหรือการลงโทษทางร่างกายตามสมควรที่กระทำโดยผู้ที่มีความสัมพันธ์กับเด็กเพื่ออบรมสั่งสอนเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของผู้ปกครองที่เป็นประโยชน์ต่อทั้งผู้ปกครองและเด็กเมื่อใช้อย่างเหมาะสม การลงโทษตามสมควรได้รับการรับรองตามกฎหมายในฐานะเครื่องมือที่ใช้อบรมสั่งสอนโดยมีวัตถุประสงค์และความเชื่อว่าจะมีความจำเป็นเพื่อการพัฒนาเด็กหรือกำจัดความชั่วร้ายที่มีอยู่ในตัวเด็ก กฎหมายคอมมอนลอว์อนุญาตให้ผู้ปกครองสามารถกระทำต่อเนื้อตัวร่างกายของเด็กได้ “ในระดับปานกลาง” และ “ตามสมควร” ข้อต่อสู้ว่าด้วยการลงโทษตามสมควรจากข้อหาทำร้ายร่างกายและอาชญากรรมอื่น ๆ นี้ได้รับการรับรองไว้ในคดี R v Hopley ที่เกิดขึ้นในปี ค.ศ. ๑๘๖๐ ที่จำเลยเป็นครูใหญ่ของโรงเรียนแห่งหนึ่งได้เขียนจดหมายถึงบิดาของเด็กที่เสียชีวิตเพื่อขอความยินยอมในการลงโทษเด็กนั้น โดยระบุว่าเด็กชายอายุ ๑๓ ปี คืออรั้นและถ้าเด็กคนนี้เป็นบุตรหลานของเขา เขาจะลงโทษและหากเด็กชายยังอรั้นอยู่ก็จะลงโทษไปเรื่อย ๆ ซึ่งบิดาก็ได้ตอบตกลงและอนุญาตให้ลงโทษเด็กชายได้ ต่อมาจำเลยตีเด็กชายอย่างต่อเนื่องเป็นเวลา ๒ ชั่วโมงครึ่ง โดยใช้ไม้ท่อนหนาจนเด็กเสียชีวิต ศาลตัดสินให้จำเลยต้องรับผิดฐานฆ่าคนตายโดยไม่เจตนาและจำคุก ๔ ปี Sir Alexander Cockburn หัวหน้าผู้พิพากษาของศาล The Court of Queen's Bench กล่าวถึง ข้อสรุปการตัดสินคดีนี้ว่า “ตามกฎหมายอังกฤษเป็นเรื่องที่ชอบด้วยกฎหมายสำหรับพ่อแม่หรือครู (ที่เป็นตัวแทนของผู้ปกครองและได้รับมอบอำนาจจากผู้ปกครอง) ที่จะใช้กำลังเพื่อแก้ไขความชั่วร้ายในตัวเด็ก หากการลงโทษนั้นอยู่ในระดับปานกลางและตามสมควร...” อย่างไรก็ตาม ในกรณีนี้ไม่มีคำจำกัดความของคำว่า “ในระดับปานกลางและตามสมควร”

๒) สหรัฐอเมริกา

การลงโทษทางร่างกายเป็นสิ่งที่ชอบด้วยกฎหมายภายในครอบครัวของทุกรัฐ กฎหมายยืนยันสิทธิของผู้ปกครองในการลงโทษทางร่างกายต่อเด็ก และการตีความบทบัญญัติทางกฎหมายเกี่ยวกับความรุนแรงและการทารุณกรรมไม่ได้ห้ามการลงโทษทางร่างกายทั้งหมดในการเลี้ยงดูบุตร พ่อแม่ผู้ปกครองตามกฎหมายหรือผู้ดูแลอาจใช้กำลังตามสมควรเพื่อควบคุมหรือแก้ไขพฤติกรรมของเด็ก ในขณะที่มีการถกเถียงกันอยู่ว่าการลงโทษทางร่างกายเป็นเรื่องผิดกฎหมาย ชาวอเมริกันส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วย โดยมองว่าการลงโทษทางร่างกายเป็นวิธีการอบรมสั่งสอนของผู้ปกครองที่ชอบด้วยกฎหมายและเชื่อว่าเป็นสิ่งที่เหมาะสม

กฎหมายเกี่ยวกับการลงโทษทางร่างกายเด็ก

กฎหมายของทุกรัฐในสหรัฐอเมริกาอนุญาตให้ใช้การลงโทษทางร่างกายตามสมควร ในขณะที่เดียวกันห้ามมิให้เกิดการบาดเจ็บร้ายแรงโดยไม่ได้ตั้งใจ ซึ่งถือเป็นการทารุณกรรม แม้ว่าบางรัฐจะจัดประเภทการบาดเจ็บที่รุนแรงแต่ก็ยังไม่สามารถยอมรับได้ว่าเป็นการละเลยหรือเพียงแค่การอบรมสั่งสอนที่ไม่เหมาะสม มีเพียงไม่กี่รัฐที่กำหนดเงื่อนไขที่เกี่ยวข้องไว้อย่างเพียงพอสำหรับการลงโทษทางร่างกายตามสมควรหรือการกระทำที่ไม่เหมาะสม เพื่อชี้แนะผู้ปฏิบัติหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในการใช้ดุลพินิจ กฎระเบียบ ข้อบังคับ และนโยบายของฝ่ายบริหารที่ประกาศใช้โดยรัฐและหน่วยงานคุ้มครองเด็ก (Child Protective Services) มักจะจำกัดดุลพินิจของเจ้าหน้าที่เพื่อช่วยให้หน่วยงานคุ้มครองเด็กมีแนวทางในการปฏิบัติงานที่สอดคล้องกันและอาจส่งเสริมให้ผู้ปกครองทราบถึงหน้าที่ของตน

ต่อหน่วยงานดังกล่าว อย่างไรก็ตาม ข้อกำหนดและนโยบายเหล่านี้มีส่วนช่วยในการใช้ดุลพินิจของศาลได้เพียงเล็กน้อยเท่านั้น กฎหมายที่ใช้บังคับและคำพิพากษาของศาลจึงแตกต่างไปจากแนวการปรับใช้กฎหมายของหน่วยงานบริการคุ้มครองเด็กแต่ละท้องถิ่น ทำให้ประชาชนและสาธารณชนสับสนและเข้าใจผิด แม้ว่าพ่อแม่จะมีสิทธิลงโทษลูกของตน แต่การลงโทษนั้นจะต้องไม่โหดร้ายหรือมากเกินไป ในแนวทางที่แตกต่างกันไป สะท้อนให้เห็นถึงความหลากหลายของมุมมองส่วนบุคคล อุดมการณ์ทางศาสนา การเมือง และข้อกำหนดทางวิชาการหรือการอบรมสั่งสอน แนวทางที่ไม่สอดคล้องกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเหล่านี้ คือ สภานิติบัญญัติแห่งรัฐ หน่วยงานบริการคุ้มครองเด็ก และศาล

๒. กลุ่มประเทศที่มีกฎหมายห้ามมิให้ลงโทษทางร่างกายเด็ก

๑) สกอตแลนด์

สกอตแลนด์เป็นดินแดนส่วนแรกในสหราชอาณาจักรที่ห้ามการลงโทษทางร่างกาย คำสั่งห้ามการลงโทษทางร่างกายได้รับการสนับสนุนอย่างท่วมท้นด้วยคะแนนเสียง ๘๔ ต่อ ๒๙ โดยรัฐสภาแห่งสกอตแลนด์ เมื่อวันที่ ๓ ตุลาคม ค.ศ. ๒๐๑๙ รัฐสภาของสกอตแลนด์ได้รับรองพระราชบัญญัติเด็ก (การคุ้มครองที่เท่าเทียมกันจากการทำร้าย) (สกอตแลนด์) หรือ Children (Equal Protection from Assault) (Scotland) Act การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวทำให้เด็ก ๆ ในสกอตแลนด์ได้รับความคุ้มครองจากการถูกทำร้ายเช่นเดียวกับผู้ใหญ่ แม้ว่าการสำรวจความคิดเห็นชี้ให้เห็นว่าคนส่วนใหญ่ในสกอตแลนด์ไม่เห็นด้วยกับการสั่งห้ามลงโทษทางร่างกาย โดยโต้แย้งว่ากฎหมายปัจจุบันเพียงพอแล้ว และการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวอาจเสี่ยงต่อการทำให้ผู้ปกครองกลายเป็นอาชญากรก็ตาม

กฎหมายเกี่ยวกับการลงโทษทางร่างกายเด็ก

ในอดีตการลงโทษทางร่างกายเป็นสิ่งที่ชอบด้วยกฎหมายในสกอตแลนด์ ผู้ปกครองและผู้ดูแลคนอื่น ๆ อาจยกข้อต่อสู้ว่าด้วย “การลงโทษตามสมควร” ในการปฏิเสธข้อกล่าวหาทำร้ายร่างกายเด็ก เพื่อแก้ตัวให้หลุดพ้นจากความรับผิดทางอาญา อย่างไรก็ตาม หากการกระทำของผู้ปกครองนั้นเกินสมควร ข้อต่อสู้ว่าด้วยการลงโทษตามสมควรจะไม่มีผลบังคับใช้และการกระทำที่ไม่เหมาะสมจะถือเป็นการทำร้ายร่างกาย

๒) สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี

การลงโทษทางร่างกายถูกห้ามในสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีตั้งแต่ปี ค.ศ. ๒๐๐๐ เด็ก ๆ มีสิทธิที่จะได้รับการเลี้ยงดูโดยไม่ใช้ความรุนแรง อย่างไรก็ตาม ยังมีความกังวลจากคณะกรรมการสิทธิเด็กว่า เด็กจำนวนมากอาจยังต้องเผชิญกับความรุนแรงในรูปแบบต่าง ๆ ในครัวเรือนของพวกเขาแม้ว่าจะได้มีการปฏิรูปกฎหมายแล้วก็ตาม สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนียังจำเป็นต้องดำเนินการเพื่อให้แน่ใจว่าสิทธิในการเลี้ยงดูที่ปราศจากความรุนแรงได้ถูกนำไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ ในเรื่องการสร้างความตระหนักรู้ต่อสาธารณชน การฝึกอบรมผู้มีวิชาชีพอย่างเหมาะสมและต่อเนื่องเกี่ยวกับการห้ามการลงโทษทางร่างกายในทุกสภาพแวดล้อม แนวทางการส่งเสริมรูปแบบการอบรมสั่งสอนและการเลี้ยงดูเด็กเชิงบวกแบบมีส่วนร่วมและไม่ใช้ความรุนแรง

กฎหมายเกี่ยวกับการลงโทษทางร่างกายของเด็กของสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี

สิทธิในการลงโทษทางร่างกายในวัฒนธรรมทางกฎหมายของสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี มีประวัติยาวนาน แต่เมื่อเวลาผ่านไปสิทธิดังกล่าวก็ถูกจำกัดมากขึ้นจนในที่สุดก็ถูกแทนที่ด้วยการห้ามใช้ความรุนแรง ดังนั้น สิทธิของผู้ปกครองในการลงโทษจึงเป็นถ้อยคำทางกฎหมายสำหรับช่วงเวลาในอดีต และต่อมาในปี ค.ศ. ๒๐๐๐ สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีห้ามมิให้มีการลงโทษทางร่างกายในครอบครัว ตามประมวลกฎหมายแพ่ง มาตรา ๑๖๓๑ (๒) กำหนดให้ เด็ก ๆ มีสิทธิที่จะได้รับการเลี้ยงดูโดยไม่ใช้ความรุนแรง ห้ามมิให้มีการลงโทษทางร่างกาย การบาดเจ็บทางจิตใจ และมาตรการที่ทำให้เสื่อมเสียอื่น ๆ มาตราดังกล่าวได้รับการแก้ไขโดยกฎหมายว่าด้วยการห้ามใช้ความรุนแรงในการเลี้ยงดูเด็ก (Act to Prohibit Violence in the Upbringing of the Child) กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการดูแลเด็กของสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนียังได้รับการแก้ไขเพื่อให้เจ้าหน้าที่มีหน้าที่ส่งเสริมวิธีที่ครอบครัวสามารถแก้ไขความขัดแย้งโดยไม่ต้องใช้ความรุนแรง มาตรา ๑๖ (๑) ของประมวลกฎหมายสังคมเล่มที่ ๘ (Social Code) ได้รับการแก้ไขเพื่อให้มีการส่งเสริมการแก้ปัญหาความขัดแย้งโดยไม่ใช้ความรุนแรงภายในครอบครัว โดยระบุเกี่ยวกับมาตรการช่วยเหลือครอบครัวที่กำหนดให้มีการช่วยดูแลมารดา บิดา และผู้ปกครองคนอื่น ๆ ให้ปฏิบัติหน้าที่ในการเลี้ยงดูบุตรได้ดีขึ้น นอกจากนี้ ผู้ปกครองมีหน้าที่หาหนทางแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในครอบครัวโดยไม่ใช้ความรุนแรง และในกรณีที่มีการฝ่าฝืนอาจมีการดำเนินคดีผ่านบทบัญญัติประมวลกฎหมายอาญาว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการทำร้ายร่างกาย

๓) สาธารณรัฐฝรั่งเศส

ในช่วงเวลาก่อนหน้านี้การลงโทษทางร่างกายเป็นสิ่งที่ชอบด้วยกฎหมายในครอบครัวภายใต้ “สิทธิในการแก้ไข” ตามกฎหมายจารีตประเพณีของสาธารณรัฐฝรั่งเศส การตีความประมวลกฎหมายอาญา ประมวลกฎหมายแพ่ง และกฎหมายเกี่ยวกับความรุนแรงในครอบครัวและความรุนแรงต่อเด็กซึ่งปกป้องเด็กจากความรุนแรงและการละเมิดไม่ได้ห้ามการลงโทษทางร่างกายตั้งแต่ปี ค.ศ. ๒๐๑๓ เป็นต้นมา มีความพยายามอย่างต่อเนื่องในการห้ามการลงโทษเด็กอย่างมีประสิทธิภาพภายในครอบครัว จนในเดือนกรกฎาคม ค.ศ. ๒๐๑๙ ร่างกฎหมายที่มีชื่อว่า “กฎหมายว่าด้วยการห้ามใช้ความรุนแรงในการอบรมเลี้ยงดูบุตรหลาน” ได้รับการรับรองโดยสภานิติบัญญัติและได้ให้ความคุ้มครองเด็กทุกคนในสาธารณรัฐฝรั่งเศสจากการละเมิดทางร่างกาย ซึ่งทำให้สาธารณรัฐฝรั่งเศสกลายเป็นประเทศที่ ๕๖ ที่บรรลุข้อห้ามทางกฎหมายอย่างเต็มรูปแบบในการลงโทษเด็กทุกสถานการณ์”

กฎหมายเกี่ยวกับการลงโทษทางร่างกายของเด็กของสาธารณรัฐฝรั่งเศส

กฎหมายว่าด้วยการห้ามใช้ความรุนแรงในการอบรมเลี้ยงดูบุตรหลานได้แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๓๗๑ - ๑ ของประมวลกฎหมายแพ่ง ให้รวมถึง “การใช้อำนาจปกครองโดยปราศจากความรุนแรงทางร่างกายหรือจิตใจ” เป็นที่ชัดเจนในระหว่างการอภิปรายในที่ประชุมสภานิติบัญญัติว่า ถูกตีความว่าห้ามมิให้มีการลงโทษทางร่างกายต่อเด็ก

มาตรา ๑ บัญญัติว่า ให้แทรกไว้หลังวรรคสองของมาตรา ๓๗๑ - ๑ ประมวลกฎหมายแพ่งว่าด้วยอำนาจปกครองบุตรว่า “ให้ใช้อำนาจปกครองบุตรโดยปราศจากความรุนแรงทั้งทางร่างกายและจิตใจ”

มาตรา ๒ บัญญัติว่า มาตรา ๔๒๑-๑๔ ประมวลมรรยาททางสังคมและครอบครัว อันเกี่ยวข้องกับครอบครัวเลี้ยงดูชั้นปฐมภูมิมิใช่ “ผู้ดูแลเด็กและผู้ช่วยที่ได้รับการรับรองต้องป้องกันมิให้มีการใช้ความรุนแรงในการอบรมเลี้ยงดูเด็กและเพิกเฉยต่อความรุนแรงนั้น”

มาตรา ๓ บัญญัติว่า “รัฐบาลจะนำรายงานการพิจารณาเรื่องความรุนแรงในการอบรมเลี้ยงดูในสาธารณรัฐฝรั่งเศสเข้าที่ประชุมรัฐสภาในวันที่ ๑ กันยายน ค.ศ. ๒๐๑๙ พร้อมทั้งประเมินความต้องการและแนวทางที่จำเป็นในการบังคับใช้นโยบาย ให้ความรู้ คำแนะนำ และสนับสนุนการเลี้ยงดูบุตรหลานแก่พ่อแม่และการอบรมให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง”

กฎหมายว่าด้วยการห้ามใช้ความรุนแรงในการอบรมเลี้ยงดูบุตรหลานเป็นผลมาจาก ร่างกฎหมายที่ส่งไปยังสภานิติบัญญัติโดยสมาชิกรัฐสภา ร่างกฎหมายใหม่ได้เน้นย้ำถึงสิทธิที่จะได้รับการเคารพศักดิ์ศรีและเพื่อความสมบูรณ์ทางร่างกายของเด็กเช่นเดียวกับผู้ใหญ่

เนื่องจากความจำเป็นที่เด็กจะต้องพึ่งพาผู้ใหญ่และความเปราะบางจึงควรได้รับการปกป้องพิเศษภายใต้การดูแลของครอบครัว โรงเรียน หรือสถานรับเลี้ยงอื่น ๆ จะต้องสร้างความมั่นใจและสภาพแวดล้อมแห่งความเชื่อมั่น รายงานอ้างอิงถึงข้อมูลของการตบตีเด็กว่า เด็กร้อยละ ๘๗ ได้รับการลงโทษและบีบบังคับในชีวิตประจำวัน ที่กระทำโดยผู้ปกครอง “เพื่อวัตถุประสงค์ทางการศึกษา” การปฏิบัติเหล่านี้เรียกว่า การใช้ความรุนแรงในการอบรมเลี้ยงดูบุตรหลาน เนื่องจากมีลักษณะที่จำเจ ซ้ำซาก เล็กน้อย เป็นเรื่องธรรมดาและทำเป็นประจำอยู่ในปัจจุบัน การตีความทางกฎหมายเรื่องความรุนแรงในการอบรมเลี้ยงดูบุตรหลานนั้นยังไม่มี ความชัดเจน แนวคิดที่ว่าความรุนแรงอาจเกิดขึ้นได้ในกระบวนการเลี้ยงดูนั้นยังขัดต่อสถานะองค์ความรู้ในปัจจุบัน ทั้งนี้ การตีความคำนิยามเกี่ยวกับการใช้ความรุนแรงในการอบรมเลี้ยงดูอาจช่วยให้รับรู้และเข้าใจถึงความรุนแรงที่เกิดขึ้น เนื่องจากความรุนแรงนั้นจะเป็นเรื่องเคยชินได้ก็ต่อเมื่อผู้ใช้ความรุนแรง ผู้เสียหาย และพยานผู้เห็นเหตุการณ์มองว่าความรุนแรงนั้นเป็นเรื่องธรรมดา เอกสารที่นำเสนอร่างกฎหมายการห้ามใช้ความรุนแรงในการอบรมเลี้ยงดูบุตรหลานได้ระบุว่า การใช้ความรุนแรงในการอบรมเลี้ยงดู หมายถึง “การกระทำการใดก็ตามที่เป็นการบีบบังคับ การลงโทษที่กระทำต่อบุตรหลานเพื่อให้ได้รับบทเรียน และสั่งคนเคยชินหรือส่งเสริมการกระทำนั้น โดยความรุนแรงดังกล่าวเป็นความรุนแรงทางวาจา เช่น การเยาะเย้ย การตะโกนเพื่อให้อับอาย ดูหมิ่น หรือความรุนแรงทางจิตใจ เช่น ช่มชู้ โทก การพูดให้รู้สึกผิด หรือความรุนแรงทางร่างกาย การตบตี บีบ ต่อย กระทบ ผลัก ดึงผม ดึงหู” กฎหมายนี้ให้ความคุ้มครองสิทธิของเด็กและทำหน้าที่เป็นตัวแทนเพื่อยืนยันว่าการใช้ความรุนแรงในการอบรมเลี้ยงดูนั้นผิดกฎหมาย นอกเหนือจากบริบททางกฎหมายแล้ว กฎหมายดังกล่าวยังส่งเสริมให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคมเพื่อให้บุคคลหรือส่วนรวมไม่เพิกเฉยต่อความรุนแรงที่เกิดขึ้นในการเลี้ยงดูบุตรหลาน กฎหมายฉบับนี้กำหนดให้รัฐบาลจัดทำรายงานเกี่ยวกับความแพร่หลายของการลงโทษทางร่างกายในสาธารณรัฐฝรั่งเศส รวมถึงวิธีที่จะสร้างความตระหนักในหมู่ผู้ปกครอง ตลอดจนการฝึกอบรมผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้อง โดยในเดือนสิงหาคม ค.ศ. ๒๐๑๙ รัฐบาลได้เผยแพร่รายงานตามที่กฎหมายบัญญัติไว้เกี่ยวกับข้อมูลของความแพร่หลายและทัศนคติต่อการลงโทษทางร่างกายในสาธารณรัฐฝรั่งเศส

บทความ เรื่อง “ยุติการใช้ความรุนแรงต่อเด็ก”^๑

ปัจจุบันประเทศไทยกำลังก้าวสู่สังคมที่ไม่ใช้ความรุนแรงต่อเด็กซึ่งถือเป็นก้าวสำคัญของประเทศในการปกป้องคุ้มครองสิทธิเด็ก โดยเป็นไปตามนโยบายของรัฐบาลที่ว่า “**ต้องไม่มีการลงโทษเด็กทางกายและการทำให้เด็กรู้สึกด้อยค่าในทุก ๆ มิติ**”

“เด็ก” คือบุคคลที่มีอายุต่ำกว่า ๑๘ ปี (เว้นแต่กฎหมายของประเทศจะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น) เป็นผู้ที่ต้องได้รับการคุ้มครองสิทธิในด้านต่าง ๆ ภายใต้อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ซึ่งประเทศไทยลงนามภาคยานุวัติรับรอง เมื่อวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๕ นั้นหมายความว่า รัฐบาลมีพันธะผูกพันที่จะดำเนินการให้เด็ก ๆ ทุกคนในประเทศไม่ว่าจะเป็นใครก็ตาม ให้ได้รับสิทธิเท่าเทียมกันตามอนุสัญญาฯ รวมทั้งรายงานความก้าวหน้าการดำเนินงานต่อคณะกรรมการสิทธิเด็กแห่งสหประชาชาติด้วย

สิทธิเด็กที่ผู้ใหญ่ต้องรู้ อนุสัญญาฯ ทั้งหมด ๕๔ ข้อ จะประกอบไปด้วยสาระสำคัญของสิทธิของเด็ก ๔ ด้าน ได้แก่ สิทธิที่จะมีชีวิตรอด สิทธิที่จะได้รับการปกป้องคุ้มครอง สิทธิในการพัฒนา และสิทธิในการมีส่วนร่วม และตั้งอยู่บนหลักการไม่เลือกปฏิบัติและถือประโยชน์สูงสุดของเด็กเป็นที่ตั้ง^๒

การใช้ความรุนแรงต่อเด็ก (Child Abuse) หรือการทารุณกรรมเด็ก เป็นการกระทำที่ทำให้เด็กและเยาวชนไม่ว่าจะเป็นชายหรือหญิงได้รับอันตรายทางร่างกายหรือจิตใจ โดยการกระทำที่เข้าข่าย Child Abuse มีตั้งแต่การทำร้ายร่างกายเด็ก เช่น ทุบตีให้ได้รับบาดเจ็บ การทำร้ายจิตใจ เช่น ใช้คำพูดข่มขู่ การละเลยและทอดทิ้งเด็ก ไปจนถึงการคุกคามทางเพศ^๓ การทารุณกรรมเด็กเป็นสิ่งที่ทุกคนไม่ควรเพิกเฉยและควรเข้าช่วยเหลือ เพื่อป้องกันไม่ให้เด็กถูกทำร้ายร่างกายและจิตใจรุนแรงไปมากกว่านี้

ลักษณะของการใช้ความรุนแรงต่อเด็ก องค์การอนามัยโลก (WHO) แบ่งประเภทการกระทำที่เข้าข่ายการใช้ความรุนแรงต่อเด็กไว้ ๔ ประเภท ดังนี้

๑) **การทำร้ายร่างกาย (Physical Abuse)** คือ การทำให้เด็กได้รับบาดเจ็บทางร่างกาย เช่น ทุบ ตบตี หยิก ตะ ใช้ความร้อนหรือไฟลวกที่ตัวเด็ก โดยผู้กระทำตั้งใจทำ ไม่ได้เกิดขึ้นจากอุบัติเหตุ

๒) **การทำร้ายจิตใจ (Emotional Abuse)** เช่น การใช้คำพูดดูต่ำ ดูถูก ข่มขู่ คุกคาม รวมทั้งการกระทำที่ทำให้เด็กรู้สึกอับอาย กลัว และเมินเฉยต่อความต้องการของเด็ก ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อสุขภาพจิตของเด็กในอนาคต

๓) **การล่วงละเมิดทางเพศ (Sexual Abuse)** เช่น การเปิดอวัยวะเพศหรือช่วยตัวเองให้เด็กดู การให้เด็กดูภาพหรือวิดีโอโป๊ การสัมผัสร่างกายเด็ก การสอดใส่อวัยวะเพศหรือสิ่งของอย่างอื่นทางปาก ช่องคลอด หรือทวารหนักของเด็กโดยที่เด็กไม่ยินยอม การค้าประเวณีเด็ก

๔) **การทอดทิ้ง (Neglect)** คือ การที่ผู้ดูแลไม่เอาใจใส่เกี่ยวกับสิ่งที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตของเด็ก เช่น อาหาร เสื้อผ้า การศึกษา สุขอนามัย ซึ่งส่งผลกระทบต่อเจริญเติบโตและการพัฒนาการของเด็ก

^๑เรียบเรียงโดย นางพัชรา พุกเศรษฐี วิทยากรชำนาญการพิเศษ สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา.

^๒ Unicef Thailand, “อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กคืออะไร”, สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๖๗, <https://www.unicef.org/thailand/th/what-is-crc>

^๓ การใช้ความรุนแรงต่อเด็ก (Child Abuse) สิ่งที่คุณไม่ควรเพิกเฉย, สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๖๗, <https://qr.senate.go.th/sh/f/?k=ADYS2>

การใช้ความรุนแรงต่อเด็กมักเกิดขึ้นในครอบครัว หรือเกิดจากคนที่เด็กไว้วางใจ สามารถเข้าถึงตัวเด็กได้ และมีอำนาจเหนือเด็ก เช่น ผู้ปกครอง ญาติพี่น้อง ครู โดยปัจจัยที่ทำให้คนเหล่านี้มีพฤติกรรมใช้ความรุนแรงกับเด็ก เช่น มีประวัติถูกทำร้ายหรือถูกทอดทิ้งในวัยเด็ก มีโรคทางกายและทางจิต มีฐานะยากจน ใช้สุราหรือสารเสพติด มีปัญหาครอบครัวหรือหย่าร้าง ซึ่งนำไปสู่การทำร้ายเด็กเพื่อระบายความเครียดของตนเอง

เมื่อเกิดปัญหาความรุนแรงต่อเด็ก จะส่งผลกระทบต่อเด็กทั้งทางร่างกายและจิตใจรวมถึงพฤติกรรม ซึ่งอาจส่งผลในอนาคต ดังนี้^๔

๑) ผลกระทบด้านร่างกาย เด็กจะมีการเจริญเติบโตและพัฒนาการทางร่างกายที่ผิดปกติ เนื่องจากการขาดสารอาหาร พิการ เจ็บป่วยบ่อย หรือถูกทำร้ายเป็นประจำ นอกจากนี้ ยังทำให้เด็กไม่มีสมาธิในการเรียนหนังสือ สำหรับเด็กที่ถูกทำร้ายทางเพศอาจเกิดโรคทางเพศสัมพันธ์หรือตั้งครรภ์

๒) ผลกระทบด้านจิตใจ การถูกทำร้ายอย่างรุนแรงหรือเกิดขึ้นเป็นประจำจะทำให้เด็กขาดความอบอุ่นรู้สึกไม่ปลอดภัย เกิดความหวาดกลัว หวาดระแวงในบุคคลอื่น เกิดอาการซึมเศร้า หวาดผวา ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง มีปัญหาสุขภาพจิตหรือความเครียดอย่างรุนแรง อาจหันไปพึ่งพาสารเสพติด หรือเกิดแนวโน้มที่จะฆ่าตัวตายได้ง่าย

๓) ผลกระทบด้านพฤติกรรม เด็กที่ถูกกระทำรุนแรงอาจกลายเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมที่ผิดปกติในอนาคต เช่น เป็นคนที่แยกตัวออกจากสังคม ต่อต้านสังคม นิยมการใช้ความรุนแรง ซึ่งจะทำให้เป็นผู้ที่ปรับตัวเข้ากับผู้อื่นไม่ได้ ไม่มีความสุขในการดำรงชีวิต อาจก่อให้เกิดอาชญากรรมได้

ซึ่งผลกระทบที่เกิดจากความรุนแรงต่อเด็กนี้ ไม่เพียงจะกระทบแค่เด็กที่ถูกกระทำความรุนแรงเท่านั้น แต่ยังส่งผลกระทบต่อครอบครัวของเด็ก ทำให้ครอบครัวแตกร้าง ไม่สามารถทำหน้าที่ทางสังคมที่มีประสิทธิภาพได้ เด็กที่เติบโตมาจากครอบครัวในลักษณะนี้มีแนวโน้มที่จะใช้ความรุนแรงในการแก้ไขปัญหาส่งผลต่อสังคมและประเทศชาติ ทำให้สังคมไทยกลายเป็นสังคมที่ไม่ปลอดภัย ประชากรไม่มีคุณภาพ ไม่สามารถมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ปัจจุบันพบว่า เด็กร้อยละ ๙๐ มาคลินิกวัยรุ่นด้วยปัญหาทางสุขภาพจิต เครียด วิตกกังวล ซึมเศร้า ใช้สารเสพติด หรือติดเกม เมื่อได้พิจารณารูปแบบของการเลี้ยงดูเด็กจะพบว่า การเลี้ยงดูที่ใช้ความรุนแรงเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดปัญหาดังกล่าว โดยศาสตร์ของการเลี้ยงดูเด็กในปัจจุบันไม่ได้มองว่าการตีหรือการทำโทษเป็นรูปแบบหนึ่งของการดูแลเด็ก เนื่องจากในกรณีที่เด็กทำผิดแล้วผู้ปกครองเลือกใช้วิธีทำโทษเด็กย่อมเป็นการข้ามขั้นตอนหรือวิธีการที่จะเข้าไปช่วยเหลือดูแลเด็ก เช่น กรณีเด็กพูดโกหกแต่พ่อแม่เลือกใช้วิธีทำโทษด้วยการตี ทำให้พ่อแม่ไม่ได้พิจารณาไปถึงปัญหาที่ทำให้เด็กคนนั้นต้องโกหก รวมถึงการทำโทษเด็กไม่สามารถที่จะทำให้เด็กเกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมได้ ซึ่งการเอาตัวรอดส่งผลให้มนุษย์มีพฤติกรรมตอบสนอง ๓ รูปแบบ ได้แก่ ต่อสู้ หนี หรือยอม หากเด็กที่ถูกทำโทษตอบสนองด้วยการต่อสู้เป็นประจำ เช่น ตีมาตีกลับ ด่ามาด่ากลับ อาจจะทำให้เด็กเติบโตขึ้นมาามีพฤติกรรมที่ก้าวร้าว แต่ถ้าเด็กต่อสู้ด้วยกำลังหรือทางกายภาพไม่ได้อาจจะแสดงออกโดยการดื้อ ซึ่งถือว่าเป็นการต่อสู้รูปแบบหนึ่ง ส่วนในกรณีที่เด็กใช้วิธีหนีจะทำให้เด็กมีพฤติกรรมที่ปกปิดความผิด พูดโกหก รวมถึงทำให้ไม่มีความมั่นใจในตัวเองเพราะขณะที่เด็กหนีจะเกิดความกังวลและท้ายที่สุดเด็กจะปฏิเสธที่จะกระทำในสิ่งนั้นเนื่องจากกลัวถูกทำโทษ เช่น ทำการบ้านผิด

^๔ กองพัฒนานโยบายและนวัตกรรมทางสังคม สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, “ข้อเสนอในการแก้ไขปัญหาคความรุนแรงต่อเด็ก”, สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๖๗, <https://qr.senate.go.th/sh/f?k=UV8XO>

แล้วถูกตี ทำให้เด็กไม่อยากทำการบ้านและหลีกเลี่ยงที่จะทำการบ้านเนื่องจากวิตกกังวลว่าหากทำการบ้านไม่ได้จะถูกตี ในกรณีที่เด็กใช้วิธีการยอมก็จะมีผลทำให้เด็กรู้สึกว่ามีอำนาจและศักยภาพที่จะไปต่อสู้กับผู้อื่นได้ ไม่มีตัวตน ไม่มีความภาคภูมิใจ และไม่เห็นคุณค่าของตนเอง จนอาจนำไปสู่ภาวะโรคซึมเศร้าได้^๕

จากการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการเลี้ยงดูเด็กของมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด งานวิจัยของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ประเทศญี่ปุ่น และประเทศแคนาดา มีดังนี้^๖

งานวิจัยของมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด พบว่า การที่เด็กถูกตีส่งผลกระทบต่อสมองโดยเฉพาะสมองส่วนหน้าซึ่งเป็นสมองส่วนการเรียนรู้และความคิด โดยจากการสแกนสมองเพื่อดูการทำงานของสมอง พบว่า พัฒนาการของสมองส่วนหน้าของเด็กที่ถูกลงโทษอย่างรุนแรงจะมีขนาดเล็กส่งผลให้การเรียนรู้ในด้านต่าง ๆ จะทำได้ยากขึ้น ซึ่งศาสตร์ของการเลี้ยงดูเด็กในปัจจุบันไม่ได้มองว่าการทำโทษเป็นวิธีหนึ่งของการเลี้ยงดูเด็กแต่จะเป็นไปในทางของการให้ความช่วยเหลือเด็กเมื่อเด็กมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์

งานวิจัยของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้ศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการเลี้ยงดูเด็กของคนไทย พบว่ามี ๔ รูปแบบ ได้แก่

- ๑) เลี้ยงโดยใช้อำนาจ (Authoritarian)
- ๒) เลี้ยงแบบเชิงบวก (Authoritative)
- ๓) ไม่ค่อยได้เลี้ยง (Neglectful)
- ๔) เลี้ยงแบบตามใจ (Permissive)

โดยรูปแบบการเลี้ยงดูเด็กของคนไทยกว่า ร้อยละ ๖๐ เป็นลักษณะของการเลี้ยงดูแบบพ่อแม่เผด็จการ (Authoritarian) กล่าวคือ พ่อแม่ที่ใช้อำนาจในการเข้าควบคุมหรือเข้าจัดการลูกให้อยู่ภายใต้อำนาจของตนโดยใช้วิธีการลงโทษเพื่อให้ลูกทูลบจำ ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับรูปแบบของการเลี้ยงดูเด็กกับโอกาสที่เด็กจะใช้สารเสพติด พบว่า ในกรณีที่พ่อแม่ตามใจเด็กมีโอกาที่จะใช้สารเสพติดเพิ่มขึ้น ๑.๘ เท่า ส่วนกรณีที่พ่อแม่เลี้ยงแบบเผด็จการ เด็กมีโอกาที่จะใช้สารเสพติดเพิ่มขึ้นเป็น ๒.๖ เท่า จะเห็นได้ว่าวิธีการเลี้ยงดูของพ่อแม่ส่งผลต่อพฤติกรรมของเด็กซึ่งการทำโทษไม่ใช่วิธีการแก้ปัญหาและไม่ใช้การฝึกวินัย เนื่องจากการทำโทษทำให้เด็กเกิดแต่เพียงความกลัวเท่านั้น ไม่ได้ทำให้เด็กรู้ว่าควรจะต้องทำตนเองอย่างไรถึงจะได้ผลลัพธ์ที่ดีขึ้น ซึ่งการพูดคุยและทำความเข้าใจกับเด็กด้วยเหตุและผลจะเป็นการช่วยแก้ไขปัญหของเด็กอย่างแท้จริง

ประเทศญี่ปุ่น พบว่า เด็กส่วนใหญ่มักไม่มีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ในพื้นที่สาธารณะ เนื่องจากพ่อแม่ชาวญี่ปุ่นมีวิธีการควบคุมพฤติกรรมของเด็กโดยใช้วิธีการพูดคุยในพื้นที่ส่วนตัว ถึงแม้ว่าเด็กจะแสดงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ในพื้นที่สาธารณะ พ่อแม่ก็จะนำเด็กกลับไปพูดคุยในพื้นที่ส่วนตัวเพื่อสร้างความเข้าใจ รวมถึงเป็นการรักษาศักดิ์ศรีของเด็กและผู้ปกครอง ซึ่งจะทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ว่า สามารถใช้วิธีการพูดคุยสื่อสารกันได้โดยไม่ต้องแสดงพฤติกรรมที่ทำให้คนอื่นเสียหายหรือเสียความมั่นใจ ทั้งนี้ ประเทศไทยควรดำเนินการปฏิรูปการศึกษาโดยบรรจุไว้ในหลักสูตรการศึกษาหรือแบบเรียนของเด็กนักเรียนตั้งแต่ช่วงปฐมวัยเพื่อเป็นการปลูกฝังแก่เด็กว่า หากเติบโตขึ้นไปเป็นพ่อแม่หรือผู้ปกครองควรใช้วิธีการอบรมสั่งสอนหรือปฏิบัติตนต่อบุตรของตนเองอย่างไร เพื่อเป็นการป้องกันไม่ให้เกิดการผลิตซ้ำของการใช้ความรุนแรงในเด็ก

^๕ บันทึกการประชุมคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ...) พ.ศ. สภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ ๒ วันพุธที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๖๗ ณ ห้องประชุมกรมการ N ๔๐๕ ชั้น ๔ อาคารรัฐสภา”, สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๖๗, <https://qr.senate.go.th/sh/f/?k=BLBQQ>, น. -๔- ถึง -๕-.

^๖ เฟิ่งอ้าง, น. - ๕ - ถึง - ๖ -.

ประเทศแคนาดา ได้มีการศึกษาและรวบรวมงานวิจัยในช่วงระยะเวลา ๒๐ ปี เกี่ยวกับการใช้ ความรุนแรงทางกายในเด็ก พบว่า เด็กเรียนรู้จากสิ่งที่เห็นและจากประสบการณ์ที่พบเจอ โดยงานวิจัย ชิ้นหนึ่งได้นำเด็กในช่วงประถมต้นมารับชมคลิปวิดีโอซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับบุคคลที่มีพฤติกรรมทำร้าย ตักต้ำลูกและเมื่อเด็กได้พบเห็นตักต้ำลูก เด็กได้ใช้พฤติกรรมเช่นเดียวกันกับในคลิปวิดีโอดังกล่าว รวมถึงได้มีการศึกษาไปข้างหน้า กล่าวคือ มีการติดตามการเจริญเติบโตของเด็กที่ถูกทำโทษทางกายภาพ ในช่วงอายุ ๖ - ๙ ปี อย่างต่อเนื่อง พบว่า เด็กมีพฤติกรรมต่อต้านสังคมโดยมีลักษณะเป็นเด็กที่เกเรหรือ เป็นอันตรายในอีก ๒ ปีถัดมา อีกทั้งมีงานวิจัยที่ได้นำพ่อแม่ไปฝึกปฏิบัติโดยไม่ให้ใช้วิธีการลงโทษ ทางกายภาพแก่เด็กโดยให้เปลี่ยนไปใช้วิธีการอื่นแทน พบว่า เด็กมีพฤติกรรมที่เป็นปัญหาลดลงอย่างมี นัยสำคัญ นอกจากนี้ งานวิจัยของประเทศแคนาดาดังกล่าวได้มีข้อสรุปถึงวิธีการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการ ใช้ความรุนแรงทางกายภาพแก่เด็กให้เป็นผลสำเร็จ ต้องประกอบด้วย ๑) งานวิจัยอันเป็นหลักฐาน ในการสนับสนุนเชิงวิชาการ ๒) เปลี่ยนแปลงธรรมเนียมปฏิบัติในการเลี้ยงดูบุตรของพ่อแม่ และ ๓) กฎหมาย เพราะฉะนั้น หากดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายแต่เพียงอย่างเดียวแต่ไม่ได้แก้ไข ธรรมเนียมปฏิบัติทางสังคมย่อมไม่สามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวให้ประสบความสำเร็จได้

งานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับประสบการณ์เลวร้ายในวัยเด็กแสดงให้เห็นว่า ถ้าเด็กถูกทำร้าย ทางกายหรือทางเพศอย่างรุนแรงหรือถูกละเลยทอดทิ้ง ย่อมทำให้เด็กเกิดภาวะความเครียดเป็นพิษ (Toxic Stress) ซึ่งเป็นความเครียดในระดับที่รุนแรงที่สุด โดยจะส่งผลกระทบต่อปัญหา ทางสุขภาพจิตและอาจส่งผลถึงระดับที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพ โดยงานวิจัยดังกล่าวได้ศึกษาถึง ประสบการณ์เลวร้ายในวัยเด็ก ยังมีโอกาสทำให้เกิดความเสี่ยงที่จะทำให้เกิดผลกระทบต่าง ๆ ดังนี้ ๑) ต้องใช้ยาต้านเศร้า ๒) การพยายามฆ่าตัวตาย ๓) ปัญหาเรื่องความจำ ๔) การสูบบุหรี่ ๕) การดื่มสุรา ๖) การใช้สารเสพติด ๗) พฤติกรรมทางเพศที่ไม่พึงประสงค์ เช่น มีเพศสัมพันธ์ก่อนอายุ ๑๕ ปี การตั้งครรภ์ตั้งแต่วัยรุ่น ๘) ปัญหาทางสุขภาพ เช่น โรคตับ โรคปอด โรคอ้วน มะเร็ง ๙) ปัญหา การทำงาน ๑๐) ปัญหาทางการเงิน ซึ่งผลกระทบต่าง ๆ ที่เกิดจากการใช้ความรุนแรงดังกล่าวนี้ จะส่งผลกระทบต่อร่างกายทั้งในแง่ของสรีรวิทยา ฮอร์โมน และภูมิคุ้มกันซึ่งมีผลทำให้ล้มป่วยและมีปัญหา สุขภาพ นอกจากนี้ ในประเทศเกาหลีใต้มีกระบวนการของการทำงานที่จะลดการใช้ความรุนแรงในเด็ก ได้แก่ ๑) กำหนดให้แพทย์และจิตแพทย์ รับผิดชอบในการส่งต่อองค์ความรู้ของงานวิจัยเหล่านี้ให้แก่ พ่อแม่ของเด็กและสาธารณชนให้รับรู้ถึงผลกระทบต่าง ๆ อันเกิดจากการใช้ความรุนแรงทางกายกับเด็ก ๒) กำหนดให้แพทย์เป็นผู้มีหน้าที่ส่งพ่อแม่ไปอบรมการดูแลบุตรในเชิงบวก ๓) เผยแพร่ข้อมูล เพื่อสร้างความเข้าใจแก่สาธารณชนว่าการทำร้ายหรือการทำโทษทางกายกับเด็กไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ ใด ๆ ๔) กระตุ้นการใช้นโยบายของรัฐเพื่อให้มีการสนับสนุนในเรื่องของการคุ้มครองสวัสดิภาพของเด็ก และเคารพสิทธิของเด็ก ๕) การบังคับใช้กฎหมาย ๖) สนับสนุนและให้กำลังใจพ่อแม่ในการปรับเปลี่ยน ตนเองโดยให้การช่วยเหลือให้สามารถควบคุมอารมณ์ของตนเองได้

จากการวิเคราะห์สถานการณ์ความรุนแรงต่อเด็กทั้งรูปแบบ สาเหตุ และผลกระทบ มีมาตรการและแนวทางในการดูแลคุ้มครองเด็กจากความรุนแรง ๒ ระยะ ดังนี้^๗

^๗ อ้างถึงแล้ว, เชิงอรรถที่ ๔. น. ๕-๖.

ระยะสั้น

๑. สร้างระบบการปกป้องคุ้มครองเด็กจากความรุนแรง โดยครอบครัว ชุมชน และภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง

๒. บุคลากรทุกระดับและทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องร่วมกันสร้างระบบคุ้มครองเด็กให้มีความต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ

๓. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเด็กในการเข้าถึงสิทธิต่าง ๆ โดยเริ่มจากสภาเด็กและเยาวชน

๔. สร้างความตระหนักรู้ถึงปัญหาความรุนแรงในเด็ก ให้สังคมมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหา

๕. การสร้างสภาพแวดล้อมที่มีความปลอดภัย เช่น ให้เพื่อนบ้านเป็นเครือข่ายเฝ้าระวังความรุนแรงในชุมชน

๖. จัดฝึกอบรมผู้ปกครองหรือผู้ดูแลเด็กเกี่ยวกับการเลี้ยงดูและป้องกันเด็กจากความรุนแรง

๗. มีระบบฉุกเฉินสำหรับการดูแลเด็กที่ได้รับความรุนแรงทั้งทางร่างกายและจิตใจ

ระยะยาว

๑. ปรับปรุงพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖ ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัญหาความรุนแรงในเด็กรวมทั้งป้องกันการแสวงหาผลประโยชน์

๒. ส่งเสริมให้มีการบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัดในการเข้าถึงแหล่งอบายมุขและสิ่งผิดกฎหมาย

๓. จัดตั้งศูนย์ให้คำปรึกษา บำบัดรักษา และจัดตั้งกลุ่ม เพื่อช่วยเหลือเยียวยาเด็กที่ถูกกระทำ ความรุนแรง

๔. ส่งเสริมครอบครัวอบอุ่น สร้างความรัก ความผูกพันต่อกัน ดูแลเอาใจใส่สมาชิกในครอบครัวหากิจกรรมทำร่วมกันเพื่อสร้างสัมพันธ์ที่ดี หากมีปัญหาเกิดขึ้นควรปรึกษาหารือกันด้วยเหตุผล อบรมสั่งสอนและดูแลเด็กด้วยความรัก ไม่ลงโทษเด็กด้วยวิธีการรุนแรง แต่ต้องลงโทษเพื่อให้เกิดการเรียนรู้หรือความเป็นเหตุเป็นผล เช่น ลงโทษเด็กด้วยการทำงานบ้าน หรือทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์เพื่อส่วนรวมแทนการตี

๕. ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องร่วมกันพัฒนาและบูรณาการฐานข้อมูลเกี่ยวกับการกระทำ ความรุนแรงต่อเด็ก เพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบาย มาตรการ ในการแก้ไขปัญหาความรุนแรงต่อเด็ก

๖. พัฒนาเครือข่ายการคุ้มครองเด็กร่วมกับหน่วยงานภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง

๗. บรรจุหลักสูตรการเรียนการสอนเกี่ยวกับทักษะการใช้ชีวิตและการอยู่ร่วมกันในสังคมให้แก่เด็กในโรงเรียนชุมชน

บทสรุป

จากการศึกษาลักษณะการใช้ความรุนแรงในรูปแบบต่าง ๆ นั้น จะส่งผลเสียต่อเด็กทั้งทางร่างกายและจิตใจ รวมทั้งขัดต่ออนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ดังนั้น เพื่อเป็นการป้องกันและลดความเสี่ยงที่จะเกิดการทารุณกรรมต่อเด็กในครอบครัว จึงต้องแก้ไขร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. เพื่อให้การคุ้มครองเด็กชัดเจนมากขึ้น โดยต้องคำนึงถึงมิติเชิงวัฒนธรรม ควบคู่ไปกับการส่งเสริมความเข้มแข็งแก่ครอบครัวให้มีศักยภาพในการ

ว่ากล่าวสั่งสอนเด็กแบบปราศจากความรุนแรง เน้นการเลี้ยงดูที่ส่งเสริมการสร้างวินัยเชิงบวก เคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของเด็ก เปิดโอกาสให้เด็กได้มีส่วนร่วมในการสร้างวินัยของตนเอง ตามศักยภาพของพัฒนาการในแต่ละช่วงวัย การเลี้ยงดูเช่นนี้นอกจากจะส่งผลดีต่อเด็กในระยะยาวแล้วยังส่งผลดีต่อสัมพันธภาพภายในครอบครัว ทำให้ครอบครัวอบอุ่นไปด้วยความรัก ความสามัคคี และเกิดความไว้วางใจระหว่างสมาชิกภายในครอบครัว

อย่างไรก็ตาม การทำโทษบุตรต้องอยู่ภายใต้กรอบที่ชัดเจนและไม่ละเมิดสิทธิเด็ก กล่าวคือต้องเป็นการ “ทำโทษบุตรเพื่อว่ากล่าวสั่งสอนตามสมควร แต่ต้องไม่เป็นการกระทำทารุณหรือทำร้ายร่างกายหรือจิตใจ ไม่เป็นการเขี่ยนตี หรือทำโทษอื่นใดอันเป็นการด้อยค่า” ซึ่งสอดคล้องกับหลักการสากลว่าด้วยสิทธิเด็ก ซึ่งการปรับปรุงกฎหมายนี้ไม่เพียงแต่เป็นการคุ้มครองสิทธิเด็กเท่านั้น แต่ยังเป็น การส่งเสริมให้สังคมไทยตระหนักถึงการเลี้ยงดูบุตรที่ไม่ใช้ความรุนแรง ทั้งทางร่างกาย และจิตใจ นอกจากนี้ สิ่งที่จะต้องทำความเข้าใจไปคือ การสื่อสารสร้างความเข้าใจ ส่งเสริมสนับสนุนให้พ่อแม่ ผู้ปกครองเลี้ยงดู สั่งสอน สร้างวินัยโดยไม่ใช้ความรุนแรง เพื่อยุติการลงโทษทางกายทุกรูปแบบ โดยเฉพาะในครอบครัว เพื่อมุ่งสร้างสังคมที่ปลอดภัย ปราศจากความรุนแรง และส่งเสริมพัฒนาการเด็ก ให้เติบโตอย่างมีคุณภาพ

ภาคผนวก

- สำเนาหนังสือสภาผู้แทนราษฎร
ด่วนที่สุด ที่ สผ ๐๐๑๔/๑๑๐๕๐ ลงวันที่ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๗
เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
กราบเรียน ประธานวุฒิสภา
- ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)
- บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ
ของร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
- รายงานสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากร่างกฎหมาย
ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

สำเนาหนังสือสภาผู้แทนราษฎร

ด่วนที่สุด ที่ สผ ๐๐๑๔/๑๑๐๕๐ ลงวันที่ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๗
เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
(ฉบับที่ ..) พ.ศ.

กราบเรียน ประธานวุฒิสภา

(๑)
วุฒิสภาต้องพิจารณาให้เสร็จภายใน ๖๐ วัน

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
เลขรับ..... 10249
วันที่ - 4 พ.ย. 2567
เวลา..... 14.15 น.

ด่วนที่สุด
ที่ สม ๐๐๑๔/๑๑๐๕๐

สภาผู้แทนราษฎร
ถนนสามเสน เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

พฤศจิกายน ๒๕๖๗

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

กราบเรียน ประธานวุฒิสภา

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวข้างต้น พร้อมด้วยบันทึกหลักการและเหตุผล บันทึกวิเคราะห์
สรุปลสาระสำคัญ และเอกสารเกี่ยวกับการดำเนินการตามมาตรา ๗๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญ
แห่งราชอาณาจักรไทย

ด้วยในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๖ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๓๖ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง)
วันพุธที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๖๗ ที่ประชุมได้พิจารณาและลงมติเห็นชอบด้วยกับร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติม
ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ซึ่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นผู้เสนอ

ฉะนั้น จึงส่งร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวมาเพื่อนำเสนอต่อวุฒิสภาพิจารณาต่อไป ตามรัฐธรรมนูญ
แห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๓๖

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(นายวันมูหะมัดนอร์ มะทา)
ประธานสภาผู้แทนราษฎร

กลุ่มงานบริหารทั่วไป
รับที่ พคช/๖๗ วันที่ ๔ / พ.ย. / ๖๗
เวลา ๑๕.๖๗ น. ส่ง นตส
สำนักการประชุม

กลุ่มงานนิติคดี
รับที่ ๖ (ณ) / ๖๗
วันที่ ๕ / พ.ย. / ๖๗
เวลา ๑๕.๓๕ น.
สำนักการประชุม

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
โทร. ๐ ๒๒๔๒ ๕๙๐๐ ต่อ ๗๕๑๑

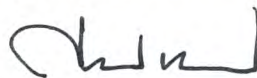
สารบบ

ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบแล้ว

ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
ซึ่งนายณัฐวุฒิ บัวประทุม กับคณะ เป็นผู้เสนอ ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๖ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๓
(สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันพุธที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๖๗ และครั้งที่ ๗ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง)
วันพุธที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๖๗ ที่ประชุมได้พิจารณาและลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว
และตั้งกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่งเพื่อพิจารณา เมื่อคณะกรรมาธิการพิจารณาเสร็จแล้วจึงได้เสนอ
ต่อสภาผู้แทนราษฎร

ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๖ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๓๖ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง)
วันพุธที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๖๗ ที่ประชุมได้พิจารณาในวาระที่สอง แล้วลงมติในวาระที่สามเห็นชอบด้วย
กับร่างพระราชบัญญัตินี้ และให้เสนอต่อวุฒิสภาเพื่อพิจารณาต่อไปตามรัฐธรรมนูญฯ

ร่างพระราชบัญญัตินี้สภาผู้แทนราษฎรส่งให้วุฒิสภาเมื่อวันที่ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๗

(นายศิริโรจน์ แพทย์พันธุ์)

รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ปฏิบัติราชการแทน
เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ร่าง
พระราชบัญญัติ
แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..)
พ.ศ.
(สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..)
พ.ศ.

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เพื่อกำหนดสิทธิของผู้ใช้อำนาจปกครอง
ในการทำโทษบุตร ต้องไม่เป็นการกระทำทารุณกรรมหรือทำร้ายร่างกายหรือจิตใจ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๕๖๗ (๒))

เหตุผล

โดยที่ปัจจุบันประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่กำหนดสิทธิของผู้ใช้อำนาจปกครองว่ามีสิทธิ
ทำโทษบุตรตามสมควรเพื่อว่ากล่าวสั่งสอนนั้น มีการบังคับใช้มาเป็นระยะเวลานาน อีกทั้งพบว่าการลงโทษนั้น
หลายกรณีกลับกลายเป็นการกระทำในลักษณะทารุณกรรมหรือทำร้ายอันส่งผลกระทบต่อร่างกายหรือจิตใจ
ของบุตร เป็นการเยียนตีบุตร หรือทำโทษด้วยวิธีการอื่นอันเป็นการด้อยค่า ส่งผลกระทบต่อพัฒนาการของบุตร
และไม่นำไปสู่การแก้ไขปัญหาคriminalกระทำผิดหรือพฤติกรรมของบุตรที่จำเป็นต้องว่ากล่าวสั่งสอน ประกอบกับ
การปรับแก้ไขสิทธิของผู้ใช้อำนาจปกครองในการทำโทษบุตรนี้ เป็นการดำเนินการที่สอดคล้องกับอนุสัญญา
ว่าด้วยสิทธิเด็กที่ประเทศไทยเป็นรัฐภาคี ข้อเสนอแนะทั่วไป ฉบับที่ ๘ (ค.ศ. ๒๐๐๖) (General Comment
No. ๘ (๒๐๐๖) The Right of the Child of Protection from Corporal Punishment and other Cruel
or Degrading Forms of Punishment) ที่ออกตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก และประเทศไทยได้ตอบรับ
และให้คำมั่นโดยสมัครใจที่จะปฏิบัติตามภายใต้กลไก Universal Periodic Review (UPR) รอบที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๕๙)
ถึง พ.ศ. ๒๕๖๓) อีกด้วย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

(นายณัฐวุฒิ บัวประทุม กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

ร่าง
พระราชบัญญัติ
แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..)
พ.ศ.

.....
.....
.....

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๖ ประกอบกับมาตรา ๒๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

เหตุผลและความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อกำหนดสิทธิของผู้ใช้อำนาจปกครองในการทำโทษบุตรให้สอดคล้องกับอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กที่ประเทศไทย เป็นรัฐภาคี ซึ่งการตราพระราชบัญญัตินี้สอดคล้องกับเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทยแล้ว

.....
.....

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่ง และพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความใน (๒) ของมาตรา ๑๕๖๗ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และให้ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน

“(๒) ทำโทษบุตรเพื่อว่ากล่าวสั่งสอนหรือปรับพฤติกรรม โดยต้องไม่เป็นการกระทำทารุณกรรม หรือทำร้ายด้วยความรุนแรงต่อร่างกายหรือจิตใจ หรือกระทำโดยมิชอบ”

.....
.....

ถูกต้องตามมติของสภาผู้แทนราษฎร

(นางสาวนงทิพา ของสิริวัฒนกุล)

ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานพระราชบัญญัติและนิติ ๑

สำนักงานประชุม

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ
ของร่างพระราชบัญญัติ
แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่...) พ.ศ.

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกับคณะได้เสนอร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่...) พ.ศ. ต่อสภาผู้แทนราษฎร และได้จัดทำบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติตามข้อ ๑๑๐ ของข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ดังต่อไปนี้

๑. เหตุผลและความจำเป็นในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ

โดยที่ปัจจุบันประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่กำหนดสิทธิของผู้ใช้อำนาจปกครองว่ามีสิทธิทำโทษบุตรตามสมควรเพื่อว่ากล่าวสั่งสอนนั้น มีการบังคับใช้มาเป็นระยะเวลานาน อีกทั้งพบว่าการลงโทษนั้นหลายกรณีกลับกลายเป็นการกระทำในลักษณะทารุณกรรมหรือทำร้ายอันส่งผลกระทบต่อร่างกายหรือจิตใจของบุตร เป็นการเยียนตีบุตร หรือทำโทษด้วยวิธีการอื่นอันเป็นการด้อยค่า ส่งผลกระทบต่อพัฒนาการของบุตร และไม่นำไปสู่การแก้ไขปัญหาการกระทำผิดหรือพฤติกรรมของบุตรที่จำเป็นต้องว่ากล่าวสั่งสอน ประกอบกับการปรับแก้ไขสิทธิของผู้ใช้อำนาจปกครองในการทำโทษบุตรนี้ เป็นการดำเนินการที่สอดคล้องกับอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กที่ประเทศไทยเป็นรัฐภาคี ข้อเสนอแนะทั่วไป ฉบับที่ ๘ (ค.ศ. ๒๐๐๖) (General Comment No. ๘ (๒๐๐๖) The Right of the Child of Protection from Corporal Punishment and other Cruel or Degrading Forms of Punishment) ที่ออกตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก และประเทศไทยได้ตอบรับและให้คำมั่นโดยสมัครใจที่จะปฏิบัติตามภายใต้กลไก Universal Periodic Review (UPR) รอบที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๕๙ ถึง พ.ศ. ๒๕๖๓) อีกด้วย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๒. สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ...) พ.ศ. มีสาระสำคัญดังนี้

กำหนดสิทธิของผู้ใช้อำนาจปกครองในการทำโทษบุตรเพื่อว่ากล่าวสั่งสอนตามสมควร โดยการทำโทษนั้นต้องไม่เป็นการกระทำทารุณกรรม หรือทำร้ายร่างกายหรือจิตใจ ไม่เป็นการเยียนตี หรือทำโทษได้อันเป็นการด้อยค่า (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๕๖๗ (๒))

รายงานสรุปผลการรับฟังความคิดเห็น
และการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากร่างกฎหมาย
ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
(ฉบับที่ ..) พ.ศ.

รายงานผลการรับฟังความคิดเห็น
และการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากร่างกฎหมาย

ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมาย แพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

(นายณัฐวุฒิ บัวประทุม สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กับคณะ)

โดย

คณะกรรมการขับเคลื่อนการรับฟังความคิดเห็นและวิเคราะห์ผลกระทบ
ที่อาจเกิดขึ้นจากร่างกฎหมายที่เสนอโดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
หรือผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปสู่ภาคประชาชน
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

สารบัญ

	หน้า
สารบัญ	ก
บทสรุปผู้บริหาร	ข
ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของร่างพระราชบัญญัติ	1-1
1. ชื่อร่างพระราชบัญญัติ	1-1
2. หลักการและเหตุผล	1-1
3. ผู้เสนอร่างพระราชบัญญัติ	1-1
ส่วนที่ 2 การรับฟังความคิดเห็นและสรุปผลการรับฟังความคิดเห็น	2-1
1. ข้อมูลประกอบการรับฟังความคิดเห็น	2-1
2. ตารางเปรียบเทียบร่างพระราชบัญญัติ	2-1
3. ผู้เกี่ยวข้องที่ได้รับหรืออาจได้รับผลกระทบจากร่างพระราชบัญญัติ	2-2
4. ประเด็นการรับฟังความคิดเห็น	2-2
5. ระยะเวลาและวิธีการการรับฟังความคิดเห็น	2-2
6. สรุปผลการรับฟังความคิดเห็น	2-4
ส่วนที่ 3 รายงานผลการวิเคราะห์ผลกระทบอันเกิดจากร่างพระราชบัญญัติ	3-1
1. ความเป็นมา สภาพปัญหา ความจำเป็นที่จะต้องตราพระราชบัญญัติ	3-1
2. ความสอดคล้องของร่างพระราชบัญญัติ	3-1
3. ประโยชน์ที่ประชาชนและสังคมจะได้รับ	3-2
4. ความสัมพันธ์หรือความใกล้เคียงกับกฎหมายอื่น	3-3
5. ผลกระทบโดยรวมที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย	3-3
6. ผลกระทบของร่างกฎหมายที่อาจส่งผลให้เกิดการทุจริต (CORRUPTION)	3-3
7. การกำหนดให้มีระบบอนุญาตอนุมัติหรือการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่	3-4
8. การกำหนดให้มีระบบคณะกรรมการ	3-4
9. บทกำหนดโทษ	3-4
ส่วนที่ 4 การเปิดเผยรายงานผลการรับฟังความคิดเห็นและรายงานผลการวิเคราะห์ผลกระทบอันเกิดจากร่างพระราชบัญญัติ	4-1

บทสรุปผู้บริหาร

ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ที่เสนอโดย นายณัฐวุฒิ บัวประทุม สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กับคณะ ได้มีการเสนอร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ สืบเนื่องจากปัจจุบันประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่กำหนดสิทธิของผู้ใช้อำนาจปกครองว่ามีสิทธิทำโทษบุตรตามสมควรเพื่อว่ากล่าวสั่งสอนนั้น มีการบังคับใช้มาเป็นระยะเวลานาน อีกทั้งพบว่าการลงโทษนั้น หลายกรณีกลับกลายเป็นการกระทำในลักษณะทารุณกรรมหรือทำร้ายอันส่งผลกระทบต่อร่างกายหรือจิตใจของบุตร เป็นการเยียนตีบุตร หรือทำโทษด้วยวิธีการอื่นอันเป็นการด้อยค่าส่งผลกระทบต่อพัฒนาการของบุตร และไม่นำไปสู่การแก้ไขปัญหการกระทำผิดหรือพฤติกรรมของบุตรที่จำเป็นต้องว่ากล่าวสั่งสอน ประกอบกับการปรับแก้ไขสิทธิของผู้ใช้อำนาจปกครองในการทำโทษบุตรนี้ เป็นการดำเนินการที่สอดคล้องกับอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กที่ประเทศไทยเป็นรัฐภาคี ข้อเสนอแนะทั่วไป ฉบับที่ 8 (ค.ศ. 2006) (General Comment No. 8 (2006) The Right of the Child of Protection from Corporal Punishment and other Cruel or Degrading Forms of Punishment) ที่ออกตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก และประเทศไทยได้ตอบรับและให้คำมั่นโดยสมัครใจที่จะปฏิบัติตามภายใต้กลไก Universal Periodic Review (UPR) รอบที่ 2 (พ.ศ. 2559 ถึง พ.ศ. 2563) อีกด้วย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

คณะกรรมการขับเคลื่อนการรับฟังความคิดเห็นและวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากร่างกฎหมายที่เสนอโดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปสู่ภาคประชาชน ได้จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นด้วยวิธีการรับฟังผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของรัฐสภาและส่งประเด็นไปรับฟังความคิดเห็นจากผู้ได้รับผลกระทบโดยตรง โดยมีผลการรับฟังความคิดเห็นและรายงานผลการวิเคราะห์ผลกระทบ สรุปได้ดังนี้

- ฝ่ายเห็นด้วย สรุปได้ว่า การทำร้ายจะส่งผลให้เด็กรับรู้แค่ความเจ็บและความกลัว แต่จะไม่ได้สอนให้เด็กเรียนรู้ความผิด เนื่องจากการเยียนตีหรือการทารุณกรรม ไม่ใช่การสอนที่เหมาะสม ยุคสมัยใหม่ ตรงกันข้ามกลับส่งผลกระทบต่อบาดแผลในจิตใจเด็ก ทั้งนี้ ร่างกฎหมายฉบับนี้สอดคล้องกับอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กและเป็นไปตามข้อเสนอแนะทั่วไป ฉบับที่ 8 (ค.ศ. 2006) ที่ออกตามอนุสัญญาว่าประเทศไทยเป็นรัฐภาคี อันจะก่อให้เกิดประโยชน์ในการคุ้มครองสิทธิเด็กและเป็นไปตามเจตนารมณ์ของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กที่จะนำไปสู่การมีมาตรการที่เป็นประโยชน์สูงสุดต่อเด็ก (The best interest of child) ต่อไป
- ฝ่ายไม่เห็นด้วย สรุปได้ว่า การลงโทษเด็กโดยการเยียนตีควรกระทำได้ เพียงแต่ให้อยู่ในขอบเขตอันควร ไม่ให้ถึงกับเลือดออก ควรห้ามเพียงมิให้ทำอันตรายร้ายแรงต่อเด็กเพียงเท่านั้น

โดยมีข้อสังเกตว่า การแก้ไขกฎหมายไม่สามารถแก้ปัญหาได้ จะต้องแก้ไขที่จิตสำนึกของคน นอกจากนี้ บทบัญญัติของกฎหมายยากต่อการการตีความ โดยเฉพาะคำว่า “ด้อยค่า” ควรกำหนดถ้อยคำให้ชัดเจนกว่านี้ เช่น ห้ามตี ห้ามใช้ทำงานบ้าน ห้ามประจาน เป็นต้น

จากการวิเคราะห์ผลกระทบของร่างพระราชบัญญัตินี้ พบว่า มีความสอดคล้องกับ บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (Convention on the Rights of the Child) และ ข้อเสนอแนะทั่วไป ฉบับที่ 8 (ค.ศ. 2006) (General Comment No. 8 (2006): The Right of the Child of Protection from Corporal Punishment and other Cruel or Degrading Forms of Punishment) ตลอดจนพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 ประชาชนจะได้รับประโยชน์ กล่าวคือ จะก่อให้เกิดการยกระดับคุณภาพชีวิตของเด็กที่เติบโตเป็นผู้ใหญ่ในอนาคต และเป็นกำลังของประเทศชาติ เกิดความมั่นคงทางเศรษฐกิจ การคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ เพิ่มการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับการพัฒนาสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์ โดยหน้าที่ของผู้ปกครอง คือ การอบรมสั่งสอนบุตรหลาน รวมถึงการให้วินัย การสั่งสอนแทนการเฆี่ยนตีลูกจะช่วยให้เกิดการตระหนักรับรู้ใหม่ในสังคมว่าการที่เราอบรมเด็กให้มีวินัยหรือสั่งสอนในทางที่สมควรนั้นมีอีกหลายวิธี ไม่ว่าจะเป็นตัวอย่างที่ดีจากพ่อแม่ และเข้าใจถึงพัฒนาการและปัญหาของเด็กให้มากขึ้น นอกจากนี้ ยังลดปัญหาการใช้ความรุนแรงในสังคม เนื่องจากเด็กที่ถูกทำร้ายร่างกาย เมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่จะมีแนวโน้มที่จะชอบใช้ความรุนแรงและส่งผลกระทบต่อสังคมในอนาคต

อย่างไรก็ตาม ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์นั้นเป็นกฎหมายทั่วไป หากมีการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ในประเด็นนี้แล้ว ควรพิจารณาถึงกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นกฎหมายเฉพาะทางด้วย เช่น พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 และพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 เพื่อให้ครอบคลุมและสอดคล้องกับการแก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

รายงานผลการรับฟังความคิดเห็น

และรายงานผลการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากร่างพระราชบัญญัติ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของร่างพระราชบัญญัติ

1. ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

กฎหมายใหม่

แก้ไขเพิ่มเติม

ยกเลิก

2. หลักการและเหตุผล

2.1 หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เพื่อกำหนดสิทธิของผู้ใช้อำนาจปกครองในการทำโทษบุตร ต้องไม่เป็นการทารุณกรรมหรือทำร้ายร่างกายหรือจิตใจ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 1567 (2))

2.2 เหตุผล

โดยที่ปัจจุบันประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่กำหนดสิทธิของผู้ใช้อำนาจปกครองว่ามีสิทธิทำโทษบุตรตามสมควรเพื่อว่ากล่าวสั่งสอนนั้น มีการบังคับใช้มาเป็นระยะเวลานาน อีกทั้งพบว่าการลงโทษนั้น หลายกรณีกลับกลายเป็นการกระทำในลักษณะทารุณกรรมหรือทำร้ายอันส่งผลกระทบต่อร่างกายหรือจิตใจของบุตร เป็นการเยียนตีบุตร หรือทำโทษด้วยวิธีการอื่นอันเป็นการด้อยค่าส่งผลกระทบต่อพัฒนาการของบุตร และไม่นำไปสู่การแก้ไขปัญหาการกระทำผิดหรือพฤติกรรมของบุตรที่จำเป็นต้องว่ากล่าวสั่งสอน ประกอบกับการปรับแก้ไขสิทธิของผู้ใช้อำนาจปกครองในการทำโทษบุตรนี้ เป็นการดำเนินการที่สอดคล้องกับอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กที่ประเทศไทยเป็นรัฐภาคี ข้อเสนอแนะทั่วไป ฉบับที่ 8 (ค.ศ. 2006) (General Comment No. 8 (2006) The Right of the Child of Protection from Corporal Punishment and other Cruel or Degrading Forms of Punishment) ที่ออกตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก และประเทศไทยได้ตอบรับและให้คำมั่นโดยสมัครใจที่จะปฏิบัติตามภายใต้กลไก Universal Periodic Review (UPR) รอบที่ 2 (พ.ศ. 2559 ถึง พ.ศ. 2563) อีกด้วย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

3. ผู้เสนอร่างพระราชบัญญัติ

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ประชาชนเข้าชื่อเสนอกฎหมาย

นายณัฐวุฒิ บัวประทุม สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกับคณะ เป็นผู้เสนอ

ส่วนที่ 2 การรับฟังความคิดเห็นและสรุปผลการรับฟังความคิดเห็น**1. ข้อมูลประกอบการรับฟังความคิดเห็น**

โดยที่ปัจจุบันประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่กำหนดสิทธิของผู้ใช้อำนาจปกครองว่ามีสิทธิทำโทษบุตรตามสมควรเพื่อว่ากล่าวสั่งสอนนั้น มีการบังคับใช้มาเป็นระยะเวลาอันยาวนาน อีกทั้งพบว่าการลงโทษนั้น หลายกรณีกลับกลายเป็นการกระทำในลักษณะทารุณกรรมหรือทำร้ายอันส่งผลกระทบต่อร่างกายหรือจิตใจของบุตร เป็นการเฆี่ยนตีบุตร หรือทำโทษด้วยวิธีการอื่นอันเป็นการด้อยค่าส่งผลกระทบต่อพัฒนาการของบุตร และไม่นำไปสู่การแก้ไขปัญหากการกระทำผิดหรือพฤติกรรมของบุตรที่จำเป็นต้องว่ากล่าวสั่งสอน ประกอบกับการปรับแก้ไขสิทธิของผู้ใช้อำนาจปกครองในการทำโทษบุตรนี้เป็นการดำเนินการที่สอดคล้องกับอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กที่ประเทศไทยเป็นรัฐภาคี ข้อเสนอแนะทั่วไปฉบับที่ 8 (ค.ศ. 2006) (General Comment No. 8 (2006) The Right of the Child of Protection from Corporal Punishment and other Cruel or Degrading Forms of Punishment) ที่ออกตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก และประเทศไทยได้ตอบรับและให้คำมั่นโดยสมัครใจที่จะปฏิบัติตามภายใต้กลไก Universal Periodic Review (UPR) รอบที่ 2 (พ.ศ. 2559 ถึง พ.ศ. 2563) อีกด้วย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

2. ตารางเปรียบเทียบร่างพระราชบัญญัติ

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์	ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายณัฐวุฒิ บัวประทุม พรรคก้าวไกล ผู้เสนอ)
มาตรา 1567 ผู้ใช้อำนาจปกครองมีสิทธิ (1) กำหนดที่อยู่ของบุตร (2) ทำโทษบุตรตามสมควรเพื่อว่ากล่าวสั่งสอน (3) ให้บุตรทำางานตามสมควรแก่ความสามารถและฐานานุรูป (4) เรียกบุตรคืนจากบุคคลอื่นซึ่งกักบุตรไว้โดยมิชอบด้วยกฎหมาย	มาตรา 3 ให้ยกเลิกความใน (2) ของมาตรา 1567 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และให้ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน “(2) ทำโทษบุตรตมสมควรเพื่อว่ากล่าวสั่งสอนตามสมควร แต่ต้องไม่เป็นการกระทำทารุณกรรม หรือทำร้ายร่างกายหรือจิตใจ ไม่เป็นการเฆี่ยนตี หรือทำโทษอื่นใดอันเป็นการด้อยค่า”

3. ผู้เกี่ยวข้องที่ได้รับหรืออาจได้รับผลกระทบจากร่างพระราชบัญญัติ

ผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรง

1. กระทรวงยุติธรรม
2. กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

ผู้ที่เกี่ยวข้องโดยอ้อม

1. สำนักงานศาลยุติธรรม
2. สำนักงานอัยการสูงสุด
3. สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
4. สภานายความ ในพระบรมราชูปถัมภ์
5. ภาคประชาสังคม
 - มูลนิธิคุ้มครองเด็ก
 - มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก
 - มูลนิธิปวีณาหงสกุลเพื่อเด็กและสตรี

ผู้ที่เกี่ยวข้องโดยทั่วไป

- ประชาชน

4. ประเด็นการรับฟังความคิดเห็น

1. ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับการกำหนดสิทธิของผู้ใช้อำนาจปกครองในการทำโทษบุตร เพื่อว่ากล่าวสั่งสอนตามสมควร โดยการทำโทษนั้นต้องไม่เป็นการกระทำทารุณกรรม หรือทำร้ายร่างกาย หรือจิตใจ ไม่เป็นการเขย่งตี หรือทำโทษอื่นใดอันเป็นการด้อยค่า
2. ท่านเห็นว่ากฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน มีปัญหาอย่างไรบ้าง และเมื่อมีการแก้ไขเพิ่มเติมตามร่างกฎหมายฉบับนี้แล้ว จะสามารถแก้ไขปัญหาที่มีอยู่ได้หรือไม่ อย่างไร
3. ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ (ถ้ามี)

5. ระยะเวลาและวิธีการการรับฟังความคิดเห็น

5.1 กรอบระยะเวลาดำเนินการสำหรับการจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นและวิเคราะห์ผลกระทบ จำนวน 45 วัน นับตั้งแต่วันที่ 19 ธันวาคม 2566 ถึงวันที่ 20 มกราคม พ.ศ. 2567 นอกจากนี้ได้ขออนุมัติขยายระยะเวลาดำเนินการรับฟังความคิดเห็นออกไปอีก 15 วัน ตั้งแต่วันที่ 21 มกราคม ถึงวันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2567

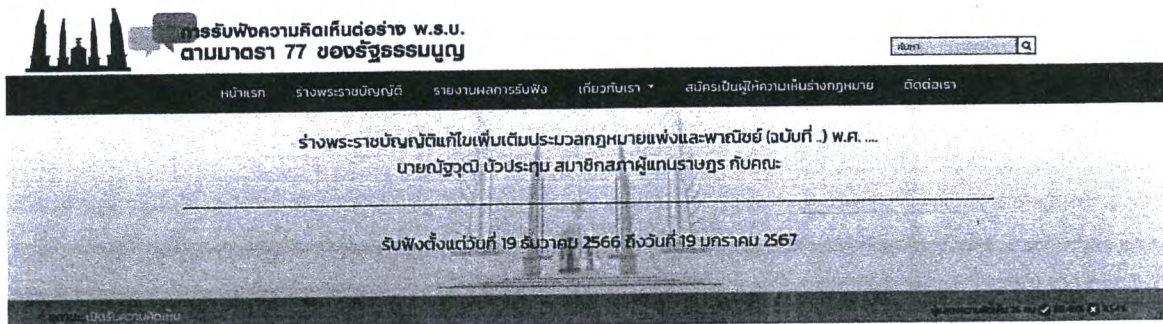
5.2 วิธีการรับฟังความคิดเห็น

(1) ผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของรัฐสภาและส่งประเด็นไปรับฟังความคิดเห็นจากผู้ได้รับผลกระทบโดยตรง

(1.1) ระยะเวลาในการรับฟังความคิดเห็น ตั้งแต่วันที่ 19 ธันวาคม 2566 ถึงวันที่ 19 มกราคม พ.ศ. 2567

(1.2) ผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของรัฐสภา www.parliament.go.th

ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ .) พ.ศ. ...

ประเภทร่าง เสนอโดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ไม่เป็นร่างการเงิน
เสนอโดย นายกรัฐมนตรี ผู้ประมุข สภาผู้แทนราษฎร กับคณะ

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

โดยที่ข้อกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่แก้ไขเพิ่มเติมของสภาผู้แทนราษฎรตามมติของสภาผู้แทนราษฎรตามมติของสภาผู้แทนราษฎรที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเมื่อวันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๖๖ มีเนื้อหาสาระที่ขัดแย้งกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๘ (๓) (ก.ร. ๒๐๐๖) (General Comment No. 8 (2006) The Right of the Child of Protection from Corporal Punishment and other Cruel or Degrading Forms of Punishment) ที่ว่าด้วยการลงโทษจำคุกแก่เด็กและเยาวชน ซึ่งขัดแย้งกับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๖๖ (๓) ซึ่งบัญญัติว่า "การลงโทษจำคุกแก่เด็กและเยาวชน" และขัดแย้งกับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๖๖ (๓) ซึ่งบัญญัติว่า "การลงโทษจำคุกแก่เด็กและเยาวชน"

(1.3) ส่งประเด็นไปรับฟังผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรง ประกอบด้วย

1. กระทรวงยุติธรรม
2. กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
3. สำนักงานศาลยุติธรรม
4. สำนักงานอัยการสูงสุด
5. สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
6. สภานายความ ในพระบรมราชูปถัมภ์

7. มุลนิธิคุ้มครองเด็ก
 8. มุลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก
 9. มุลนิธิปวีณาหงสกุลเพื่อเด็กและสตรี
- (1.4) การรับฟังความคิดเห็นด้วยวิธีการอื่น (ไม่มี)

6. สรุปผลการรับฟังความคิดเห็น

6.1 ข้อมูลทั่วไปผู้ร่วมแสดงความคิดเห็น

(1) จากระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของรัฐสภา www.parliament.go.th

โดยมีผู้เข้าชม จำนวน 1,316 ราย และมีผู้แสดงความคิดเห็น จำนวน 26 ราย

(2) จากการส่งประเด็นไปรับฟังผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรง

โดยพบว่า มีหน่วยงานที่แสดงความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ จำนวน

1 หน่วยงาน ได้แก่ กระทรวงยุติธรรม

6.2 ผลการรับฟัง

ผลการรับฟังผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของรัฐสภา www.parliament.go.th และจากการส่งประเด็นไปรับฟังผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรง สรุปได้ดังนี้

1. ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับการกำหนดสิทธิของผู้ใช้อำนาจปกครองในการทำโทษบุตรเพื่อว่ากล่าวสั่งสอนตามสมควร โดยการทำโทษนั้นต้องไม่เป็นการกระทำทารุณกรรม หรือทำร้ายร่างกายหรือจิตใจ ไม่เป็นการเขียดตี หรือทำโทษอื่นใดอันเป็นการด้อยค่า มีผู้เห็นด้วย จำนวน 23 คน ผู้ไม่เห็นด้วย จำนวน 3 คน และมีผู้ให้ข้อเสนอแนะ จำนวน 1 คน

เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
<ul style="list-style-type: none"> - การทำร้ายจะส่งผลให้เด็กรับรู้แค่ความเจ็บและความกลัว แต่จะไม่ได้สอนให้เด็กเรียนรู้ความผิด - การลงโทษที่เหมาะสมต้องปราศจากการใช้ความรุนแรง ไม่ว่าจะทางกาย วาจา หรือความรู้สึก - การเขียดตีหรือการทารุณกรรม ไม่ใช่การสั่งสอนที่เหมาะสมกับยุคสมัยใหม่ ตรงกันข้ามกลับส่งผลกระทบต่อบาดแผลในจิตใจเด็ก - ควรมีการกำหนดสิทธิของผู้ปกครองเพื่อไม่ให้ใช้อำนาจเกินขอบเขตจนเป็นการละเมิดต่อตัวเด็ก - ความรุนแรงไม่ส่งผลดีใด ๆ ต่อเด็ก ต้องใช้เหตุและผล 	<ul style="list-style-type: none"> - การลงโทษเด็กโดยการเขียดตีควรกระทำได้เพียงแต่ให้อยู่ในขอบเขตอันควร ไม่ให้ถึงกับเลือดออก ควรห้ามเพียงมิให้ทำอันตรายร้ายแรงต่อเด็กเพียงเท่านั้น (เว็บไซต์)

เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
<p>- เด็กเองก็ไม่รู้จะหันไปพึ่งใครบางครั้งถึงขั้นอยากหนีออกจากบ้านหรือฆ่าตัวตาย</p> <p>- ยุคสมัยเปลี่ยน กฎหมายก็ต้องเปลี่ยนคนเท่านั้น</p> <p>- มีวิธีการอื่นที่เป็นประโยชน์มากกว่าที่จะให้รู้ว่เด็กกระทำผิด (<i>เว็บไซต์</i>)</p> <p>- สอดคล้องกับอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก และเป็นไปตามข้อเสนอแนะทั่วไป ฉบับที่ 8 (ค.ศ. 2006) ที่ออกตามอนุสัญญาฯ ที่ประเทศไทยเป็นรัฐภาคี อันจะก่อให้เกิดประโยชน์ในการคุ้มครองสิทธิเด็กและเป็นไปตามเจตนารมณ์ของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กที่จะนำไปสู่การมีมาตรการที่เป็นประโยชน์สูงสุดต่อเด็ก (The best interest of child) ต่อไป (<i>กระทรวงยุติธรรม</i>)</p>	

ข้อสังเกต ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

- ผู้แสดงความคิดเห็นผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของรัฐสภา ได้มีข้อสังเกตว่า การแก้ไขกฎหมายไม่สามารถแก้ปัญหาได้ จะต้องแก้ที่จิตสำนึกของคน นอกจากนี้ บทบัญญัติของกฎหมายยากต่อการการตีความ โดยเฉพาะคำว่า “ด้อยค่า” ควรกำหนดด้อยค่าให้ชัดเจนกว่านี้ เช่น ห้ามตี ห้ามใช้ทำงานบ้าน ห้ามประจาร เป็นต้น

2. ท่านเห็นว่ากฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน มีปัญหาอย่างไรบ้าง และเมื่อมีการแก้ไขเพิ่มเติมตามร่างกฎหมายฉบับนี้แล้ว จะสามารถแก้ไขปัญหามีอยู่ได้หรือไม่ อย่างไร (ไม่มีผู้แสดงความคิดเห็น)

3. ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ (ไม่มี)

ส่วนที่ 3 รายงานผลการวิเคราะห์ผลกระทบอันเกิดขึ้นจากร่างพระราชบัญญัติ

1. ความเป็นมาสภาพปัญหาความจำเป็นที่จะต้องตราพระราชบัญญัติ

โดยที่ปัจจุบันประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่กำหนดสิทธิของผู้ใช้อำนาจปกครองว่ามีสิทธิทำโทษบุตรตามสมควรเพื่อว่ากล่าวสั่งสอนนั้น มีการบังคับใช้มาเป็นระยะเวลานาน อีกทั้งพบว่าการลงโทษนั้น หลายกรณีกลับกลายเป็นการกระทำในลักษณะทารุณกรรมหรือทำร้ายอันส่งผลกระทบต่อร่างกายหรือจิตใจของบุตร เป็นการเชียนตีบุตร หรือทำโทษด้วยวิธีการอื่นอันเป็นการด้อยค่าส่งผลกระทบต่อพัฒนาการของบุตร และไม่นำไปสู่การแก้ไขปัญหาการกระทำผิดหรือพฤติกรรมของบุตรที่จำเป็นต้องว่ากล่าวสั่งสอน ประกอบกับการปรับแก้ไขสิทธิของผู้ใช้อำนาจปกครองในการทำโทษบุตรนี้เป็นการดำเนินการที่สอดคล้องกับอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กที่ประเทศไทยเป็นรัฐภาคี ข้อเสนอแนะทั่วไปฉบับที่ 8 (ค.ศ. 2006) (General Comment No. 8 (2006) The Right of the Child of Protection from Corporal Punishment and other Cruel or Degrading Forms of Punishment) ที่ ออก ตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก และประเทศไทยได้ตอบรับและให้คำมั่นโดยสมัครใจที่จะปฏิบัติตามภายใต้กลไก Universal Periodic Review (UPR) รอบที่ 2 (พ.ศ. 2559 ถึง พ.ศ. 2563) อีกด้วย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

2. ความสอดคล้องของร่างพระราชบัญญัติ

ความสอดคล้องเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ

มาตรา 4 ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคของบุคคลย่อมได้รับความคุ้มครอง

มาตรา 27 บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมาย มีสิทธิและเสรีภาพและได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน

ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน

การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล ไม่ว่าด้วยเหตุความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ความพิการ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ หรือเหตุอื่นใด จะกระทำมิได้

ฯ ล ฯ

อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (Convention on the Rights of the Child)

ข้อ 2

1. รัฐภาคีจะเคารพและประกันสิทธิตามที่กำหนดไว้ในอนุสัญญานี้แก่เด็กแต่ละคนที่อยู่ในเขตอำนาจของตน โดยปราศจากการเลือกปฏิบัติไม่ว่าชนิดใด ๆ โดยไม่คำนึงถึง เชื้อชาติ สีผิว เพศ ภาษา ศาสนา ความคิดเห็นทางการเมืองหรือทางอื่น ต้นกำเนิดทางชาติ ชาติพันธุ์ หรือสังคม ทรัพย์สิน ความทุพพลภาพ การเกิดหรือสถานะอื่น ๆ ของเด็ก หรือบิดา มารดา หรือผู้ปกครองตามกฎหมาย

2. รัฐภาคีจะดำเนินมาตรการที่เหมาะสมทั้งปวง เพื่อที่จะประกันว่าเด็กได้รับการคุ้มครองจากการเลือกปฏิบัติ หรือการลงโทษในทุกรูปแบบ บนพื้นฐานของสถานภาพ กิจกรรมความคิดเห็นที่แสดงออกหรือความเชื่อของบิดา มารดา ผู้ปกครองตามกฎหมาย หรือสมาชิกในครอบครัวของเด็ก

ฯลฯ

ข้อ 19

1. รัฐภาคีจะดำเนินมาตรการที่เหมาะสมทั้งปวง ด้านนิติบัญญัติ บริหาร สังกศและ การศึกษา ในอันที่จะคุ้มครองเด็กจากรูปแบบทั้งปวงของความรุนแรง ทั้งทางร่างกายและจิต การทำร้าย หรือการกระทำอันมิชอบ การทอดทิ้งหรือการปฏิบัติโดยประมาท การปฏิบัติที่ผิดหรือการแสวงประโยชน์ รวมถึงการกระทำอันมิชอบทางเพศ ขณะอยู่ในความดูแลของบิดามารดา ผู้ปกครองตามกฎหมาย หรือบุคคลอื่นใดซึ่งเด็กนั้นอยู่ในความดูแล

ฯลฯ

ข้อเสนอแนะทั่วไป ฉบับที่ 8 (ค.ศ. 2006) (General Comment No. 8 (2006):

The Right of the Child of Protection from Corporal Punishment and other Cruel or Degrading Forms of Punishment)

คณะกรรมการได้มีการออกความเห็นทั่วไป ฉบับที่ 8 เพื่อเน้นย้ำถึงพันธกรณีของรัฐภาคี ทุกฝ่ายที่จะต้องดำเนินการอย่างรวดเร็วเพื่อห้ามและขจัดการลงโทษทางร่างกายทั้งหมด และรูปแบบ การลงโทษที่โหดร้ายหรือร้ายแรงที่สุดอื่น ๆ ต่อเด็ก และเพื่อร่างกฎหมายและการสร้างความตระหนักรู้ อื่น ๆ และ มาตรการทางการศึกษาที่รัฐต้องดำเนินการ

พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550

มาตรา 4 ผู้ใดกระทำการอันเป็นความรุนแรงในครอบครัว ผู้นั้นกระทำความผิดฐานกระทำความรุนแรงในครอบครัว ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือ ทั้งจำทั้งปรับ

ให้ความผิดตามวรรคหนึ่ง เป็นความผิดอันยอมความได้ แต่ไม่ลบล้างความผิดตาม ประมวลกฎหมายอาญาหรือกฎหมายอื่น หากการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นความผิดฐานทำร้าย ร่างกายตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 295 ด้วย ให้ความผิดดังกล่าวเป็นความผิดอันยอมความได้

3. ประโยชน์ที่ประชาชนและสังคมจะได้รับ

ผลกระทบจากการทารุณกรรม การเขียนตีบุตร หรือทำโทษด้วยวิธีการอื่นอันเป็นการ ด้อยค่า อาจส่งผลกระทบต่อพัฒนาการของบุตร ที่ความรุนแรงมีต่อการพัฒนาสมองของเด็ก การบาดเจ็บ ในวัยเด็กถือเป็นอันตรายอย่างยิ่ง เนื่องจากอาจส่งผลกระทบต่อพัฒนาการของเด็กในอนาคต เด็กที่อยู่ในสภาวะ หวาดกลัวตลอดเวลาจะไม่พัฒนาวิถีประสาทเหมือนเด็กคนอื่น ๆ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อความสามารถในการ เผชิญปัญหาของเด็ก และอาจแสดงออกมาเป็นความกลัวสุดขีดหรือทำอะไรไม่ถูก ตลอดจนมีแนวโน้มที่จะ ใช้ความรุนแรงเมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่

4. ความสัมพันธ์หรือความใกล้เคียงกับกฎหมายอื่น

1. พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550
2. พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546

5. ผลกระทบโดยรวมที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

5.1 ผลกระทบต่อเศรษฐกิจ

- ไม่มี -

5.2 ผลกระทบต่อสังคม

หน้าที่ของผู้ปกครอง คือ การอบรมสั่งสอนบุตรหลาน รวมถึงการให้วินัย การสั่งสอน แทนการเยียนตีลูกจะช่วยให้เกิดการตระหนักรับรู้ใหม่ในสังคมว่าการที่เราอบรมเด็กให้มีวินัยหรือสั่งสอน ในทางที่สมควรนั้นมีอีกหลายวิธีไม่ว่าจะเป็นตัวอย่งที่ดีจากพ่อแม่ และเข้าใจถึงพัฒนาการและปัญหาของ เด็กให้มากขึ้น นอกจากนี้ ยังลดปัญหาการใช้ความรุนแรงในสังคม เนื่องจากเด็กที่ถูกทำร้ายร่างกาย เมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่จะมีแนวโน้มที่จะชอบใช้ความรุนแรงและส่งผลกระทบต่อสังคมในอนาคต

5.3 ผลกระทบอื่นที่สำคัญ

จะก่อให้เกิดการยกระดับคุณภาพชีวิตของเด็กที่เติบโตเป็นผู้ใหญ่ในอนาคต และเป็นกำลังของประเทศชาติ เกิดความมั่นคงทางเศรษฐกิจ การคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ เพิ่มการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับการพัฒนาสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์

6. ผลกระทบของร่างกฎหมายที่อาจส่งผลให้เกิดการทุจริต (Corruption Risk Assessment)

6.1 ความเสี่ยงที่อาจส่งผลให้เกิดการทุจริต (Corruption) ในการกำหนดให้มีระบบคณะกรรมการ

มี ไม่มี

6.2 ความเสี่ยงที่อาจส่งผลให้เกิดการทุจริต (Corruption) ในการกำหนดให้มีระบบอนุมัติอนุญาต

มี ไม่มี

6.3 ความเสี่ยงที่อาจส่งผลให้เกิดการทุจริต (Corruption) ในการกำหนดให้อำนาจ แก่เจ้าหน้าที่ตามกฎหมาย

มี ไม่มี

6.4 ความเสี่ยงที่อาจส่งผลให้เกิดการทุจริต (Corruption) ในการกำหนดให้มีการออกกฎหมายลำดับรอง

มี ไม่มี

6.5 ความเสี่ยงที่อาจส่งผลให้เกิดการทุจริต (Corruption) กรณีกฎหมายไม่ครอบคลุม

มี ไม่มี

6.6 ความเสี่ยงที่อาจส่งผลให้เกิดการทุจริต (Corruption) กรณีกฎหมายคลุมเครือ ข้ำซ้อน หรือขัดกัน

มี ไม่มี

6.7 ความเสี่ยงที่อาจส่งผลให้เกิดการทุจริต (Corruption) กรณีกฎหมายกำหนดโทษ

มี ไม่มี

7. การกำหนดให้มีระบบอนุญาตอนุมัติหรือการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่

มี ไม่มี

8. การกำหนดให้มีระบบคณะกรรมการ

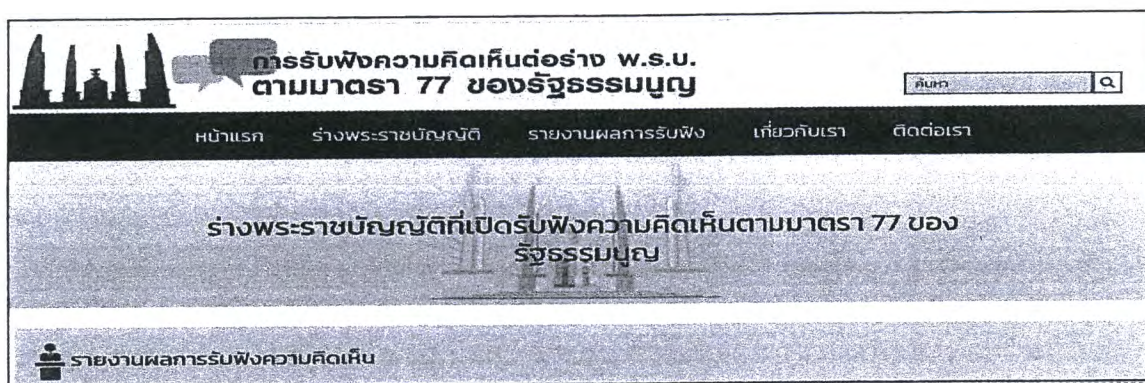
มี ไม่มี

9. บทกำหนดโทษ

- ไม่มี
- โทษทางอาญา
- โทษทางปกครอง
- โทษปรับเป็นพินัย
- โทษอุปรกรณ์

ส่วนที่ 4 การเปิดเผยรายงานผลการรับฟังความคิดเห็นและรายงานผลการวิเคราะห์ผลกระทบอันเกิดจากร่างพระราชบัญญัติ

คณะกรรมการขับเคลื่อนการรับฟังความคิดเห็นและวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากร่างกฎหมายที่เสนอโดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปสู่ภาคประชาชน ได้เปิดเผยรายงานผลการรับฟังความคิดเห็นและรายงานผลการวิเคราะห์ผลกระทบอันเกิดจากร่างพระราชบัญญัติทางเว็บไซต์รัฐสภา www.parliament.go.th แล้วตั้งแต่วันที่ 22 มกราคม 2567

คณะกรรมการขับเคลื่อนการรับฟังความคิดเห็นและวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากร่างกฎหมายที่เสนอโดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปสู่ภาคประชาชน
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

“การตราพระราชบัญญัติของรัฐสภา”

“มาตรา ๘๑ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญและร่างพระราชบัญญัติ จะตราขึ้นเป็นกฎหมายได้ก็แต่โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา

ภายใต้บังคับมาตรา ๑๔๕ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญและร่างพระราชบัญญัติ ที่ได้รับความเห็นชอบของรัฐสภาแล้ว ให้นายกรัฐมนตรีนำขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธย และเมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับเป็นกฎหมายได้”

(บทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐, มาตรา ๘๑)

ออกแบบโดย : สำนักการพิมพ์

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

๐ ๒๘๓๑ ๙๔๑๙, ๐ ๒๘๓๑ ๙๔๗๑ - ๒, ๐ ๒๘๓๑ ๙๔๗๕

